

USTAWA

z dnia 2012 r.

o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2010 r. Nr 46, poz. 275, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 60¹ w § 4:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) wykonuje odpłatnie bez wymaganych uprawnień zadania przewodnika turystycznego górskiego na dany obszar,”

b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a i 1b w brzmieniu:

„1a) wykonuje odpłatnie zadania międzynarodowego przewodnika wysokogórskiego bez uzupełniającego szkolenia do prowadzenia wycieczek w warunkach wysokogórskich dla przewodników górskich lub bez posiadania certyfikatu UIAGM,

1b) prowadzi szkolenie dla kandydatów na przewodników turystycznych górskich bez wymaganego wpisu do rejestru organizatorów szkoleń,”;

2) art. 138d otrzymuje brzmienie:

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń, ustawę z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze, ustawę z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, ustawę z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne, ustawę z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie, ustawę z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali, ustawę z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, ustawę z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, ustawę z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury, ustawę z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji, ustawę z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej, ustawę z dnia 6 lipca 2001 r. o usługach detektywistycznych, ustawę z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym, ustawę z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawę z dnia 9 maja 2007 r. o zmianie ustawy o pracownikach sądów i prokuratury, ustawę z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji syndyka, ustawę z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, ustawę z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami oraz ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 106, poz.672, Nr 152, poz.1017 i 1018, Nr 217, poz.1427 i Nr 225, poz.1466 oraz z 2011 r. Nr 126, poz. 715, Nr 217, poz. 1280, Nr 224, poz. 1340, Nr 230, poz. 1370 i Nr 240, poz. 1431.

„Art. 138d § 1. Kto, podejmując zadania przewodnika turystycznego górskiego na dany obszar lub zadania międzynarodowego przewodnika wysokogórskiego, wprowadza w błąd co do posiadanych uprawnień, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. Tej samej karze podlega organizator turystyki, który wprowadza klientów w błąd co do uprawnień osób, którym powierza wykonywanie zadań przewodnika turystycznego górskiego lub międzynarodowego przewodnika wysokogórskiego.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o advokaturze (Dz. U. z 2009 r. Nr 146, poz. 1188, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Nieodpłatne świadczenie pomocy prawnej jest związane z działalnością gospodarczą przedsiębiorstwa, w którym adwokat wykonuje zawód.”;

2) w art. 66:

a) w ust. 1:

- w pkt 4 średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. c w brzmieniu:

„c) wykonywały wymagające wiedzy prawniczej i legislacyjnej czynności bezpośrednio związane z tworzeniem aktów normatywnych o charakterze powszechnie obowiązującym w urzędach organów władzy publicznej;”;

- w pkt 5 kropkę na końcu zdania zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. c w brzmieniu:

„c) wykonywały wymagające wiedzy prawniczej i legislacyjnej czynności bezpośrednio związane z tworzeniem aktów normatywnych o charakterze powszechnie obowiązującym w urzędach organów władzy publicznej.”;

b) w ust. 2:

- pkt 2-4 otrzymują brzmienie:

„2) osoby, które przez okres co najmniej 3 lat w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu zatrudnione były na stanowisku referendarza sądowego, starszego referendarza sądowego, asystenta sędziego lub asystenta prokuratora;

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 26, poz. 156, Nr 166, poz. 1317, Nr 210, poz. 1628 i Nr 216, poz. 1676, z 2010 r. Nr 7, poz. 45, Nr 47, poz. 278, Nr 200, poz. 1326 i Nr 217, poz. 1429 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 142, poz. 830.

- 3) osoby, które po ukończeniu wyższych studiów prawniczych przez okres co najmniej 3 lat w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu wykonywały wymagające wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej przez adwokata lub radcę prawnego w kancelarii adwokackiej, zespole adwokackim, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej, o których mowa w art. 4a ust. 1, lub kancelarii radcy prawnego, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej;
- 4) osoby, które po ukończeniu wyższych studiów prawniczych przez okres co najmniej 3 lat w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu były zatrudnione w urzędach organów władzy publicznej i wykonywały wymagające wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej na rzecz tych urzędów;”

- po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) osoby, które po ukończeniu aplikacji legislacyjnej przez okres co najmniej 3 lat w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu były zatrudnione w urzędach organów władzy publicznej i wykonywały czynności bezpośrednio związane z tworzeniem aktów normatywnych o charakterze powszechnie obowiązującym;”

3) w art. 76 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Aplikacja adwokacka rozpoczyna się dnia 1 stycznia każdego roku i trwa dwa lata. Celem aplikacji jest wykształcenie umiejętności z zakresu zastępstwa procesowego, sporządzania pism, umów i opinii, oraz przyswojenie zasad wykonywania zawodu.

2. Aplikantowi, który odbył aplikację adwokacką, właściwa okręgowa rada adwokacka wydaje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia zakończenia aplikacji adwokackiej, zaświadczenie o jej odbyciu.”;

4) w art. 77 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Przez okres 6 miesięcy od dnia otrzymania zaświadczenia o odbyciu aplikacji adwokackiej, aplikant adwokacki może zastępować adwokata w zakresie, o którym mowa w ust. 1 i 2, chyba że otrzymał negatywny wynik z egzaminu adwokackiego.”;

5) w art. 77a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister Sprawiedliwości przed każdym egzaminem adwokackim powołuje, w drodze zarządzenia, zespół do przygotowania zadań na egzamin adwokacki, zwany dalej „zespołem”.”,

b) uchyla się ust. 6 i 7,

c) ust. 8-13 otrzymują brzmienie:

„8. Na pierwszą do piątej części egzaminu adwokackiego zespół sporządza zadania z zakresu prawa karnego, cywilnego, gospodarczego, administracyjnego i zasad wykonywania zawodu.

9. Ostateczną treść zadań ustala zespół większością głosów w obecności wszystkich członków zespołu.

10. Okręgowa rada adwokacka może zgłaszać zespołowi, za pośrednictwem przewodniczącego zespołu, propozycje zadań.

11. Do wydrukowania i doręczenia zadań poszczególnym komisjom egzaminacyjnym, o których mowa w art. 78 ust. 1, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.⁴⁾), jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 tej ustawy.

12. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej określi, w drodze rozporządzenia:

1) tryb i sposób działania zespołu,

2) tryb i sposób zgłaszania propozycji zadań, przygotowania, przechowywania oraz przekazywania komisjom egzaminacyjnym, o których mowa w art. 78 ust. 1, zadań na egzamin adwokacki,

3) tryb i sposób zapewnienia obsługi administracyjno-biurowej zespołu

– uwzględniając konieczność prawidłowego i efektywnego przeprowadzenia egzaminu adwokackiego, w szczególności konieczność zabezpieczenia zadań przed ich nieuprawnionym ujawnieniem, oraz

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. 161, poz. 1078 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 5, poz. 13, Nr 28, poz. 143, Nr 87, poz. 484 i Nr 234, poz. 1386.

- 4) wysokość wynagrodzenia przewodniczącego i członków zespołu, uwzględniając nakład ich pracy i zakres obowiązków oraz liczbę kandydatów.

13. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, tryb i sposób udzielenia zamówienia, o którym mowa w ust. 11, zapewniając zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców i mając na uwadze konieczność zabezpieczenia zadań przed ich nieuprawnionym ujawnieniem.”;

6) w art. 78:

a) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Do składu komisji egzaminacyjnych kandydatów na członków wskazują: Minister Sprawiedliwości – 4 egzaminatorów, Naczelna Rada Adwokacka – 4 adwokatów jako egzaminatorów.

4. Minister Sprawiedliwości powołuje, w drodze zarządzenia, komisje egzaminacyjne na obszarze właściwości jednej lub kilku okręgowych rad adwokackich z dziedzin prawa objętych egzaminem, a także wskazuje, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej, przewodniczącego komisji egzaminacyjnej i jego zastępcę.”,

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Członek komisji egzaminacyjnej podlega wyłączeniu z prac komisji egzaminacyjnej z przyczyn określonych w art. 75g na czas przeprowadzania egzaminu adwokackiego.”;

7) w art. 78a w ust. 4:

a) pkt 5-7 otrzymują brzmienie:

„5) dokumenty zaświadczające co najmniej 3-letni okres zatrudnienia, o którym mowa w art. 66 ust. 2 pkt 2, na stanowiskach referendarza sądowego, starszego referendarza sądowego, asystenta sędziego lub asystenta prokuratora;

6) dokumenty zaświadczające co najmniej 3-letni okres zatrudnienia lub wykonywania wymagających wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związanych ze świadczeniem pomocy prawnej przez adwokata lub radcę prawnego na podstawie umów cywilnoprawnych w kancelarii adwokackiej, zespole adwokackim, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej, o których mowa w art. 4a ust. 1, lub kancelarii radcy prawnego, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych;

7) dokumenty zaświadczające co najmniej 3-letni okres zatrudnienia w urzędach organów władzy publicznej i wykonywania wymagających wiedzy prawniczej

czynności bezpośrednio związanych ze świadczeniem pomocy prawnej na rzecz tych urzędów, w tym zaświadczenie kierownika urzędu;”;

b) po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) dokumenty zaświadczające co najmniej 3-letni okres wykonywania wymagających wiedzy prawniczej i legislacyjnej czynności bezpośrednio związanych z tworzeniem aktów normatywnych o charakterze powszechnie obowiązującym w urzędach organów władzy publicznej;”;

8) w art. 78d:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Egzamin adwokacki polega na sprawdzeniu przygotowania prawniczego osoby przystępującej do egzaminu adwokackiego, zwanej dalej „zdającym”, do samodzielnego i należytego wykonywania zawodu adwokata.”;

b) uchyla się ust. 3 i 4,

c) ust. 5-8 otrzymują brzmienie:

„5. Pierwsza część egzaminu adwokackiego polega na rozwiązaniu zadania z zakresu prawa karnego polegającego na przygotowaniu aktu oskarżenia lub apelacji, albo w przypadku uznania, iż brak jest podstaw do ich wniesienia, na sporządzeniu opinii prawnej w oparciu o opracowane na potrzeby egzaminu akta lub przedstawiony stan faktyczny.

6. Druga część egzaminu adwokackiego polega na rozwiązaniu zadania z zakresu prawa cywilnego polegającego na przygotowaniu pozwu lub wniosku albo apelacji, albo w przypadku uznania, iż brak jest podstaw do ich wniesienia, na sporządzeniu opinii prawnej w oparciu o opracowane na potrzeby egzaminu akta lub przedstawiony stan faktyczny.

7. Trzecia część egzaminu adwokackiego polega na rozwiązaniu zadania z zakresu prawa gospodarczego polegającego na przygotowaniu umowy albo pozwu lub wniosku albo apelacji, albo w przypadku uznania, iż brak jest podstaw do ich wniesienia, na sporządzeniu opinii prawnej w oparciu o opracowane na potrzeby egzaminu akta lub przedstawiony stan faktyczny.

8. Czwarta część egzaminu adwokackiego polega na rozwiązaniu zadania z zakresu prawa administracyjnego polegającego na przygotowaniu skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego lub skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu

Administracyjnego albo w przypadku uznania, iż brak jest podstaw do ich wniesienia, na sporządzeniu opinii prawnej w oparciu o opracowane na potrzeby egzaminu akta lub przedstawiony stan faktyczny.”,

d) po ust. 8 dodaje się ust. 8a w brzmieniu:

„8a. Piąta część egzaminu adwokackiego polega na rozwiązaniu zadania z zakresu zasad wykonywania zawodu polegającego na przygotowaniu opinii prawnej w oparciu o opracowane na potrzeby egzaminu akta lub przedstawiony stan faktyczny.”,

e) uchyla się ust. 9,

f) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Egzaminatorzy dokonują oceny za część pierwszą do piątej egzaminu adwokackiego przy zastosowaniu następującej skali ocen:

1) oceny pozytywne:

- a) celująca (6),
- b) bardzo dobra (5),
- c) dobra (4),
- d) dostateczna (3);

2) ocena negatywna – niedostateczna (2).”,

g) ust. 12 i 13 otrzymują brzmienie:

„12. Podczas rozwiązywania zadań z egzaminu adwokackiego zdający może korzystać z tekstów aktów prawnych i komentarzy oraz orzecznictwa.

13. Przepisy art. 75h ust. 1, 2, 4-6 stosuje się odpowiednio.”;

9) w art. 78e:

a) uchyla się ust. 1,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Oceny rozwiązania każdego z zadań z części pierwszej do piątej egzaminu adwokackiego dokonują niezależnie od siebie dwaj egzaminatorzy z dziedzin prawa, których dotyczy praca pisemna, jeden spośród wskazanych przez Ministra Sprawiedliwości, drugi spośród wskazanych przez Naczelną Radę Adwokacką biorąc pod uwagę w szczególności zachowanie wymogów formalnych, właściwość zastosowanych przepisów prawa i umiejętność ich interpretacji,

poprawność zaproponowanego przez zdającego sposobu rozstrzygnięcia problemu z uwzględnieniem interesu strony, którą zgodnie z zadaniem reprezentuje.”,

c) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Ostateczną ocenę z pracy pisemnej z danego zadania z części pierwszej do piątej egzaminu adwokackiego stanowi średnia ocen cząstkowych przyznanych przez każdego z egzaminatorów, przy czym:

1) oceny pozytywne to:

a) celująca – jeżeli średnia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi od 5,51 do 6,00,

b) bardzo dobra – jeżeli średnia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi od 4,51 do 5,50,

c) dobra – jeżeli średnia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi od 3,51 do 4,50,

d) dostateczna – jeżeli średnia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi od 3,00 do 3,50;

2) ocena negatywna – niedostateczna – jeżeli średnia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi poniżej 3,00.

5. Jeżeli przynajmniej dwie oceny cząstkowe prac pisemnych zdającego z zadań z części od pierwszej do piątej są negatywne, a średnia arytmetyczna, o której mowa w ust. 4, wskazuje na pozytywną ostateczną ocenę tych prac, komisja egzaminacyjna:

1) odstępuje od wystawienia ostatecznych ocen z tych prac oraz

2) przekazuje komisji egzaminacyjnej II stopnia przy Ministrze Sprawiedliwości, o której mowa w art. 78h, prace pisemne zdającego oraz ich oceny cząstkowe, wraz z uzasadnieniami, w celu ustalenia ostatecznych ocen tych prac.”;

10) w art. 78f w ust. 2 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Komisja egzaminacyjna wydaje zdającemu uchwałę, a jej odpis przesyła Ministrowi Sprawiedliwości, Prezesowi Naczelnej Rady Adwokackiej, właściwej okręgowej radzie adwokackiej oraz dołącza do akt osobowych zdającego.”;

11) w art. 79 po ust. 1 pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3-5 w brzmieniu:

„3) wpisu na listę adwokatów;

4) otrzymania negatywnego wyniku z egzaminu adwokackiego;

5) upływu 6 miesięcy od dnia otrzymania zaświadczenia o odbyciu aplikacji adwokackiej.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 10, poz. 65, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 7 dodaje się art. 7¹ w brzmieniu:

„Art. 7¹. Nieodpłatne świadczenie pomocy prawnej jest związane z działalnością gospodarczą przedsiębiorstwa, w którym radca prawny wykonuje zawód.”;

2) w art. 25:

a) w ust. 1:

- w pkt 4 średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. c w brzmieniu:

„c) wykonywały wymagające wiedzy prawniczej i legislacyjnej czynności bezpośrednio związane z tworzeniem aktów normatywnych o charakterze powszechnie obowiązującym w urzędach organów władzy publicznej;”,

- w pkt 5 kropkę na końcu zdania zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. c w brzmieniu:

„c) wykonywały wymagające wiedzy prawniczej i legislacyjnej czynności bezpośrednio związane z tworzeniem aktów normatywnych o charakterze powszechnie obowiązującym w urzędach organów władzy publicznej.”,

b) w ust. 2 pkt 2-4 otrzymują brzmienie:

„2) osoby, które przez okres co najmniej 3 lat w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu zatrudnione były na stanowisku referendarza sądowego, starszego referendarza sądowego, asystenta sędziego lub asystenta prokuratora;

3) osoby, które po ukończeniu wyższych studiów prawniczych przez okres co najmniej 3 lat w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu wykonywały wymagające wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej przez radcę prawnego lub adwokata w kancelarii radcy prawnego, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej,

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 200, poz. 1326 i Nr 217, poz. 1429 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 142, poz. 830.

o których mowa w art. 8 ust. 1, lub kancelarii adwokackiej, zespole adwokackim, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej, o których mowa w art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze, na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej;

4) osoby, które po ukończeniu wyższych studiów prawnych przez okres co najmniej 3 lat w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu były zatrudnione w urzędach organów władzy publicznej i wykonywały wymagające wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej na rzecz tych urzędów;”;

- po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) osoby, które po ukończeniu aplikacji legislacyjnej przez okres co najmniej 3 lat w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu były zatrudnione w urzędach organów władzy publicznej i wykonywały czynności bezpośrednio związane z tworzeniem aktów normatywnych o charakterze powszechnie obowiązującym;”;

3) w art. 32:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Celem aplikacji radcowskiej jest przygotowanie aplikanta do należytego i samodzielnego wykonywania zawodu radcy prawnego, w szczególności wykształcenie umiejętności z zakresu zastępstwa procesowego, sporządzania pism, umów i opinii oraz przyswojenie zasad wykonywania zawodu.

2. Aplikacja radcowska rozpoczyna się dnia 1 stycznia każdego roku i trwa dwa lata.”;

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Aplikantowi, który odbył aplikację radcowską, o której mowa w ust. 2, właściwa rada okręgowej izby radców prawnych wydaje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia zakończenia aplikacji radcowskiej, zaświadczenie o jej ukończeniu.”;

4) w art. 35¹ po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Przez okres 6 miesięcy od dnia otrzymania zaświadczenia o odbyciu aplikacji radcowskiej, aplikant radcowski może zastępować radcę prawnego w zakresie, o którym mowa w ust. 1 i 2, chyba że otrzymał negatywny wynik z egzaminu radcowskiego.”;

5) w art. 36:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister Sprawiedliwości przed każdym egzaminem radcowskim powołuje, w drodze zarządzenia, zespół do przygotowania zadań na egzamin radcowski, zwany dalej „zespołem”.”,

b) uchyla się ust. 6 i 7,

c) ust. 8-13 otrzymują brzmienie:

„8. Na pierwszą do piątej części egzaminu radcowskiego zespół sporządza zadania z zakresu prawa karnego, cywilnego, gospodarczego, administracyjnego i zasad wykonywania zawodu.

9. Ostateczną treść zadań ustala zespół większością głosów w obecności wszystkich członków zespołu.

10. Rada okręgowej izby radców prawnych może zgłaszać zespołowi, za pośrednictwem przewodniczącego zespołu, propozycje zadań.

11. Do wydrukowania i doręczenia zadań poszczególnym komisjom egzaminacyjnym, o których mowa w art. 36¹ ust. 2, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655, z późn. zm.⁴⁾), jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 tej ustawy.

12. Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych określi w drodze rozporządzenia:

1) tryb i sposób działania zespołu,

2) tryb i sposób zgłaszania propozycji zadań wraz z opisem istotnych zagadnień, przygotowania, przechowywania oraz przekazywania komisjom egzaminacyjnym, o których mowa w art. 36¹ ust. 2, zadań wraz z opisem istotnych zagadnień na egzamin radcowski,

3) tryb i sposób zapewnienia obsługi administracyjno-biurowej zespołu

- uwzględniając konieczność prawidłowego i efektywnego przeprowadzenia egzaminu radcowskiego, w szczególności konieczność zabezpieczenia zadań przed ich nieuprawnionym ujawnieniem, oraz

4) wysokość wynagrodzenia przewodniczącego i członków zespołu, uwzględniając nakład ich pracy i zakres obowiązków oraz liczbę kandydatów.

13. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, tryb i sposób udzielenia zamówienia, o którym mowa w ust. 11, zapewniając zachowanie uczciwej

konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców i mając na uwadze konieczność zabezpieczenia zadań przed ich nieuprawnionym ujawnieniem.”;

6) w art. 36¹:

a) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Do składu komisji egzaminacyjnych kandydatów na członków wskazują: Minister Sprawiedliwości – 4 egzaminatorów, Krajowa Rada Radców Prawnych – 4 radców prawnych jako egzaminatorów.

5. Minister Sprawiedliwości powołuje, w drodze zarządzenia, komisje egzaminacyjne na obszarze właściwości jednej lub kilku okręgowych izb radców prawnych z dziedzin prawa objętych egzaminem, a także wskazuje, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych, przewodniczącego komisji egzaminacyjnej i jego zastępcę.”,

b) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Członek komisji egzaminacyjnej podlega wyłączeniu z prac komisji egzaminacyjnej z przyczyn określonych w art. 33⁷ na czas przeprowadzania egzaminu radcowskiego.”;

7) w art. 36² w ust. 4:

a) pkt 5-7 otrzymują brzmienie:

„5) dokumenty zaświadczające co najmniej 3-letni okres zatrudnienia, o którym mowa w art. 25 ust. 2 pkt 2, na stanowiskach referendarza sądowego, starszego referendarza sądowego, asystenta sędziego lub asystenta prokuratora;

6) dokumenty zaświadczające co najmniej 3-letni okres zatrudnienia lub wykonywania wymagających wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związanych ze świadczeniem pomocy prawnej przez radcę prawnego lub adwokata na podstawie umów cywilnoprawnych w kancelarii radcy prawnego, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej, o których mowa w art. 8 ust. 1 lub kancelarii adwokackiej, zespole adwokackim, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej, o których mowa w art. 4a ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze;

7) dokumenty zaświadczające co najmniej 3-letni okres zatrudnienia w urzędach organów władzy publicznej i wykonywania wymagających wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związanych ze świadczeniem pomocy prawnej na rzecz tych urzędów, w tym zaświadczenie kierownika urzędu;”;

- b) po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:
- „7a) dokumenty zaświadczające co najmniej 3-letni okres wykonywania wymagających wiedzy prawniczej i legislacyjnej czynności bezpośrednio związanych z tworzeniem aktów normatywnych o charakterze powszechnie obowiązującym w urzędach organów władzy publicznej;”;
- 8) w art. 36⁴:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Egzamin radcowski polega na sprawdzeniu przygotowania prawniczego osoby przystępującej do egzaminu radcowskiego, zwanej dalej „zdającym”, do samodzielnego i należytego wykonywania zawodu radcy prawnego.”;
- b) uchyla się ust. 3 i 4,
- c) ust. 5-8 otrzymują brzmienie:
- „5. Pierwsza część egzaminu radcowskiego polega na rozwiązaniu zadania z zakresu prawa karnego polegającego na przygotowaniu aktu oskarżenia lub apelacji, albo w przypadku uznania, iż brak jest podstaw do ich wniesienia, na sporządzeniu opinii prawnej w oparciu o opracowane na potrzeby egzaminu akta lub przedstawiony stan faktyczny.
6. Druga część egzaminu radcowskiego polega na rozwiązaniu zadania z zakresu prawa cywilnego polegającego na przygotowaniu pozwu lub wniosku albo apelacji, albo w przypadku uznania, iż brak jest podstaw do ich wniesienia, na sporządzeniu opinii prawnej w oparciu o opracowane na potrzeby egzaminu akta lub przedstawiony stan faktyczny.
7. Trzecia część egzaminu radcowskiego polega na rozwiązaniu zadania z zakresu prawa gospodarczego polegającego na przygotowaniu umowy albo pozwu lub wniosku albo apelacji, albo w przypadku uznania, iż brak jest podstaw do ich wniesienia, na sporządzeniu opinii prawnej w oparciu o opracowane na potrzeby egzaminu akta lub przedstawiony stan faktyczny.
8. Czwarta część egzaminu radcowskiego polega na rozwiązaniu zadania z zakresu prawa administracyjnego polegającego na przygotowaniu skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego lub skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego, albo w przypadku uznania, iż brak jest podstaw do ich

wniesienia, na sporządzeniu opinii prawnej w oparciu o opracowane na potrzeby egzaminu akta lub przedstawiony stan faktyczny.”,

d) po ust. 8 dodaje się ust. 8a w brzmieniu:

„8a. Piąta część egzaminu radcowskiego polega na rozwiązaniu zadania z zakresu zasad wykonywania zawodu polegającego na przygotowaniu opinii prawnej w oparciu o opracowane na potrzeby egzaminu akta lub przedstawiony stan faktyczny.”,

e) uchyla się ust. 9,

f) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Egzaminatorzy dokonują oceny za część pierwszą do piątej egzaminu radcowskiego przy zastosowaniu następującej skali ocen:

1) oceny pozytywne:

- a) celująca (6),
- b) bardzo dobra (5),
- c) dobra (4),
- d) dostateczna (3);

2) ocena negatywna – niedostateczna (2).”,

g) ust. 12 i 13 otrzymują brzmienie:

„12. Podczas rozwiązywania zadań z części pierwszej do piątej egzaminu radcowskiego zdający może korzystać z tekstów aktów prawnych i komentarzy oraz orzecznictwa.

13. Przepisy art. 33⁸ ust. 1, 2, 4-6 stosuje się odpowiednio.”;

9) w art. 36⁵:

a) uchyla się ust. 1,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Oceny rozwiązania każdego z zadań z części pierwszej do piątej egzaminu radcowskiego dokonują niezależnie od siebie dwaj egzaminatorzy z dziedzin prawa, których dotyczy praca pisemna, jeden spośród wskazanych przez Ministra Sprawiedliwości, drugi spośród wskazanych przez Krajową Radę Radców Prawnych, biorąc pod uwagę w szczególności zachowanie wymogów formalnych, właściwość zastosowanych przepisów prawa i umiejętność ich interpretacji, poprawność zaproponowanego przez zdającego sposobu rozstrzygnięcia problemu z uwzględnieniem interesu strony, którą zgodnie z zadaniem reprezentuje.”,

c) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Ostateczną ocenę z pracy pisemnej danego zadania z części pierwszej do piątej egzaminu radcowskiego stanowi średnia ocen cząstkowych przyznanych przez każdego z egzaminatorów, przy czym:

1) oceny pozytywne to:

- a) celująca – jeżeli średnia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi od 5,51 do 6,00,
- b) bardzo dobra – jeżeli średnia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi od 4,51 do 5,50,
- c) dobra – jeżeli średnia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi od 3,51 do 4,50,
- d) dostateczna – jeżeli średnia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi od 3,00 do 3,50;

2) ocena negatywna – niedostateczna – jeżeli średnia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi poniżej 3,00.

5. Jeżeli przynajmniej dwie oceny cząstkowe prac pisemnych zdającego z zadań z części od pierwszej do piątej są negatywne, a średnia arytmetyczna, o której mowa w ust. 4, wskazuje na pozytywną ostateczną ocenę tych prac, komisja egzaminacyjna:

1) odstępuje od wystawienia ostatecznych ocen z tych prac oraz

2) przekazuje komisji egzaminacyjnej II stopnia przy Ministrze Sprawiedliwości, o której mowa w art. 36⁸, prace pisemne zdającego oraz ich oceny cząstkowe wraz z uzasadnieniami, w celu ustalenia ostatecznych ocen tych prac.”;

10) w art. 36⁶ w ust. 2 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Komisja egzaminacyjna wydaje zdającemu uchwałę, a jej odpis przesyła Ministrowi Sprawiedliwości, Prezesowi Krajowej Rady Radców Prawnych, właściwej radzie okręgowej izby radców prawnych oraz dołącza do akt osobowych zdającego.”;

11) w art. 37 po ust. 1 pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3-5 w brzmieniu:

„3) wpisu na listę radców prawnych;

4) otrzymania negatywnego wyniku z egzaminu radcowskiego;

5) upływu 6 od dnia otrzymania zaświadczenia o odbyciu aplikacji radcowskiej.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2010 r. Nr 193, poz. 1287) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 43 otrzymuje brzmienie:

„Art. 43. Uprawnienia zawodowe nadaje się w następujących zakresach:

- 1) geodezyjne pomiary sytuacyjno-wysokościowe, realizacyjne i inwentaryzacyjne;
- 2) rozgraniczanie i podziały nieruchomości (gruntów) oraz sporządzanie dokumentacji do celów prawnych;
- 3) geodezyjna obsługa inwestycji;
- 4) geodezyjne urządzenie terenów rolnych i leśnych.”;

2) w art. 44:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Uprawnienia zawodowe w dziedzinie geodezji i kartografii w zakresach, o których mowa w art. 43, mogą otrzymać osoby, które:

- 1) posiadają pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) nie były karane za przestępstwa przeciwko mieniu, dokumentom, za przestępstwa gospodarcze, za fałszowanie pieniędzy, papierów wartościowych, znaków urzędowych, za składanie fałszywych zeznań oraz za przestępstwa skarbowe;
- 3) posiadają wyższe lub średnie wykształcenie geodezyjne;
- 4) posiadają 3 lata praktyki zawodowej w wypadku wykształcenia wyższego i 6 lat praktyki zawodowej w wypadku wykształcenia średniego;
- 5) wykażą się znajomością przepisów w dziedzinie geodezji i kartografii.”;

b) uchyla się ust. 2;

c) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Osoby posiadające w dziedzinie geodezji i kartografii tytuł naukowy profesora albo I lub II stopień specjalizacji zawodowej, nadane w trybie odrębnych przepisów, są zwolnione z wymogów określonych w ust. 1 pkt 4 i 5.

4. Główny Geodeta Kraju może w uzasadnionych wypadkach, na wniosek osoby ubiegającej się o uzyskanie uprawnień zawodowych, uznać posiadanie innego pokrewnego wykształcenia i długoletniej geodezyjnej lub kartograficznej praktyki zawodowej za spełnienie wymagań kwalifikacyjnych, o których mowa w ust. 1.”;

3) w art. 45 w ust. 5 dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) wysokość opłaty, o której mowa w art. 45b ust. 7, umożliwiającej pokrycie kosztów związanych z weryfikacją dokumentów przez komisję do spraw uprawnień zawodowych oraz prowadzeniem dokumentacji osób ubiegających się o wpis do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia zawodowe, a także z prowadzeniem tego rejestru, tryb jej pobierania, przypadki uzasadniające zwrot tej opłaty oraz tryb jej zwrotu.”;

4) po art. 45 dodaje się art. 45a i art. 45b w brzmieniu:

„45a. Uprawnienia zawodowe w zakresach:

- 1) geodezyjnych pomiarów podstawowych;
- 2) redakcji map;
- 3) fotogrametrii i teledetekcji

otrzymują osoby, które:

- 1) posiadają pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) nie były karane za przestępstwa przeciwko mieniu, dokumentom, za przestępstwa gospodarcze, za fałszowanie pieniędzy, papierów wartościowych, znaków urzędowych, za składanie fałszywych zeznań oraz za przestępstwa skarbowe;

3) posiadają odpowiednio:

- dla zakresu geodezyjne pomiary podstawowe tytuł zawodowy magistra inżyniera na kierunku geodezja i kartografia o profilu kształcenia obejmującym geodezyjne pomiary podstawowe,

- dla zakresu redakcja map tytuł zawodowy magistra inżyniera na kierunku geodezja i kartografia lub tytuł zawodowy magistra na kierunku geografia o profilu kształcenia obejmującym redakcję map,

- dla zakresu fotogrametria i teledetekcja tytuł zawodowy magistra inżyniera na kierunku geodezja i kartografia lub tytuł zawodowy magistra na kierunku geografia o profilu kształcenia obejmującym fotogrametrię i teledetekcję.

Art. 45b. 1. Prawo samodzielnego wykonywania zawodu nabywa się z dniem wpisu do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia zawodowe.

2. Główny Geodeta Kraju wpisuje do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia zawodowe osoby, które spełniły wymogi określone odpowiednio w art. 45 ust. 1 lub art. 45a.

3. Spełnienie wymogów określonych w art. 45a, stwierdza komisja do spraw uprawnień zawodowych, o której mowa w art. 45 ust. 3.

4. Wniosek o wpis do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia zawodowe w zakresach określonych w art. 45a podlega rozpatrzeniu bez zbędnej zwłoki. Do wniosku o wpis dołącza się dyplom ukończenia studiów wyższych, oświadczenie o niekaralności oraz o pełnej zdolności do czynności prawnych.

5. W przypadku stwierdzenia konieczności uzupełnienia wniosku, organ wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku w terminie siedmiu dni od dnia otrzymania wezwania. Nieuzupełniony w terminie wniosek pozostawia się bez rozpoznania.

6. O dokonaniu wpisu do centralnego rejestru, o którym mowa w ust. 1, organ niezwłocznie informuje wnioskodawcę na piśmie. O odmowie wpisu do rejestru orzeka Główny Geodeta Kraju w drodze decyzji.

7. Za przeprowadzenie weryfikacji dokumentów przez komisję do spraw uprawnień zawodowych oraz dokonanie wpisu do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia zawodowe wnoszona jest opłata.”;

5) w art. 46 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) zawiesić wykonywanie uprawnień zawodowych, nadanych w trybie art. 45, do czasu ponownego złożenia egzaminu z wynikiem pozytywnym;”;

6) po art. 46 dodaje się art. 46a w brzmieniu:

„46a. 1. Wykreślenie z centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia zawodowe następuje w przypadku:

- 1) wydania ostatecznej decyzji, o której mowa w art. 46 ust. 3;
- 2) sądowego zakazu wykonywania zawodu geodety uprawnionego;
- 3) sądowego zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie prac geodezyjnych i kartograficznych.

2. Wykreślenia z centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia zawodowe dokonuje się z urzędu na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu lub ostatecznej decyzji, o której mowa w art. 46 ust. 3. Osoba, której dotyczy orzeczenie sądu, jest obowiązana niezwłocznie poinformować o tym zdarzeniu Głównego Geodetę Kraju.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2008 r. Nr 189, poz. 1158, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 12:

a) w § 1:

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wykonywały zawód adwokata lub radcy prawnego;”;

- po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) wykonywały zawód komornika, przez okres 3 lat, jeżeli posiadają wyższe wykształcenie prawnicze;”;

- w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem,

- dodaje się pkt 5 i 6 w brzmieniu:

„5) osób, które zdały egzamin sędziowski lub prokuratorski po dniu 1 stycznia 1991 r. oraz w okresie 5 lat przed złożeniem wniosku o wpis na listę notariuszy, łącznie przez okres co najmniej 3 lat:

a) zajmowały stanowisko asesora sądowego, asesora prokuratorskiego, referendarza sądowego, starszego referendarza sądowego, aplikanta sądowego, aplikanta prokuratorskiego, aplikanta sądowo-prokuratorskiego, asystenta sędziego, asystenta prokuratora lub

b) wykonywały wymagające wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej przez adwokata lub radcę prawnego na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej w kancelarii adwokackiej, zespole adwokackim, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej, o których mowa w art. 4a ust. 1, lub kancelarii radcy prawnego, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych;

c) wykonywały wymagające wiedzy prawniczej i legislacyjnej czynności bezpośrednio związane z tworzeniem aktów normatywnych o charakterze powszechnie obowiązującym w urządach organów władzy publicznej;

---

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 37, poz. 286 i Nr 166, poz. 1317, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 85, poz. 458, Nr 87, poz. 483, Nr 106, poz. 622 i Nr 142, poz. 830.

6) osób, które posiadają stopień naukowy doktora nauk prawnych oraz w okresie 5 lat przed złożeniem wniosku o wpis na listę adwokatów, łącznie przez okres co najmniej 3 lat:

a) zajmowały stanowisko referendarza sądowego, starszego referendarza sądowego, aplikanta sądowego, aplikanta prokuratorskiego, aplikanta sądowo-prokuratorskiego, asystenta sędziego, asystenta prokuratora, lub

b) wykonywały wymagające wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej przez adwokata lub radcę prawnego na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej w kancelarii adwokackiej, zespole adwokackim, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej, o których mowa w art. 4a ust. 1, lub kancelarii radcy prawnego, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, lub

c) wykonywały wymagające wiedzy prawniczej i legislacyjnej czynności bezpośrednio związane z tworzeniem aktów normatywnych o charakterze powszechnie obowiązującym w urzędach organów władzy publicznej.”,

b) § 2-4 otrzymują brzmienie:

„§ 2. Do egzaminu notarialnego składanego przed komisją, o której mowa w art. 71b § 1 lub 2, bez odbycia aplikacji notarialnej mogą przystąpić osoby, które w Rzeczypospolitej Polskiej:

1) uzyskały stopień naukowy doktora nauk prawnych;

2) przez okres co najmniej 3 lat w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu były zatrudnione na stanowisku referendarza sądowego, starszego referendarza sądowego, asystenta sędziego lub asystenta prokuratora;

3) po ukończeniu wyższych studiów prawniczych przez okres co najmniej 3 lat w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu wykonywały wymagające wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związane z czynnościami wykonywanymi przez notariusza w kancelarii notarialnej, na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej;

- 4) po ukończeniu wyższych studiów prawniczych przez okres co najmniej 3 lat w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu były zatrudnione w urzędach organów władzy publicznej i wykonywały wymagające wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej na rzecz tych urzędów;
- 5) osoby, które po ukończeniu aplikacji legislacyjnej przez okres co najmniej 3 lat w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu były zatrudnione w urzędach organów władzy publicznej i wykonywały czynności bezpośrednio związane z tworzeniem aktów normatywnych o charakterze powszechnie obowiązującym;
- 6) zdały egzamin sędziowski, prokuratorski, adwokacki lub radcowski.

§ 3. W przypadku wykonywania pracy w niepełnym wymiarze okresy, o których mowa w § 2 pkt 2-4, podlegają proporcjonalnemu wydłużeniu.

§ 4. Osoby, o których mowa w § 2, muszą spełniać wymagania przewidziane w art. 11 pkt 1-3 i 7.”;

2) w art. 72 w § 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Aplikacja notarialna rozpoczyna się 1 stycznia każdego roku, trwa 2 lata i polega na zaznajomieniu się aplikanta z całokształtem pracy notariusza.”;

3) w art. 74:

a) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Egzamin notarialny polega na sprawdzeniu przygotowania prawniczego osoby przystępującej do egzaminu notarialnego, zwanej dalej „zdającym”, do samodzielnego i należytego wykonywania zawodu notariusza.”;

b) § 7 otrzymuje brzmienie:

„§ 7. Minister Sprawiedliwości przed każdym egzaminem notarialnym powołuje, w drodze zarządzenia, zespół do przygotowania zadań na egzamin notarialny, zwany dalej „zespołem.”;

c) uchyla się § 12 i 13,

d) § 14-17 otrzymują brzmienie:

„§ 14. Na każdą z części egzaminu notarialnego zespół sporządza zadania.

§ 15. Ostateczną treść zadań ustala zespół większością głosów w obecności wszystkich członków zespołu.

§ 16. Ustalone przez zespół zadania przewodniczący zespołu przekazuje Ministrowi Sprawiedliwości nie później niż 50 dni przed wyznaczonym terminem egzaminu notarialnego. Minister Sprawiedliwości zapewnia wydrukowanie odpowiedniej egzemplarzy zadań oraz ich doręczenie poszczególnym komisjom, w sposób uwzględniający konieczność zabezpieczenia zadań przed ich nieuprawnionym ujawnieniem.

§ 17. Do wydrukowania i doręczenia zadań poszczególnym komisjom kwalifikacyjnym nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych, jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 tej ustawy.”,

e) w § 18:

- uchyla się pkt 2,

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) tryb i sposób zgłaszania propozycji zadań wraz z opisem istotnych zagadnień na egzamin notarialny, przygotowania, przechowywania i przekazywania komisjom kwalifikacyjnym zadań wraz z opisem istotnych zagadnień na egzamin notarialny,”,

- uchyla się pkt 4,

- pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) tryb i sposób zapewnienia obsługi administracyjno-biurowej zespołu

- uwzględniając konieczność prawidłowego i efektywnego przeprowadzenia egzaminu notarialnego oraz konieczność zabezpieczenia zadań przed ich nieuprawnionym ujawnieniem, oraz”;

f) § 19 otrzymuje brzmienie:

„§ 19. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, tryb i sposób udzielenia zamówienia, o którym mowa w § 17, zapewniając zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców i mając na uwadze konieczność zabezpieczenia zadań przed ich nieuprawnionym ujawnieniem.”;

4) w art. 74a:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Nie później niż 90 dni przed terminem egzaminu notarialnego, Minister Sprawiedliwości zamieszcza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim i w Biuletynie Informacji Publicznej ogłoszenie o egzaminie notarialnym, w którym podaje w szczególności:

- 1) termin złożenia wniosku o dopuszczenie do egzaminu notarialnego, zwanego dalej „wnioskiem”;
- 2) adres siedziby komisji kwalifikacyjnej;
- 3) termin przeprowadzenia przez komisję kwalifikacyjną każdej części egzaminu notarialnego;
- 4) wysokość opłaty za egzamin notarialny.”

b) w § 4:

- pkt 5-7 otrzymują brzmienie:

„5) dokumenty zaświadczające co najmniej 3-letni okres zatrudnienia w Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 12 § 2 pkt 2, na stanowiskach referendarza sądowego, starszego referendarza sądowego, asystenta sędziego lub asystenta prokuratora;

6) dokumenty zaświadczające co najmniej 3-letni okres zatrudnienia w Rzeczypospolitej Polskiej lub wykonywania wymagających wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związanych z czynnościami wykonywanymi przez notariusza na podstawie umów cywilnoprawnych w kancelarii notarialnej;

7) dokumenty zaświadczające co najmniej 3-letni okres zatrudnienia w Rzeczypospolitej Polskiej w urzędach organów władzy publicznej i wykonywania wymagających wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związanych ze świadczeniem pomocy prawnej na rzecz tych urzędów, w tym zaświadczenie kierownika urzędu;”

- po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) dokumenty zaświadczające co najmniej 3-letni okres wykonywania wymagających wiedzy prawniczej i legislacyjnej czynności bezpośrednio związanych z tworzeniem aktów normatywnych o charakterze powszechnie obowiązującym w urzędach organów władzy publicznej;”

- uchyla się pkt 8;

5) Art. 74d otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Pierwsza i druga część egzaminu notarialnego polegają na opracowaniu projektów aktów notarialnych na podstawie opisanych przypadków.

§ 2. Trzecia część egzaminu notarialnego polega na opracowaniu opinii prawnej na podstawie przedstawionego problemu prawnego.

§ 3. Członkowie komisji dokonują oceny za poszczególne części egzaminu notarialnego przy zastosowaniu następującej skali ocen:

1) oceny pozytywne:

- a) celująca (6),
- b) bardzo dobra (5),
- c) dobra (4),
- d) dostateczna (3);

2) ocena negatywna – niedostateczna (2).

§ 4. Podczas egzaminu notarialnego zdający nie może posiadać urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji.

§ 5. Podczas egzaminu notarialnego zdający może korzystać z tekstów aktów prawnych i komentarzy oraz orzecznictwa.

§ 6. Przepisy art. 71 i § 1, 2, 4-6 stosuje się odpowiednio.”;

6) w art. 74e:

a) uchyla się § 1,

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Oceny rozwiązania każdego z zadań egzaminu notarialnego dokonują niezależnie od siebie dwaj członkowie komisji, biorąc pod uwagę w szczególności zachowanie wymogów formalnych, właściwość zastosowanych przepisów prawa i umiejętność ich interpretacji, poprawność zaproponowanego przez zdającego sposobu rozstrzygnięcia problemu.”,

c) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Ostateczną ocenę z pracy pisemnej z każdego z zadań egzaminu notarialnego stanowi średnia ocen cząstkowych przyznanych przez każdego członka komisji sprawdzającego pracę pisemną, przy czym:

1) oceny pozytywne to:

- a) celująca – jeżeli średnia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi od 5,51 do 6,00,
- b) bardzo dobra – jeżeli średnia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi od 4,51 do 5,50,
- c) dobra – jeżeli średnia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi od 3,51 do 4,50,
- d) dostateczna - jeżeli średnia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi od 3,00 do 3,50;

2) ocena negatywna – niedostateczna – jeżeli średnia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi poniżej 3,00.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz. U. z 2000 r. Nr 80, poz. 903 i Nr 29, poz. 355 oraz z 2004 r. Nr 141, poz. 1492) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 14 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) wynagrodzenie członków zarządu lub zarządcy nieruchomości.”;

2) w art. 22 w ust. 3 pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) określenie zakresu i sposobu prowadzenia przez zarząd lub zarządcę nieruchomości ewidencji pozaksięgowej kosztów zarządu nieruchomością wspólną, zaliczek uiszczanych na pokrycie tych kosztów, a także rozliczeń z innych tytułów na rzecz nieruchomości wspólnej.”;

3) art. 24 otrzymuje brzmienie:

„Art. 24. W razie braku zgody wymaganej większości właścicieli lokali zarząd lub zarządca nieruchomości może żądać rozstrzygnięcia przez sąd, który orzeknie mając na względzie cel zamierzonej czynności oraz interesy wszystkich właścicieli. Sprawę sąd rozpoznaje w postępowaniu nieprocesowym.”;

4) w art. 29:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zarząd lub zarządca nieruchomości jest obowiązany prowadzić dla każdej nieruchomości wspólnej, określoną przez wspólnotę mieszkaniową, ewidencję pozaksięgową kosztów zarządu nieruchomością wspólną oraz zaliczek uiszczanych na

pokrycie tych kosztów, a także rozliczeń z innych tytułów na rzecz nieruchomości wspólnej.”,

b) ust. 1b i 1c otrzymują brzmienie:

„1b. Zarząd lub zarządca nieruchomości jest obowiązany sporządzić protokół przejęcia nieruchomości i jej dokumentacji technicznej (budowlanej, powykonawczej i książki obiektu budowlanego) w imieniu wspólnoty mieszkaniowej, przechowywać dokumentację techniczną budynku oraz prowadzić i aktualizować spis właścicieli lokali i przypadających im udziałów w nieruchomości wspólnej.

1c. Zarząd lub zarządca nieruchomości jest obowiązany do podjęcia czynności zmierzających do opracowania lub aktualizacji dokumentacji technicznej budynku i rozliczenia kosztów związanych z opracowaniem lub aktualizacją tej dokumentacji.”,

c) ust. 1e otrzymuje brzmienie:

„1e. Zarząd lub zarządca nieruchomości może żądać od właścicieli lokali okazania dokumentów potwierdzających prawo własności lokali.”,

d) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Właściciele podejmują uchwałę w przedmiocie udzielenia absolutorium zarządowi lub zarządcy nieruchomości z prowadzonej przez niego działalności.”;

5) w art. 30:

a) w ust. 1 zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:

„1. Zarząd lub zarządca nieruchomości jest obowiązany:”,

b) ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. W wypadku gdy zarząd lub zarządca nieruchomości nie zwoła zebrania ogółu właścicieli lokali w terminie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, zebranie coroczne może zwołać każdy z właścicieli.”,

c) w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) ocena pracy zarządu lub zarządcy nieruchomości;”;

6) art. 31 otrzymuje brzmienie:

„31. Zebrania właścicieli:

a) mogą być także, w razie potrzeby, zwoływane przez zarząd lub zarządcę nieruchomości,

b) zwoływane są na wniosek właścicieli lokali dysponujących co najmniej 1/10 udziałów w nieruchomości wspólnej przez zarząd lub zarządcę nieruchomości.”;

7) w art. 32 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. O zebraniu właścicieli zarząd lub zarządca nieruchomości zawiadamia każdego właściciela lokalu na piśmie przynajmniej na tydzień przed terminem zebrania.”;

8) art. 32a otrzymuje brzmienie:

„Art. 32a. Jeżeli grunt wchodzący w skład nieruchomości wspólnej nie spełnia wymogów przewidzianych dla działki budowlanej, uniemożliwiając prawidłowe i racjonalne korzystanie z budynków i urządzeń z nimi związanych, zarząd lub zarządca nieruchomości jest obowiązany przedstawić właścicielom lokali projekty uchwał w sprawie:

- 1) wyrażenia zgody na nabycie przyległych nieruchomości gruntowych umożliwiających spełnienie wymogów przewidzianych dla działek budowlanych;
- 2) udzielenia zarządowi lub zarządcy nieruchomości pełnomocnictwa do wykonania odpowiednich, prawem przewidzianych, czynności zmierzających do nabycia przyległych nieruchomości gruntowych na rzecz wspólnoty mieszkaniowej.”.

Art. 7. W ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 105 w ust. 2:

- a) uchyla się pkt 1,
- b) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) posiada, przez okres co najmniej 2 lat, uprawnienie do kierowania pojazdami rodzaju objętego szkoleniem;”;

2) w art. 110 w ust. 1:

- a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) posiada wykształcenie średnie;”;
- b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

---

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 109, poz. 925, Nr 175, poz. 1462, Nr 179, poz. 1486 i Nr 180, poz. 1494 i 1497, z 2006 r. Nr 17, poz. 141, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 190, poz. 1400, Nr 191, poz. 1410 i Nr 235, poz. 1701, z 2007 r. Nr 52, poz. 343, Nr 57, poz. 381, Nr 99, poz. 661, Nr 123, poz. 845 i Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 37, poz. 214, Nr 100, poz. 649, Nr 163, poz. 1015, Nr 209, poz. 1320, Nr 220, poz. 1411 i 1426, Nr 223, poz. 1461 i 1462 i Nr 234, poz. 1573 i 1574, z 2009 r. Nr 3, poz. 11, Nr 18, poz. 97, Nr 79, poz. 663, Nr 91, poz. 739, Nr 92, poz. 753, Nr 97, poz. 802 i 803, Nr 98, poz. 817 i Nr 168, poz. 1323, z 2010 r. Nr 40, poz. 230, Nr 43, poz. 246, Nr 122, poz. 827, Nr 151, poz. 1013, Nr 152, poz. 1018, Nr 182, poz. 1228, Nr 219, poz. 1443, Nr 225, poz. 1466 i Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 30, poz. 151, Nr 92, poz. 530, Nr 102, poz. 585, Nr 106, poz. 622, Nr 171, poz. 1016, Nr 204, poz. 1195, Nr 205, poz. 1210, Nr 208, poz. 1240 i 1241, Nr 222, poz. 1321, Nr 227, poz. 1367 i Nr 244, poz. 1454.

- „2a) ukończyła 23 lata;”,
- c) pkt 3 otrzymuje brzmienie:
- „3) posiada prawo jazdy kategorii B przez okres co najmniej 3 lat oraz uprawnienie do kierowania pojazdami rodzaju objętego egzaminowaniem przez okres co najmniej 1 roku;”.

Art. 8. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651, z późn. zm.⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 177 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) nie była karana za przestępstwo przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego, za przestępstwo przeciwko wymiarowi sprawiedliwości, za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, za przestępstwo przeciwko mieniu, za przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu, za przestępstwo przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi lub za przestępstwo skarbowe;”;
- 2) w art. 178:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Rzeczoznawca majątkowy niewypełniający obowiązków, o których mowa w art. 158 i art. 175 ust. 1 i 3-4, podlega odpowiedzialności zawodowej.”;
- b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
- „5. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, pozbawienia uprawnień zawodowych dokonuje się z urzędu na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu. Osoba, której dotyczy orzeczenie sądu, jest zobowiązana niezwłocznie poinformować o tym zdarzeniu ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej.”;
- 3) w art. 179 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Pośrednikiem w obrocie nieruchomościami jest osoba fizyczna wpisana do centralnego rejestru pośredników w obrocie nieruchomościami.”;
- 4) w art. 180 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

---

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 106, poz. 675, Nr 143, poz. 963, Nr 155, poz. 1043, Nr 197, poz. 1307 i Nr 200, poz. 1323 oraz z 2011 r. Nr 64, poz. 341, Nr 106, poz. 622, Nr 115, poz. 673, Nr 129, poz. 732, Nr 130, poz. 762, Nr 135, poz. 789, Nr 163, poz. 981, Nr 187, poz. 1110 i Nr 224, poz. 1337.

„3. Zakres czynności pośrednictwa w obrocie nieruchomościami określa umowa pośrednictwa. Umowa wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności. W umowie wskazuje się w szczególności, pod rygorem nieważności, pośrednika w obrocie nieruchomościami odpowiedzialnego zawodowo za jej wykonanie, numer wpisu do centralnego rejestru pośredników w obrocie nieruchomościami oraz zamieszcza się oświadczenie pośrednika o posiadaniu aktualnego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z wykonywaniem czynności pośrednictwa w obrocie nieruchomościami.”;

5) art. 182 otrzymuje brzmienie:

„Art. 182. 1. Do centralnego rejestru pośredników w obrocie nieruchomości może zostać wpisana osoba fizyczna, która:

- 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) nie była karana za przestępstwo przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego, za przestępstwo przeciwko wymiarowi sprawiedliwości, za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, za przestępstwo przeciwko mieniu, za przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu, za przestępstwo przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi lub za przestępstwo skarbowe.

2. Osoba nieposiadająca obywatelstwa polskiego może zostać wpisana do rejestru, jeżeli dodatkowo wykaże się biegłą znajomością języka polskiego.”;

6) art. 183 otrzymuje brzmienie:

„Art. 183. 1. Pośrednika w obrocie nieruchomościami wykreśla się z centralnego rejestru pośredników w obrocie nieruchomościami w przypadku:

- 1) utraty zdolności do czynności prawnych;
- 2) skazania za przestępstwa, o których mowa w art. 182 ust. 1 pkt 2;
- 3) sądowego zakazu wykonywania zawodu pośrednika w obrocie nieruchomościami;
- 4) sądowego zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie pośrednictwa w obrocie nieruchomościami.

2. Wykreślenia z centralnego rejestru pośredników w obrocie nieruchomościami dokonuje się z urzędu na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu. Osoba, której dotyczy orzeczenie sądu, jest obowiązana niezwłocznie poinformować o tym zdarzeniu ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej.”;

7) w art. 184 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zarządcą nieruchomości jest osoba fizyczna, wpisana do centralnego rejestru zarządców nieruchomościami.”;

8) w art. 185:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zarządca nieruchomości lub podmiot prowadzący działalność, o której mowa w art. 184 ust. 3, działa na podstawie umowy o zarządzanie nieruchomością, zawartej z jej właścicielem, wspólnotą mieszkaniową albo inną osobą lub jednostką organizacyjną, której przysługuje prawo do nieruchomości, ze skutkiem prawnym bezpośrednio dla tej osoby lub jednostki organizacyjnej. Umowa wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności.”,

b) dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W umowie o zarządzanie nieruchomością wskazuje się w szczególności, pod rygorem nieważności, zarządcę nieruchomościami odpowiedzialnego zawodowo za jej wykonanie, numer wpisu do centralnego rejestru zarządców nieruchomości oraz zamieszcza się oświadczenie zarządcy o posiadaniu aktualnego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z wykonywaniem czynności zarządzania nieruchomościami.”;

9) art. 187 otrzymuje brzmienie:

„Art. 187. 1. Do centralnego rejestru zarządców nieruchomości może zostać wpisana osoba fizyczna, która:

1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;

2) nie była karana za przestępstwo przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego, za przestępstwo przeciwko wymiarowi sprawiedliwości, za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, za przestępstwo przeciwko mieniu, za przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu, za przestępstwo przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi lub za przestępstwo skarbowe.

2. Osoba nieposiadająca obywatelstwa polskiego może zostać wpisana do rejestru, jeżeli dodatkowo wykaże się biegłą znajomością języka polskiego.”;

10) art. 188 otrzymuje brzmienie:

„Art. 188. 1. Zarządcę nieruchomości wykreśla się z centralnego rejestru zarządców nieruchomości w przypadku:

- 1) utraty zdolności do czynności prawnych;
- 2) skazania za przestępstwa, o których mowa w art. 187 ust. 1 pkt 2;
- 3) sądowego zakazu wykonywania zawodu zarządcy nieruchomości;
- 4) sądowego zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie zarządzania nieruchomościami.

2. Wykreślenia z centralnego rejestru zarządców nieruchomości dokonuje się z urzędu na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu. Osoba, której dotyczy orzeczenie sądu, jest obowiązana niezwłocznie poinformować o tym zdarzeniu ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej.”;

11) tytuł rozdziału 4 otrzymuje brzmienie:

„Nadawanie uprawnień rzeczoznawcom majątkowym i dokonywanie wpisów do centralnych rejestrów oraz orzekanie w sprawach odpowiedzialności zawodowej rzeczoznawców majątkowych”;

12) w art. 191:

a) ust. 2-3a otrzymują brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej wpisuje do centralnego rejestru pośredników w obrocie nieruchomościami lub centralnego rejestru zarządców nieruchomości, osoby które spełniły wymogi określone odpowiednio w art. 182 lub art. 187.

3. Spełnienie wymogów, o których mowa w ust. 1, stwierdza Państwowa Komisja Kwalifikacyjna w postępowaniu kwalifikacyjnym.

3a. Wniosek o nadanie uprawnień zawodowych w zakresie szacowania nieruchomości podlega rozpatrzeniu w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od dnia postępowania kwalifikacyjnego. Do wniosku o nadanie uprawnień zawodowych w zakresie szacowania nieruchomości dołącza się dokumenty w formie oryginału, poświadczonej kopii lub poświadzonego tłumaczenia, potwierdzające spełnienie wymogów, o których mowa w art. 177 ust. 1.”,

b) ust. 3c i 3d otrzymują brzmienie:

„3c. Jeżeli w toku postępowania kwalifikacyjnego na podstawie złożonych dokumentów nie jest możliwe stwierdzenie, czy kandydat spełnia warunki określone w art. 177,

przewodniczący zespołu kwalifikacyjnego w uzgodnieniu z przewodniczącym Państwowej Komisji Kwalifikacyjnej występuje z wnioskiem do ministra o zwrócenie się do odpowiednich organów, instytucji lub osób o udzielenie informacji niezbędnych dla przeprowadzenia tego postępowania. Bieg terminu, o którym mowa w ust. 3a, ulega zawieszeniu do dnia otrzymania dodatkowych wyjaśnień.

3d. Przepisu ust. 3c nie stosuje się do warunków określonych w art. 177 ust. 1 pkt 1 i 2.”,

c) po ust. 3e dodaje się ust. 3f-3h w brzmieniu:

„3f. Wniosek o wpis do centralnego rejestru pośredników w obrocie nieruchomościami lub do centralnego rejestru zarządców nieruchomości podlega rozpatrzeniu bez zbędnej zwłoki. Do wniosku o wpis do odpowiedniego centralnego rejestru dołącza się oświadczenie o niekaralności oraz o pełnej zdolności do czynności prawnych, a w przypadku osób nieposiadających obywatelstwa polskiego dodatkowo dokumenty potwierdzające biegłą znajomość języka polskiego.

3g. W przypadku stwierdzenia konieczności uzupełnienia wniosku, organ wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku w terminie siedmiu dni od dnia otrzymania wezwania. Nieuzupełniony w terminie wniosek pozostawia się bez rozpoznania.

3h. O dokonaniu wpisu do odpowiedniego centralnego rejestru, o którym mowa w ust. 3f, organ niezwłocznie informuje wnioskodawcę na piśmie.”;

d) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej powołuje i odwołuje, w drodze zarządzenia, Państwową Komisję Kwalifikacyjną z udziałem osób wskazanych przez organizacje zawodowe rzeczoznawców majątkowych.

5. Postępowanie kwalifikacyjne przeprowadza się na koszt osób ubiegających się o nadanie uprawnień. Koszty są pokrywane przez wniesienie opłaty za postępowanie kwalifikacyjne.”;

e) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Za dokonanie wpisu do centralnego rejestru pośredników w obrocie nieruchomościami lub do centralnego rejestru zarządców nieruchomości wnoszona jest opłata.”;

f) w ust. 8 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) wysokość opłaty, o której mowa w ust. 5a, umożliwiającej pokrycie kosztów związanych z prowadzeniem dokumentacji osób ubiegających się o wpis do centralnych rejestrów: pośredników w obrocie nieruchomościami oraz zarządców nieruchomości, a także z prowadzeniem tych rejestrów, tryb jej pobierania, przypadki uzasadniające zwrot tej opłaty oraz tryb jej zwrotu, uwzględniając sposób dokonywania wpisu do odpowiedniego centralnego rejestru.”;

13) art. 192 otrzymuje brzmienie:

„Art. 192. Nadanie uprawnień zawodowych w zakresie szacowania nieruchomości stwierdza się świadectwem. Odmowa nadania uprawnień zawodowych następuje w drodze decyzji.”;

14) w art. 193:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej prowadzi centralne rejestry: rzeczoznawców majątkowych, pośredników w obrocie nieruchomościami oraz zarządców nieruchomości.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Do centralnych rejestrów wymienionych w ust. 1, wpisuje się osoby, którym nadano uprawnienia zawodowe rzeczoznawców majątkowych na podstawie świadectw nadania tych uprawnień, a także osoby spełniające wymogi określone w art. 182 oraz art. 187.”,

c) ust. 3-4 otrzymują brzmienie:

„3. W centralnych rejestrach wpisuje się następujące dane dotyczące osób, o których mowa w art. 174 ust. 2, art. 179 ust. 2 i art. 184 ust. 2:

- 1) numer kolejny wpisu;
- 2) datę wpisu;
- 3) imię i nazwisko;
- 4) imiona rodziców;
- 5) datę i miejsce urodzenia;
- 6) adres zamieszkania i adres do korespondencji;
- 7) adres prowadzonej działalności zawodowej, o ile osoby, o których mowa w art. 174 ust. 2, art. 179 ust. 2 i art. 184 ust. 2, taki posiadają;
- 8) wykształcenie;

- 9) numer ewidencyjny PESEL;
  - 10) numer dokumentu tożsamości obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
  - 11) numer uprawnień;
  - 12) informacje o orzeczonych karach dyscyplinarnych w odniesieniu do rzeczoznawców majątkowych;
  - 13) informacje o wykreśleniach z rejestru oraz przyczynach tych wykreśleń.
- 3a. Wykreślenie z rejestrów następuje przypadku:
- 1) o którym mowa w art. 178 ust. 2 pkt 3-5 i ust. 3, art. 183 ust. 1 oraz art. 188 ust. 1;
  - 2) śmierci osoby wpisanej do rejestru;
  - 3) złożenia wniosku o wykreślenie z rejestru.
- 3b. W razie orzeczenia kar dyscyplinarnych, o których mowa w art. 178 ust. 2 pkt 3, ponowny wpis do rejestru następuje z urzędu po upływie okresu orzeczonej kary dyscyplinarnej, licząc od dnia wykreślenia. W razie orzeczenia kary dyscyplinarnej, o które mowa w art. 178 ust. 2 pkt 4, ponowny wpis do rejestru następuje po ponownym złożeniu egzaminu z wynikiem pozytywnym.
- 3c. W razie orzeczenia kar dyscyplinarnych, o których mowa w art. 178 ust. 2 pkt 1 i 2, zatarcie kary następuje na wniosek osoby ukaranej po upływie 1 roku od dnia wpisania tej kary do rejestru.
- 3d. W razie orzeczenia kar dyscyplinarnych, o których mowa w art. 178 ust. 2 pkt 3 i 4, zatarcie kary następuje na wniosek osoby ukaranej po upływie 2 lat od zakończenia okresu orzeczonej kary, licząc od dnia ponownego wpisu, o którym mowa w ust. 3b. Zatarcie kary dyscyplinarnej polega na usunięciu informacji o karze zawartych w pkt 12 i 13 centralnego rejestru rzeczoznawców majątkowych.
4. Wyciągi z rejestrów, z wyjątkiem danych wymienionych w ust. 3 pkt 4, 5, 8-10, 12 oraz 13 w zakresie informacji o przyczynach wykreśleń, podlegają publikacji na stronach internetowych urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej. Osoba wpisana do rejestru może wskazać we wniosku, które dane określone w ust. 3 pkt 6 mogą być zamieszczone w wyciągu.”,
- d) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Domniemywa się, że dane wpisane do centralnych rejestrów: rzeczoznawców majątkowych, pośredników w obrocie nieruchomościami oraz zarządców nieruchomości są prawdziwe. Jeżeli do centralnych rejestrów wpisano dane niezgodnie z wnioskiem lub bez tego wniosku, osoba wpisana do odpowiedniego centralnego rejestru, o którym mowa w ust. 1, nie może zasłaniać się wobec osoby trzeciej, działającej w dobrej wierze, zarzutem, że dane te nie są prawdziwe, jeżeli po powzięciu informacji o tym wpisie zaniedbała wystąpić niezwłocznie z wnioskiem o sprostowanie, uzupełnienie lub wykreślenie wpisu.”;

15) w art. 194 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Postępowanie wyjaśniające dotyczące wypełniania obowiązków, o których mowa w art. 158, art. 175 ust. 1 i 3-4, przeprowadza Komisja Odpowiedzialności Zawodowej.

3. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej powołuje i odwołuje, w drodze zarządzenia, Komisję Odpowiedzialności Zawodowej z udziałem osób wskazanych przez organizacje zawodowe rzeczoznawców majątkowych.”;

16) w art. 195 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej ustala, w drodze zarządzenia, listę obrońców z urzędu, z udziałem osób wskazanych przez organizacje zawodowe rzeczoznawców majątkowych.”;

17) w art. 195a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, na podstawie wyników postępowania wyjaśniającego, orzeka, w drodze decyzji, o zastosowaniu jednej z kar dyscyplinarnych, o których mowa w art. 178 ust. 2, albo o umorzeniu postępowania z tytułu odpowiedzialności zawodowej.”;

18) w art. 196:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Programy studiów podyplomowych, o których mowa w art. 177 ust. 1 pkt 4, uwzględniają co najmniej minimalne wymogi programowe ustalone przez ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej.”;

b) uchyla się ust. 2,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określi, w drodze rozporządzenia, minimalne wymogi programowe dla

studiów podyplomowych w zakresie wyceny nieruchomości, w tym czas trwania tych studiów, program ogólny i program szczegółowy studiów podyplomowych, z uwzględnieniem tematyki wykładów oraz minimalnej liczby godzin ich trwania, biorąc pod uwagę kwalifikacje i umiejętności, jakie powinni posiadać absolwenci tych studiów, niezbędne dla prawidłowego i rzetelnego wykonywania działalności zawodowej w powyższych zakresach.”;

19) uchyla się art. 196a;

20) w art. 197:

a) zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:

„Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, mając na względzie zapewnienie obiektywnego, rzetelnego i sprawnego sprawdzenia przygotowania kandydatów na rzeczoznawców majątkowych oraz zapewnienie obiektywnej oceny skarg na działalność osób, którym nadano uprawnienia, a także uwzględniając rzeczywiste koszty postępowania z tytułu odpowiedzialności zawodowej określi, w drodze rozporządzenia:”;

b) pkt 1-3 otrzymują brzmienie:

„1) sposób i warunki odbywania praktyk zawodowych w zakresie szacowania nieruchomości, regulamin organizacji tych praktyk, ich program oraz sposób dokumentowania odbycia praktyki zawodowej, w tym wzór dziennika praktyk i koszt jego wydania;

2) sposób i tryb przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego, a także dokonywania wpisów do centralnych rejestrów pośredników w obrocie nieruchomościami oraz zarządców nieruchomości, sposób ustalania i rodzaje kosztów tego postępowania oraz dokonywania wpisów, organizację Państwowej Komisji Kwalifikacyjnej i regulamin jej działania;

3) wzory świadectw uprawnień zawodowych w zakresie szacowania nieruchomości;”;

c) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) sposób postępowania przy wydawaniu duplikatów świadectw zawodowych w przypadku ich utraty;”;

d) uchyla się pkt 6;

21) w art. 198:

a) w ust. 1 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2) bez wpisu do centralnego rejestru pośredników w obrocie nieruchomościami działalność zawodową w zakresie pośrednictwa w obrocie nieruchomościami, polegającą na wykonywaniu czynności określonych w art. 180 ust. 1;

3) bez wpisu do centralnego rejestru zarządców nieruchomości działalność zawodową w zakresie zarządzania nieruchomościami, polegającą na wykonywaniu czynności określonych w art. 185 ust. 1”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Tej samej karze podlega podmiot prowadzący działalność, o której mowa odpowiednio w art. 174 ust. 6, art. 179 ust. 3 i art. 184 ust. 3, który powierza wykonywanie czynności, o których mowa w ust. 1, osobie nieposiadającej odpowiednich uprawnień i niewpisanej do rejestrów wymienionych w ust. 1.”.

Art. 9. W ustawie z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2005 r. Nr 145, poz. 1221, z późn. zm.⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) uchyla się pkt 2,

b) pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) pracownik ochrony – osobę wpisaną na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej lub listę kwalifikowanych pracowników zabezpieczenia technicznego, i wykonującą zadania ochrony w ramach wewnętrznej służby ochrony albo na rzecz przedsiębiorcy i pod jego nadzorem, który uzyskał koncesję na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie usług ochrony osób i mienia, lub osobę wykonującą zadania ochrony na rzecz przedsiębiorcy i pod jego nadzorem, który uzyskał koncesję na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie usług ochrony osób i mienia w zakresie niewymagającym wpisu na listy kwalifikowanych pracowników ochrony;”;

c) dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

---

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708, z 2008 r. Nr 171, poz. 1055 i Nr 180, poz. 1112, z 2009 r. Nr 98, poz. 817, z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 182, poz. 1228 i Nr 229, poz. 1496 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 170, poz. 1015 i Nr 171, poz. 1016.

„9) trwałe zaprzestanie wykonywania działalności gospodarczej objętej koncesją – zaprzestanie wykonywania działalności gospodarczej objętej koncesją trwające dłużej niż 24 miesiące.”;

2) w art. 17:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Koncesję wydaje się na wniosek:

- 1) przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną, jeżeli osoba ta jest wpisana na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej lub kwalifikowanych pracowników zabezpieczenia technicznego;
- 2) przedsiębiorcy innego niż osoba fizyczna, jeżeli na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej lub kwalifikowanych pracowników zabezpieczenia technicznego, jest wpisana co najmniej jedna osoba będąca współnikiem spółki jawnej lub komandytowej, członkiem zarządu, prokurentem lub pełnomocnikiem ustanowionym przez przedsiębiorcę do kierowania działalnością określoną w koncesji.”,

b) w ust. 3:

- pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym albo informację o wpisie do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP);”;

- pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) adresy miejsc wykonywania działalności gospodarczej objętej wnioskiem, w tym przechowywania dokumentacji, o której mowa w art. 19 ust. 1 pkt 2, 3 i 5;”;

- w pkt 6 lit. f otrzymuje brzmienie:

„f) zaświadczenie o wpisie na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej lub kwalifikowanych pracowników zabezpieczenia technicznego;”;

c) w ust. 5 uchyla się pkt 1;

3) w art. 18:

a) w ust. 1 pkt 1a i 2 otrzymują brzmienie:

„1a) numer w rejestrze przedsiębiorców albo informację o wpisie do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP);

2) imiona i nazwiska wspólników lub członków zarządu, prokurentów oraz pełnomocników w razie ich ustanowienia, ze wskazaniem osób wpisanych na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej lub listę kwalifikowanych pracowników zabezpieczenia technicznego;”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przedsiębiorca jest obowiązany zgłaszać organowi koncesyjnemu zmiany danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 1a, 2 i 4, w terminie 14 dni od dnia ich powstania.”;

4) art. 19 i art. 20 otrzymują brzmienie:

„Art. 19. 1. Przedsiębiorca wykonujący działalność gospodarczą w zakresie ochrony osób i mienia jest obowiązany :

- 1) powiadomić organ koncesyjny o podjęciu, zawieszeniu i trwałym zaprzestaniu wykonywania działalności gospodarczej;
  - 2) prowadzić i przechowywać dokumentację dotyczącą zatrudnionych pracowników ochrony oraz zawieranych i realizowanych umów;
  - 3) prowadzić i przechowywać dokumentację organizacji i wykonywania ochrony przez specjalistyczne uzbrojone formacje ochronne;
  - 4) przedstawić dokumentację, o której mowa w pkt 2 i 3, na żądanie organu uprawnionego do kontroli;
  - 5) zachowywać formę pisemną umów w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej, w tym zawieranych z osobami, o których mowa w art. 2 pkt 6 oraz przechowywać zawarte umowy i przedstawiać je na żądanie organu upoważnionego do kontroli;
  - 6) spełniać w sposób nieprzerwany warunek, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 2, jeżeli koncesję uzyskał przedsiębiorca inny niż osoba fizyczna.
2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, dokumentację, o której mowa w ust. 1 pkt 2, 3 i 5, formy i sposoby jej prowadzenia, dokonywania poprawek, a także czas jej przechowywania, mając na uwadze dane jakie powinna zawierać dokumentacja, pełną rejestrację zatrudnianych pracowników i zawieranych umów prowadzoną w celu zapewnienia możliwości kontroli prowadzonej działalności i bezpieczeństwa klientów przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w zakresie ochrony osób i mienia.

Art. 20. 1. Przedsiębiorca jest obowiązany:

- 1) oznaczyć pracowników ochrony w sposób jednolity, umożliwiający ich identyfikację oraz identyfikację podmiotu zatrudniającego;
  - 2) zapewnić noszenie ubioru przez pracowników ochrony, umożliwiającego ich identyfikację oraz identyfikację podmiotu zatrudniającego w przypadkach, o których mowa w art. 40;
  - 3) wystawić zatrudnionemu pracownikowi ochrony legitymację pracownika ochrony fizycznej lub legitymację kwalifikowanego pracownika ochrony fizycznej lub legitymację kwalifikowanego pracownika zabezpieczenia technicznego przed dopuszczeniem go do wykonywania zadań związanych z ochroną osób i mienia.
2. Legitymację kwalifikowanego pracownika ochrony fizycznej oraz kwalifikowanego pracownika zabezpieczenia technicznego wydaje się wyłącznie pracownikowi ochrony, który wpisany jest na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej lub kwalifikowanych pracowników zabezpieczenia technicznego.
3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzory legitymacji, o których mowa w ust. 1 pkt. 3, osoby upoważnione do ich wydania, zasady ich wydawania oraz zasady dokonywania wpisów w tych dokumentach mając na względzie jednolitość stosowanych legitymacji oraz możliwość odczytania przez osobę zainteresowaną danych w nich zawartych, w tym uprawnień ustawowych przysługujących jej posiadaczowi.”;
- 5) w art. 21 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
- „3. Pracownik ochrony nie może używać elementu odzieży lub przedmiotu w celu uniemożliwienia lub istotnego utrudnienia jego identyfikacji.”;
- 6) po art. 21 dodaje się art. 21a i art. 21b w brzmieniu:
- „Art. 21a. Przedsiębiorca wykonujący działalność gospodarczą w zakresie usług ochrony osób i mienia ponosi odpowiedzialność za szkody wyrządzone podczas wykonywania tych usług na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.
- Art. 21b. 1. Przedsiębiorca wykonujący działalność gospodarczą w zakresie usług ochrony osób i mienia jest obowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone podczas wykonywania usług ochrony osób i mienia.
2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, po zasięgnięciu opinii Polskiej Izby

Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 1, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanej działalności oraz zakres realizowanych zadań.”;

7) w art. 22:

a) w ust. 2 dodaje się pkt 3 i 4 w brzmieniu:

„3) dopuścił do wykonywania zadań kwalifikowanego pracownika ochrony fizycznej lub kwalifikowanego pracownika zabezpieczenia technicznego osobę nie wpisaną na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej lub kwalifikowanych pracowników zabezpieczenia technicznego;

4) nie zawarł umowy ubezpieczenia, o której mowa w art. 21b ust. 1.”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Organ koncesyjny może cofnąć koncesję albo zmienić jej zakres ze względu na:

1) zagrożenie obronności i bezpieczeństwa państwa lub bezpieczeństwa obywateli albo zagrożenie bezpieczeństwa porządku publicznego;

2) niepoinformowanie przez przedsiębiorcę organu koncesyjnego o zmianie danych określonych w koncesji, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1, 1a, 2 i 4 ustawy, w terminie wyznaczonym w art. 18 ust. 3;

3) w razie ogłoszenia upadłości przedsiębiorcy.”;

8) w art. 22a w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) przedstawić informację o liczbie zatrudnionych kwalifikowanych pracowników ochrony;”;

9) po art. 23a dodaje się art. 23b i art. 23c w brzmieniu:

„Art. 23b. 1. Organ koncesyjny, w drodze zarządzenia, może powołać zespół do kontroli działalności gospodarczej wykonywanej w zakresie usług ochrony osób i mienia, wyznaczając kierownika zespołu, w skład którego mogą wejść przedstawiciele ministra właściwego do spraw wewnętrznych, Ministra Obrony Narodowej, Komendanta Głównego Policji, Komendanta Głównego Straży Granicznej i Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego.

2. Na wniosek organu koncesyjnego Minister Obrony Narodowej, Komendant Główny Policji, Komendant Główny Straży Granicznej i Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego

delegują do prac w zespole funkcjonariuszy, żołnierzy lub pracowników podległych lub nadzorowanych jednostek organizacyjnych.

Art. 23c. Osoby upoważnione przez organ koncesyjny do dokonywania kontroli działalności gospodarczej w zakresie usług ochrony osób i mienia są uprawnione w szczególności do:

- 1) wstępu na teren nieruchomości, obiektu, lokalu lub ich części, gdzie jest wykonywana działalność gospodarcza objęta koncesją, w dniach i w godzinach, w których ta działalność jest wykonywana lub powinna być wykonywana, w tym swobodnego wstępu na teren chronionych obszarów i obiektów, a także innych miejsc, w których jest prowadzona ochrona w ramach wykonywanej działalności gospodarczej;
- 2) żądania ustnych lub pisemnych wyjaśnień, okazania dokumentów lub innych nośników informacji oraz udostępnienia danych i przedmiotów mających związek z przedmiotem kontroli.”;

10) art. 24 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W sprawach, o których mowa w ust. 1, oraz nadzoru Komendanta Głównego Policji nad działalnością specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych, o którym mowa w art. 43, nie stosuje się przepisów art. 11 ust. 3-9, art. 79, art. 82 oraz art. 84c ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.”;

11) Rozdział 5 Wymagania kwalifikacyjne pracowników ochrony otrzymuje brzmienie:

„Rozdział 5

Wymagania kwalifikacyjne pracowników ochrony

Art. 25. 1. Zadania ochrony osób i mienia realizowane przez wewnętrzne służby ochrony oraz przedsiębiorców, którzy uzyskali koncesję w zakresie usług ochrony osób i mienia, wykonują pracownicy ochrony.

2. Wykonywanie czynności określonych w art. 26 ust. 1 i 2 oraz art. 27 ust. 1 i 3 wymaga wpisu na listę kwalifikowanych pracowników ochrony:

- 1) ochrony fizycznej lub
- 2) zabezpieczenia technicznego.

Art. 26. 1. Wpis na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej uprawnia do wykonywania czynności, o których mowa w art. 3 pkt 1, przez:

- 1) członków specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych;

- 2) członków zespołów konwojujących wartości pieniężne oraz inne przedmioty wartościowe lub niebezpieczne;
- 3) pracowników ochrony wykonujących bezpośrednio czynności związane z ochroną osób;
- 4) osoby nadzorujące i kontrolujące pracę pracowników ochrony fizycznej nieposiadających wpisu na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej;
- 5) pracowników ochrony mających prawo do czynności określonych w art. 36 ust. 1 pkt 4 i 5;
- 6) pracowników ochrony wykonujących zadania na obszarach, w obiektach i urządzeniach podlegających obowiązkowej ochronie.

2. Osoba wpisana na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej legitymująca się potwierdzonym co najmniej 3 letnim doświadczeniem zawodowym w wykonywaniu czynności, o których mowa w ust. 1, jest upoważniona do:

- 1) opracowywania planu ochrony w zakresie określonym w art. 3 pkt. 1;
- 2) organizowania i kierowania zespołami pracowników ochrony fizycznej.

3. Na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej wpisuje się osobę, która:

- 1) posiada obywatelstwo polskie lub obywatelstwo innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 2) ukończyła 21 lat;
- 3) ukończyła ośmioklasową szkołę podstawową lub gimnazjum;
- 4) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 5) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne i umyślne przestępstwo skarbowe i nie toczy się przeciwko niej postępowanie karne o takie przestępstwo;
- 6) posiada nienaganną opinię wydaną przez komendanta komisariatu Policji właściwego ze względu na jej miejsce zamieszkania;
- 7) posiada zdolność fizyczną i psychiczną do wykonywania zadań, stwierdzoną ważnym orzeczeniem lekarskim i psychologicznym nie starszym niż 3 lata;
- 8) legitymuje się dokumentem potwierdzającym specjalistyczne przygotowanie teoretyczne i praktyczne w zakresie wyszkolenia strzeleckiego, samoobrony, technik interwencyjnych oraz znajomość przepisów prawa związanych z wykonywaniem ochrony osób i mienia;

- 9) została dopuszczona do posiadania broni w trybie przepisów ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2004 r. Nr 52, poz. 525, z późn. zm.¹⁰⁾), zwanej dalej „ustawą o broni i amunicji”;
- 10) nie posiada orzeczenia o niepełnosprawności lub grupie inwalidzkiej wydanych na podstawie odrębnych przepisów;
- 11) jest zatrudniona, przez przedsiębiorcę posiadającego koncesję lub przez przedsiębiorcę, który powołał wewnętrzną służbę ochrony, o której mowa w art. 8 ust. 1, na podstawie umowy o pracę lub z którą zawarto umowę zlecenia.

4. Na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej wpisuje również się osobę, która uzyskała w trybie przepisów ustawy o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej decyzję pozytywną w sprawie uznania kwalifikacji w zawodzie pracownika ochrony fizycznej.

5. Wymogu, o którym mowa w ust. 3 pkt 11, nie stosuje się do osoby fizycznej będącej przedsiębiorcą indywidualnym lub wspólnikiem osobowej spółki handlowej.

6. Opinię, o której mowa w ust. 3 pkt 6, wydaje się w formie postanowienia.

7. Spełnienie wymogów określonych w ust. 3 pkt. 4, 5 i 10 pracownik ochrony potwierdza własnym oświadczeniem.

8. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, określi w drodze rozporządzenia wymagania w zakresie szkolenia, w tym szczegółową tematykę i formę prowadzenia szkoleń, jednostki właściwe do ich prowadzenia oraz wzór zaświadczenia o ukończeniu szkolenia

- mając na względzie zapewnienie właściwego szkolenia pracowników ochrony fizycznej, fachowość wykonywania obowiązków wynikających z niniejszej ustawy oraz bezpieczeństwo chronionych osób i mienia.

Art. 27. 1. Wpis na listę kwalifikowanych pracowników zabezpieczenia technicznego uprawnia do wykonywania czynności, o których mowa w art. 3 pkt 2.

2. Na listę kwalifikowanych pracowników zabezpieczenia technicznego wpisuje się osobę, która:

- 1) ukończyła 18 lat;
- 2) spełnia warunki, o których mowa w art. 26 ust. 3 pkt 1, 4-6, 10 i 11.;

---

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, z 2007 r. Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 195, poz. 1199, z 2009 r. Nr 168, poz. 1323, z 2010 r. Nr 127, poz. 857 i Nr 164, poz. 1108 oraz z 2011 r. Nr 38, poz. 195, Nr 51, poz. 263 i Nr 217, poz. 1280.

- 3) posiada zdolność fizyczną i psychiczną do wykonywania zadań, stwierdzoną ważnym orzeczeniem lekarza medycyny pracy;
- 4) posiada wykształcenie co najmniej zawodowe techniczne o specjalności elektronicznej, elektrycznej, łączności, mechanicznej, informatycznej lub ukończyła kurs pracownika zabezpieczenia technicznego albo została przyuczona do wymienionych zawodów na podstawie odrębnych przepisów.

3. Na listę kwalifikowanych pracowników zabezpieczenia technicznego wpisuje również się osobę, która uzyskała w trybie przepisów ustawy o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej decyzję pozytywną w sprawie uznania kwalifikacji w zawodzie pracownika zabezpieczenia technicznego.

4. Osoba wpisana na listę kwalifikowanych pracowników zabezpieczenia technicznego legitymująca się potwierdzonym co najmniej 3-letnim doświadczeniem zawodowym w wykonywaniu czynności, o których mowa w ust. 1, jest upoważniona do:

- 1) opracowywania planu ochrony w zakresie określonym w art. 3 pkt. 2;
- 2) organizowania i kierowania zespołami pracowników zabezpieczenia technicznego.

Art. 28.1 Listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej i listę kwalifikowanych pracowników zabezpieczenia technicznego prowadzi Komendant Główny Policji w systemie teleinformatycznym. Wprowadzania danych podlegających wpisowi dokonują komendanci wojewódzcy Policji właściwi ze względu na miejsce zamieszkania osoby, której wpisywane dane dotyczą.

2. Lista, o której mowa w ust. 1, zawiera następujące dane:

- 1) numer porządkowy wpisu;
- 2) imię i nazwisko, imię ojca, datę urodzenia, adres zamieszkania oraz numer ewidencyjny PESEL jeżeli osoba której wpis dotyczy taki posiada;
- 3) oznaczenie przedsiębiorcy zgłaszającego pracownika kwalifikowanego wraz z numerem koncesji na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie usług ochrony osób i mienia lub posiadającego lub przedsiębiorcy który powołał wewnętrzną służbę ochrony;
- 4) formę zatrudnienia i okres na jaki została zawarta umowa;
- 5) informację o pełnieniu funkcji członka organu zarządzającego, prokurenta lub pełnomocnika ustanowionego do kierowania działalnością koncesjonowaną, lub prowadzeniu koncesjonowanej działalności gospodarczej jako przedsiębiorca indywidualny lub wspólnik osobowej spółki handlowej.

3. Wpis na listę następuje na wniosek przedsiębiorcy lub kierownika jednostki.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku o wpis na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej oraz wzór wniosku o wpis na listę kwalifikowanych pracowników zabezpieczenia technicznego z uwzględnieniem danych zawartych w art. 28 ust. 2 pkt 2-5 oraz informacji o rodzaju dokumentów, jakie powinny być załączone do wniosku.

Art. 29. 1. Właściwy komendant wojewódzki Policji dokonuje wpisu na listę lub dokonuje zmiany danych objętych wpisem niezwłocznie po otrzymaniu pisemnego wniosku w tej sprawie.

2. Właściwy komendant wojewódzki Policji wydaje zaświadczenie o dokonaniu wpisu na listę.

3. Opłatę za wydanie zaświadczenia ponosi zgłaszający.

4. Odmowa wpisu na listę następuje w formie decyzji administracyjnej w przypadku, gdy:

- 1) pracownik ochrony fizycznej nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 26 ust. 3;
- 2) pracownik zabezpieczenia technicznego nie spełnia wymogów określonych w art. 27 ust. 2.

5. Wykreślenie z listy kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej następuje gdy:

- 1) pracownik ochrony fizycznej został skazany prawomocnym wyrokiem sądu za popełnienie przestępstwa umyślnego bądź umyślnego przestępstwa skarbowego, lub wszczęto w stosunku do niego postępowanie karne lub postępowanie karne skarbowe;
- 2) nie spełnia warunków określonych w art. 26 ust. 3 pkt 1 i 4-11.

6. Wykreślenie z listy kwalifikowanych pracowników zabezpieczenia technicznego następuje gdy:

- 1) pracownik zabezpieczenia technicznego został skazany prawomocnym wyrokiem sądu za popełnienie przestępstwa umyślnego bądź umyślnego przestępstwa skarbowego, lub wszczęto w stosunku do niego postępowanie karne lub postępowanie karne skarbowe;
- 2) nie spełnia warunków określonych w art. 27 ust. 2 pkt 2 i 3.

7. Wykreślenie z listy następuje w formie decyzji administracyjnej z rygorem natychmiastowej wykonalności.

Art. 30. Przedsiębiorca lub kierownik jednostki jest zobowiązany do:

- 1) zawiadomienia właściwego komendanta wojewódzkiego Policji o zmianie danych dotyczących pracownika kwalifikowanego podlegających wpisowi w terminie 14 dni od dnia ich powstania, a w przypadku ustania stosunku pracy lub umowy zlecenia kwalifikowanego pracownika ochrony fizycznej lub kwalifikowanego pracownika zabezpieczenia technicznego niezwłocznie, nie później jednak niż następnego dnia roboczego;
- 2) przechowywania dokumentacji przedstawionej przez osobę zakwalifikowaną do wpisu przez okres 5 lat od ustania zatrudnienia lub wygaśnięcia ostatniej umowy zlecenia;
- 3) zawiadomienia właściwego komendanta wojewódzkiego Policji o zawarciu umowy o pracę lub umowy zlecenia z osobą wpisaną na listę kwalifikowanych pracowników ochrony, zgłoszoną przez innego przedsiębiorcę lub kierownika jednostki.

Art. 31. Pracownikiem ochrony, co do którego nie jest wymagany wpis na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej lub zabezpieczenia technicznego, może być osoba pełnoletnia, nieskazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Art. 32. 1. Do przeprowadzania badań lekarskich osób ubiegających się o wpis na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej lub posiadających taki wpis oraz wydawania orzeczeń lekarskich, o których mowa w art. 26 ust. 3 pkt 7, uprawniony jest lekarz, który posiada:

- 1) prawo wykonywania zawodu;
- 2) uprawnienie do wykonywania badań profilaktycznych, o których mowa w art. 229 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.¹¹⁾), zwany dalej „kodeksem pracy”;
- 3) dodatkowe kwalifikacje wymagane do przeprowadzania badań lekarskich uzyskane zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 15 ust. 7 ustawy o broni i amunicji.

---

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587 i Nr 221, poz. 1615, z 2007 r. Nr 64, poz. 426, Nr 89, poz. 589, Nr 176, poz. 1239, Nr 181, poz. 1288 i Nr 225, poz. 1672, z 2008 r. Nr 93, poz. 586, Nr 116, poz. 740, Nr 223, poz. 1460 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 56, poz. 458, Nr 58, poz. 485, Nr 98, poz. 817, Nr 99, poz. 825, Nr 115, poz. 958, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1704, z 2010 r. Nr 105, poz. 655, Nr 135, poz. 912, Nr 182, poz. 1228, Nr 224, poz. 1459, Nr 249, poz. 1655 i Nr 254, poz. 1700 oraz z 2011 r. Nr 36, poz. 181 i Nr 63, poz. 322.

Art. 33. 1. Do przeprowadzania badań psychologicznych osób ubiegających się o wpis na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej lub posiadających taki wpis oraz wydawania orzeczeń psychologicznych, o których mowa w art. 26 ust. 3 pkt 7, uprawniony jest psycholog, który posiada:

- 1) dyplom państwowy ukończenia studiów wyższych na kierunku psychologia;
- 2) dodatkowe kwalifikacje uzyskane zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 15 ust. 7 ustawy o broni i amunicji;
- 3) co najmniej pięcioletni staż pracy w zawodzie, przy czym co najmniej przez 2 lata w ostatnim pięcioletniu, wykonywał usługi psychologiczne w zakresie diagnozowania, orzekania lub opiniowania psychologicznego.

2. Minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres oraz tryb przeprowadzania badań lekarskich i psychologicznych, którym jest obowiązana poddać się osoba ubiegająca się o wpis na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej oraz zakres, tryb i częstotliwość przeprowadzania badań lekarskich i psychologicznych, którym jest obowiązana poddać się osoba posiadająca taki wpis,
- 2) stawki opłat za badania lekarskie i psychologiczne,
- 3) tryb kontroli wykonywania badań lekarskich i psychologicznych, dokumentowania tych badań oraz wydawania orzeczeń lekarskich i psychologicznych,
- 4) wzory druków stosowanych w związku z tymi badaniami

- uwzględniając potrzebę zapewnienia, aby czynności, o których mowa w art. 3 pkt 1, były wykonywane przez osoby posiadające odpowiedni stan zdrowia.

3. Opłaty za badania lekarskie i psychologiczne, którym jest obowiązana poddać się osoba ubiegająca się o wpis na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej oraz badania lekarskie i psychologiczne, którym jest obowiązana poddać się, osoba posiadająca taki wpis, a także wydane na ich podstawie orzeczenia, ponosi osoba poddana badaniu, a w odniesieniu do pracowników, pracodawca zatrudniający tę osobę.

4. Badania lekarskie i psychologiczne, którym jest obowiązana poddać się osoba, ubiegająca się o wpis na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej oraz badania lekarskie i psychologiczne, którym jest obowiązana poddać się osoba posiadająca taki wpis, w stosunku do pracowników przeprowadza się na podstawie skierowania wydanego przez

pracodawcę, a orzeczenie lekarskie wydane na podstawie badań lekarskich, w obu przypadkach, traktuje się jako orzeczenie, o którym mowa w art. 229 § 4 kodeksu pracy.

5. Pracodawca jest obowiązany do skierowania na badania, o których mowa w ust. 4, osobę będącą kwalifikowanym pracownikiem ochrony fizycznej, nie rzadziej niż co 3 lata.

Art. 34. 1. Od orzeczenia lekarskiego i psychologicznego przysługuje odwołanie wnoszone na piśmie.

2. Odwołanie, o którym mowa w ust. 1, przysługuje osobie ubiegającej się o wpis na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej i posiadającej taki wpis oraz pracodawcy.

3. Osoby, o których mowa w ust. 2, wnoszą odwołanie wraz z jego uzasadnieniem w terminie 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

4. Odwołanie wnoszone jest za pośrednictwem lekarza lub psychologa, który wydał orzeczenie do jednego z podmiotów odwoławczych, którymi są:

- 1) wojewódzkie ośrodki medycyny pracy;
- 2) jednostki służby medycyny pracy podmiotów leczniczych utworzonych i wyznaczonych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych;
- 3) zakłady opieki zdrowotnej utworzone i wyznaczone przez Ministra Obrony Narodowej.

5. Lekarz lub psycholog, za którego pośrednictwem wnoszone jest odwołanie przekazuje je, wraz z dokumentacją badań, do podmiotu odwoławczego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania odwołania.

6. Badanie w trybie odwołania przeprowadza się w terminie nie dłuższym niż 30 dni – licząc od dnia otrzymania odwołania.

7. Orzeczenie lekarskie lub psychologiczne wydane w trybie odwołania jest ostateczne.

Art. 35. Pracownik ochrony, któremu mają być powierzone na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228) zadania pełnomocnika ochrony lub pracownika pionu ochrony, musi dodatkowo spełnić wymagania określone w tej ustawie.”;

12) po art. 38 dodaje się art. 38a i art. 38b w brzmieniu:

„Art. 38a. 1. Kwalifikowany pracownik ochrony fizycznej ma obowiązek co 3 lata przejść szkolenie specjalistyczne w zakresie, o którym mowa w art. 26 ust. 3 pkt 8.

2. Z obowiązku, o którym mowa w ust. 1, zwolniona jest osoba pełniąca funkcję członka organu zarządzającego, prokurenta lub pełnomocnika ustanowionego do kierowania działalnością określoną w koncesji lub prowadząca koncesjonowaną działalność gospodarczą jako

przedsiębiorca indywidualny lub wspólnik osobowej spółki handlowej, jeżeli osobiście nie wykonuje czynności, których mowa w art. 26 ust. 1, art. 27 ust. 1.

Art. 38b. Osoba, która jest wpisana na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej lub kwalifikowanych pracowników zabezpieczenia technicznego i pełni funkcję członka organu zarządzającego, prokurenta lub prowadzi koncesjonowaną działalność gospodarczą jako wspólnik osobowej spółki handlowej, jeżeli osobiście nie wykonuje czynności, o których mowa w art. 26 ust. 1 i 27 ust. 1 jest zwolniona z obowiązku określonego w art. 26 ust. 2 pkt 7 jeżeli dysponuje orzeczeniem lekarskim uzyskanym w trybie przepisów ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o usługach detektywistycznych (Dz. U. z 2002 r. Nr 12, poz. 110, z późn. zm.¹²⁾);

13) po art. 50a dodaje się art. 50b w brzmieniu:

„Art. 50b. Kto osobie upoważnionej do przeprowadzania kontroli działalności gospodarczej w zakresie usług ochrony osób i mienia lub osobie przybranej jej do pomocy udaremnia lub utrudnia wykonanie czynności służbowej, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo karze pozbawienia wolności do lat 2.”.

Art. 10. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268, z późn. zm.¹³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 20:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przewodnikiem turystycznym i pilotem wycieczek jest osoba, która wykonuje zadania, o których mowa odpowiednio w ust. 2 i 3.”.

b) dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Wykonywanie zadań przewodnika turystycznego górskiego wymaga posiadania uprawnień określonych ustawą.”;

2) w art. 21:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rozróżnia się następujące rodzaje przewodników turystycznych:

1) przewodników górskich dla określonych obszarów górskich;

¹²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 238, poz. 2021, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152, z 2004 r. Nr 121, poz. 1265 i Nr 173, poz. 1808, z 2008 r. Nr 180, poz. 1112, z 2010 r. Nr 47, poz. 278 oraz z 2011 r. Nr 6, poz. 17 i Nr 171, poz. 1016.

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 220, poz. 1600, z 2008 r. Nr 180, poz. 1112, z 2010 r. Nr 106, poz. 672 oraz z 2011 r. Nr 80, poz. 432 i Nr 171, poz. 1016

- 2) przewodników miejskich dla poszczególnych miast;
- 3) przewodników terenowych dla poszczególnych województw, regionów oraz tras turystycznych.”,
- b) uchyla się ust. 3 i 4,
- c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
- „5. Zadania polegające na prowadzeniu i szkoleniu turystów podczas wyjść wspinaczkowych i alpinistycznych oraz zjazdów narciarskich i snowboardowych w szczególności poza zorganizowanymi terenami turystycznymi i narciarskimi, a także podczas pokonywania stromych koryt rwących potoków górskich i wodospadów przy użyciu technik alpinistycznych bez sprzętu pływającego (canyoning) mogą wykonywać przewodnicy górscy, którzy przeszli uzupełniające szkolenie do prowadzenia wycieczek w warunkach wysokogórskich oraz osoby legitymujące się certyfikatem UIAGM.”,
- d) uchyla się ust. 6 i 7;
- 3) art. 22 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 22. 1. Przewodnikiem turystycznym lub pilotem wycieczek może być osoba niekarana za przestępstwa popełnione w związku z wykonywaniem zadań przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek.
2. Uprawnienia przewodnika turystycznego górskiego na dany obszar górski otrzymuje osoba, która:
- 1) ukończyła 18 lat;
- 2) nie była karana za przestępstwa popełnione w związku z wykonywaniem zadań przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek;
- 3) odbyła szkolenie teoretyczne i praktyczne na dany obszar górski oraz zdała egzamin na przewodnika turystycznego górskiego, z zastrzeżeniem art. 22a ust. 2.”;
- 4) w art. 22a:
- a) uchyla się ust. 1,
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Osoby posiadające uprawnienia przewodnika turystycznego górskiego dopuszcza się do egzaminu umożliwiającego uzyskanie uprawnień obejmujących dodatkowy obszar uprawnień bez konieczności odbycia szkolenia teoretycznego i praktycznego.”,
- c) uchyla się ust. 3;
- 5) w art. 23 uchyla się ust. 1;

6) w art. 24:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Szkolenie dla kandydatów na przewodników turystycznych górskich mogą prowadzić osoby fizyczne lub jednostki organizacyjne, które uzyskają wpis do rejestru organizatorów szkoleń dla kandydatów na przewodników turystycznych górskich, zwanego dalej „rejestrem organizatorów szkoleń”, prowadzonego przez marszałka województwa właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby fizycznej lub siedzibę jednostki organizacyjnej wnioskującej o wpis do rejestru organizatorów szkoleń, a w wypadku osób fizycznych posiadających miejsce zamieszkania lub jednostek organizacyjnych posiadających siedzibę na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, prowadzonego przez marszałka województwa wybranego przez wnioskodawcę.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Osoby i jednostki organizacyjne organizujące szkolenia dla kandydatów na przewodników turystycznych górskich są obowiązane:

1) zapewnić kadrę:

a) wykładowców posiadających wykształcenie wyższe – do prowadzenia zajęć teoretycznych,

b) instruktorów posiadających udokumentowaną praktykę w zakresie wykonywania zadań przewodnika turystycznego górskiego na dany obszar uprawnień w wymiarze co najmniej 50 dni w okresie 5 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o wpis do rejestru organizatorów szkoleń – do prowadzenia zajęć praktycznych;

2) zapewnić warunki umożliwiające realizację zajęć, w tym także praktycznych, oraz odpowiednią obsługę biurową wraz z przechowywaniem i udostępnianiem dokumentacji szkolenia;

3) realizować program szkolenia dla kandydatów na przewodników turystycznych górskich, określony w przepisach wydanych na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 4;

4) przedstawiać uczestnikom szkoleń wewnętrzny regulamin szkolenia, określający w szczególności warunki potwierdzania udziału w zajęciach teoretycznych i praktycznych oraz ich zaliczania.”,

c) w ust. 5 w pkt 3 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) obszaru uprawnień, którego ma dotyczyć szkolenie przewodników turystycznych górskich;”

d) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Do wniosku wnioskodawca dołącza oświadczenie następującej treści:

„Oświadczam, że:

1) dane zawarte we wniosku o wpis do rejestru organizatorów szkoleń są kompletne i zgodne z prawdą;

2) znane mi są i spełniam warunki wykonywania działalności w zakresie organizowania szkoleń dla kandydatów na przewodników turystycznych górskich, określone w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych.”

e) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Organizator szkolenia dla kandydatów na przewodników turystycznych górskich, rozpoczynając szkolenie, pisemnie informuje marszałka województwa właściwego dla miejsca odbywania szkolenia o miejscu i terminach zajęć.”

f) ust. 13 otrzymuje brzmienie:

„13. Na podstawie informacji o dokonanych wpisach do rejestru organizatorów szkoleń przekazywanych drogą elektroniczną przez marszałków województw, na stronie internetowej ministra właściwego do spraw turystyki zamieszcza się Centralny Wykaz Organizatorów Szkoleń dla Kandydatów na Przewodników Turystycznych Górskich.”

7) art. 24a otrzymuje brzmienie:

„Art. 24a. 1. Marszałek województwa jest upoważniony do kontroli organizatorów szkoleń dla kandydatów na przewodników turystycznych górskich w zakresie:

1) zgodności ze stanem faktycznym danych zawartych w oświadczeniu, o którym mowa w art. 24 ust. 6;

2) zgodności wykonywanej działalności z uzyskanym wpisem do rejestru organizatorów szkoleń;

3) przestrzegania warunków szkolenia określonych ustawą.

2. Kontrola organizatora szkoleń dla kandydatów na przewodników turystycznych górskich obejmuje w szczególności:

1) sprawdzenie dokumentacji szkolenia;

2) ocenę zgodności harmonogramu zajęć z procesem jego realizacji;

3) sprawdzenie zapewnienia odpowiedniej obsługi biurowej wraz z przechowywaniem i udostępnianiem dokumentacji szkolenia;

4) sprawdzenie zapewnienia warunków umożliwiających realizację zajęć, w tym także praktycznych.

3. Marszałek województwa, który otrzymał informację o odbywającym się na jego terenie szkoleniu dla kandydatów na przewodników turystycznych górskich organizowanym przez organizatora szkolenia wpisanego do rejestru organizatorów szkoleń prowadzonego przez marszałka innego województwa, ma prawo przeprowadzić kontrolę organizatora szkolenia w czasie trwania szkolenia.

4. Kontrola organizatora szkolenia dla kandydatów na przewodników turystycznych górskich odbywa się w obecności kierownika szkolenia lub osoby upoważnionej do zastępowania kierownika szkolenia.

5. Marszałek województwa jest upoważniony do kontroli organizatorów szkoleń dla kandydatów na przewodników turystycznych górskich w zakresie spełnienia obowiązku uzyskania wpisu do rejestru organizatorów szkoleń.

6. Kontroli, o której mowa w ust. 1 i 5, dokonują osoby imiennie upoważnione przez marszałków województw.

7. Osoby dokonujące kontroli organizatora szkolenia dla kandydatów na przewodników turystycznych górskich powiadamiają o stwierdzonych uchybieniach marszałka województwa, na którego terenie odbywa się szkolenie.

8. Uchybieniem w prowadzeniu działalności objętej wpisem do rejestru organizatorów szkoleń jest w szczególności:

1) niespełnianie warunków, o których mowa w art. 24 ust. 3;

2) niezgodność ze stanem faktycznym danych zawartych we wniosku, o którym mowa w art. 24 ust. 5, i w oświadczeniu, o którym mowa w art. 24 ust. 6.

9. Marszałek województwa, na którego terenie odbywa się szkolenie dla kandydatów na przewodników turystycznych górskich po uzyskaniu informacji o uchybieniach organizatora szkolenia powiadamia o tych uchybieniach marszałka województwa, który wpisał organizatora szkolenia do rejestru organizatorów szkoleń.

10. Marszałek województwa może wezwać organizatora szkoleń dla kandydatów na przewodników turystycznych górskich do usunięcia stwierdzonych uchybień w terminie 30

dni, pod rygorem wykreślenia z rejestru organizatorów szkoleń, dokonywanego w drodze decyzji.

11. Organizator szkolenia wykreślony z rejestru organizatorów szkoleń na podstawie ust. 10 nie może zostać wpisany do rejestru organizatorów szkoleń przed upływem 3 lat od dnia wydania decyzji o wykreśleniu z rejestru organizatorów szkoleń.

12. Organizator szkoleń prowadzący szkolenie dla kandydatów na przewodników turystycznych górskich bez wymaganego wpisu do rejestru organizatorów szkoleń nie może zostać wpisany do rejestru organizatorów szkoleń przed upływem 3 lat od dnia wydania decyzji o stwierdzeniu prowadzenia szkolenia dla kandydatów na przewodników turystycznych górskich bez wymaganego wpisu do rejestru organizatorów szkoleń.

13. Marszałek województwa, nie rzadziej niż raz na 3 lata, dokonuje z urzędu kontroli organizatora szkoleń dla kandydatów na przewodników turystycznych górskich, którego wpis do rejestru organizatorów szkoleń dotyczy organizowania szkoleń na stałe.”;

8) w art. 25:

a) ust. 1-4 otrzymują brzmienie:

„1. Egzamin dla przewodników turystycznych górskich przeprowadza komisja egzaminacyjna powoływana przez marszałka województwa właściwego ze względu na obszar uprawnień.

2. W wypadku gdy obszar uprawnień, o którym mowa w ust. 1, obejmuje terytorium wykraczające poza jedno województwo, egzamin przeprowadza komisja egzaminacyjna powoływana przez marszałka województwa właściwego ze względu na zakres terytorialny jednej z części obszaru, którego dotyczą uprawnienia przewodnika turystycznego górskiego.

3. Wyboru komisji egzaminacyjnej w wypadku, o którym mowa w ust. 2, dokonuje osoba ubiegająca się o nadanie uprawnień przewodnika turystycznego górskiego.

4. Do komisji egzaminacyjnych, o których mowa w ust. 1 i 2, powołuje się przedstawiciele stowarzyszeń zrzeszających przewodników turystycznych górskich na dany obszar oraz organizacji zrzeszających organizatorów turystyki, a także przedstawiciela wojewódzkiego konserwatora zabytków, jeżeli na obszarze objętym uprawnieniami, o które ubiega się kandydat na przewodnika turystycznego górskiego, znajdują się obiekty zabytkowe i muzea.”,

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Za sprawdzenie kwalifikacji osób ubiegających się o uprawnienia przewodnika

turystycznego górskiego oraz za sprawdzenie znajomości języka obcego przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek pobiera się opłaty.”;

9) w art. 26 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Uprawnienia przewodnika turystycznego górskiego mogą być zawieszane za powtarzające się uchybienia w wykonywaniu zadań lub postępowaniu przewodnika turystycznego górskiego:

- 1) jeżeli uchybienie stwierdzą osoby uprawnione do kontroli;
- 2) w wypadku skarg potwierdzonych co do ich słuszności.

2. Zawieszenie uprawnień przewodnika turystycznego górskiego może nastąpić na okres do 12 miesięcy. Przywrócenie zawieszonych uprawnień marszałek województwa może uzależnić od zdania egzaminu sprawdzającego, obejmującego część lub całość zakresu umiejętności wymaganych od przewodnika turystycznego górskiego.”;

10) art. 27 otrzymuje brzmienie:

„Art. 27. Uprawnienia przewodnika turystycznego górskiego cofa się, jeżeli przewodnik turystyczny górski:

- 1) zostanie skazany prawomocnym wyrokiem za popełnienie przestępstwa, o których mowa w art. 22 ust. 1;
- 2) nie zda egzaminu sprawdzającego, o którym mowa w art. 26 ust. 2 zdanie drugie.”;

11) art. 28 otrzymuje brzmienie:

„Art. 28. 1. Uprawnienia przewodnika turystycznego górskiego osobom będącym obywatelami Rzeczypospolitej Polskiej nadaje, odmawia nadania, zawiesza i przywraca oraz cofa marszałek województwa właściwy dla miejsca ich zamieszkania w dniu złożenia wniosku o nadanie uprawnień, a w wypadku nieposiadania miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - marszałek województwa wybrany przez te osoby ubiegające się o te uprawnienia, w formie decyzji administracyjnej.

2. Uprawnienia przewodnika turystycznego górskiego osobom niebędącym obywatelami Rzeczypospolitej Polskiej, nieposiadającym miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej spełniającym warunki określone w art. 22 nadaje, odmawia ich nadania, zawiesza, przywraca oraz cofa marszałek województwa wybrany przez osobę ubiegającą się o te uprawnienia.

3. Uprawnienia przewodnika turystycznego górskiego obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, nieposiadającym miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy nabyli kwalifikacje do wykonywania zawodu przewodnika turystycznego górskiego w tych państwach, nadaje, zawiesza, przywraca oraz cofa marszałek województwa wybrany przez osobę ubiegającą się o te uprawnienia. Podstawę do nadania uprawnień stanowi decyzja ministra właściwego do spraw turystyki o uznaniu kwalifikacji do wykonywania zawodu przewodnika turystycznego górskiego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wydana na podstawie odrębnych przepisów.

4. Ewidencję uprawnień przewodników turystycznych górskich nadanych na podstawie niniejszej ustawy prowadzą marszałkowie województw, o których mowa w ust. 1-3.

5. Nadanie uprawnień przewodnika turystycznego górskiego dokumentuje się przez wydanie odpowiedniej legitymacji i identyfikatora.

6. Na podstawie danych o nadanych uprawnieniach przewodnika turystycznego górskiego przekazywanych w formie elektronicznej przez marszałków województw na stronie internetowej ministra właściwego do spraw turystyki są udostępniane dane liczbowe dotyczące nadanych przez poszczególnych marszałków województw uprawnień. Dane te są jawne.

7. Informacje o nadanych uprawnieniach przewodnika turystycznego górskiego wpisywane i przekazywane w formie elektronicznej przez marszałków województw ministrowi właściwemu do spraw turystyki są udostępniane przez ministra właściwego do spraw turystyki w formie elektronicznej wszystkim marszałkom województw.”;

12) w art. 29:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Osoby wykonujące zadania przewodnika turystycznego górskiego podlegają kontroli. Kontrola obejmuje:

1) posiadanie uprawnień co do ich obszaru i ważności;

2) poprawność wykonywania zadań przewodnika turystycznego górskiego.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Osoby wykonujące zadania, o których mowa w art. 21 ust. 5, podlegają kontroli, która obejmuje sprawdzenie posiadania: dokumentu potwierdzającego ukończenie uzupełniającego szkolenia do prowadzenia wycieczek w warunkach wysokogórskich lub certyfikatu UIAGM.”;

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Kontroli, o której mowa w ust. 1 i 1a, dokonują osoby imiennie upoważnione przez marszałków województwa.”,

d) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Marszałek województwa, o którym mowa w ust. 4, przekazuje otrzymane wyniki kontroli marszałkowi województwa, który nadał uprawnienia przewodnikowi turystycznemu górskiemu.”;

13) w art. 30:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organizator turystyki jest obowiązany zapewnić klientowi uczestniczącemu w imprezie turystycznej opiekę osoby reprezentującej organizatora turystyki. Zakres tej opieki wynika z umowy organizatora turystyki z klientem.”,

b) uchyla się ust. 2,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Organizator turystyki jest obowiązany wystawić osobie, o której mowa w ust. 1, pisemne zlecenie, określając w nim miejsce lub obszar oraz czas świadczenia usługi, a także, jeżeli jest to konieczne, upoważnienie do działania w imieniu organizatora w zakresie niezbędnym do prowadzenia imprezy turystycznej.”;

14) w art. 33 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przewodnicy turystyczni mogą oprowadzać obsługiwane wycieczki po muzeach, wystawach i zabytkach, jeżeli zadania tego nie wykonuje uprawniony etatowy pracownik.”;

15) w art. 34 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw turystyki określi, w drodze rozporządzenia,:

1) właściwość terytorialną marszałków województwa powołujących komisje egzaminacyjne dla przewodników turystycznych górskich, z uwzględnieniem w szczególności podziału administracyjnego kraju;

- 2) kwalifikacje, skład, sposób powoływania i odwoływania członków komisji egzaminacyjnych, o których mowa w art. 25, zasady egzaminowania kandydatów na przewodników turystycznych górskich oraz wzór świadectwa wydawanego przez te komisje, ze szczególnym uwzględnieniem sposobu powoływania zespołów egzaminacyjnych;
- 3) warunki, jakim powinien odpowiadać wniosek o nadanie uprawnień przewodnika turystycznego górskiego, z uwzględnieniem w szczególności dokumentów, jakie powinny być załączane do wniosku;
- 4) programy szkolenia kandydatów na przewodników turystycznych górskich, z uwzględnieniem w szczególności minimalnego wymiaru godzin zajęć dla poszczególnych przedmiotów stanowiących program szkolenia;
- 5) warunki uzyskiwania poszczególnych klas przewodników górskich, zakres terytorialny uprawnień przewodników górskich i stopień trudności tras oraz wycieczek prowadzonych przez przewodników górskich posiadających uprawnienia określonej klasy, ze szczególnym uwzględnieniem programów podstawowego szkolenia specjalistycznego oraz programów uzupełniającego szkolenia dla przewodników górskich poszczególnych klas;
- 6) skład oraz sposób i tryb działania komisji egzaminacyjnych języków obcych, o których mowa w art. 32 ust. 2, oraz wzór świadectwa wydawanego przez te komisje, ze szczególnym uwzględnieniem warunków, jakie powinni spełniać kandydaci do powołania przez marszałka województwa do tych komisji;
- 7) wysokość opłat za sprawdzenie kwalifikacji osób ubiegających się o uprawnienia przewodnika turystycznego górskiego oraz sprawdzenie znajomości języka obcego przez komisję egzaminacyjną języków obcych, o której mowa w art. 32 ust. 2, w tym wysokość opłat za poszczególne części egzaminów, warunki zwrotu wniesionych opłat w wypadku nieprzystąpienia do egzaminu, a także wysokość wynagrodzenia egzaminatorów za przeprowadzenie poszczególnych rodzajów i części egzaminów, mając na względzie rzeczywiste koszty przeprowadzenia egzaminu i funkcjonowania komisji egzaminacyjnych;
- 8) wzory dokumentów potwierdzających posiadanie uprawnień przewodnika turystycznego górskiego, a także tryb okazywania legitymacji przewodnika turystycznego górskiego upoważnionym organom oraz sposób noszenia identyfikatorów podczas wykonywania zadań przewodnika turystycznego górskiego, ze szczególnym uwzględnieniem danych dotyczących rodzaju potwierdzanych uprawnień i terminów ważności tych uprawnień.”.

Art. 11. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1376) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10:

a) uchyla się ust. 2,

b) ust. 3-6 otrzymują brzmienie:

„3. Wymogi, o których mowa w ust. 1 pkt 8 i 9, nie dotyczą osób, które ukończyły aplikację sądową, prokuratorską, adwokacką, radcowską lub notarialną i zdały wymagany egzamin, oraz osób, które w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o powołanie na stanowisko asesora komorniczego pracowały co najmniej 3 lata na stanowisku referendarza sądowego, starszego referendarza sądowego, aplikanta sądowego, aplikanta prokuratorskiego, aplikanta sądowo-prokuratorskiego, asystenta sędziego, asystenta prokuratora.

4. Wymogi, o których mowa w ust. 1 pkt 8-10, nie dotyczą sędziów, prokuratorów, adwokatów, radców prawnych, notariuszy, starszych radców Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa oraz osób posiadających stopień doktora nauk prawnych.

5. Wymóg, o którym mowa w ust. 1 pkt 8, nie dotyczy:

1) osób, które po ukończeniu wyższych studiów prawniczych przez okres co najmniej 3 lat w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu komorniczego wykonywały w kancelarii adwokackiej, zespole adwokackim, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej, o której mowa w art. 4a ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2009 r. Nr 146, poz. 1188, z późn. zm.¹⁴⁾), lub kancelarii radcy prawnego, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej, o której mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 10, poz. 65, z późn. zm.¹⁵⁾), na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej,

---

¹⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 166, poz. 1317 i Nr 216, poz. 1676 z 2010 r. Nr 7, poz. 45, Nr 47, poz. 278, Nr 200, poz. 1326 i Nr 217, poz. 1429 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 142, poz. 830.

¹⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 200, poz. 1326 i Nr 217, poz. 1429 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 142, poz. 830.

wymagające wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej przez adwokata lub radcę prawnego;

2) osób, które po ukończeniu wyższych studiów prawniczych przez okres co najmniej 3 lat w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu komorniczego wykonywały w kancelarii notarialnej, na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej, wymagające wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związane z czynnościami wykonywanymi przez notariusza;

6. Trzyletnie okresy zatrudnienia, o których mowa w ust. 3 i 5, ustala się jako sumę okresów obliczonych z zachowaniem proporcjonalności ich wymiaru.”;

2) art. 11 otrzymuje brzmienie:

„Art. 11. 1. Komornika powołuje Minister Sprawiedliwości na wniosek zainteresowanego.

2. Minister Sprawiedliwości informuje, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, o wolnym stanowisku komornika oraz wskazuje rewir, w którym ma nastąpić powołanie. W przypadku zwolnienia stanowiska komornika, w obwieszczeniu należy wskazać imię, nazwisko oraz adres kancelarii dotychczasowego komornika.

3. Wnioski o powołanie składa się do Ministra Sprawiedliwości w terminie jednego miesiąca od daty wskazanej w obwieszczeniu.

4. Minister Sprawiedliwości przesyła odpisy wniosków o powołanie na stanowisko komornika wraz z załącznikami, radzie właściwej izby komorniczej w celu wyrażenia opinii w terminie 21 dni. Brak opinii nie stanowi przeszkody do nadania wnioskowi dalszego biegu.

5. W tym samym czasie zainteresowany może ubiegać się o powołanie tylko na jedno stanowisko komornika.

6. Minister Sprawiedliwości pozostawia bez rozpoznania wnioski złożone po terminie, o którym mowa w ust. 3, wszystkie wnioski zainteresowanego w przypadku złożenia wniosków o powołanie na więcej niż jedno stanowisko komornika, a także wnioski, do których nie załączono dokumentów, o których mowa w art. 12.”;

3) w art. 13 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

- „2. Minister Sprawiedliwości w uzasadnionych przypadkach może przedłużyć termin, o którym mowa w ust. 1. Na postanowienie Ministra Sprawiedliwości w tym przedmiocie nie przysługuje zażalenie.”;
- 4) art. 29 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Komornik ma obowiązek zatrudnić w okresie 1 roku i 6 miesięcy co najmniej jednego aplikanta komorniczego.”;
- 5) w art. 29b dodaje się ust. 6 w brzmieniu:
- „6. Nie później niż 90 dni przed terminem egzaminu konkursowego, przewodniczący zespołu egzaminacyjnego podaje do publicznej wiadomości na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198, z późn. zm.¹⁶⁾), zwanym dalej „Biuletynem Informacji Publicznej”, ustalony przez zespół egzaminacyjny i zatwierdzony przez Ministra Sprawiedliwości wykaz tytułów aktów prawnych, według stanu prawnego obowiązującego w dniu ogłoszenia, z których wybrane stanowią podstawę opracowania pytań testowych na egzamin konkursowy.”;
- 6) w art. 29c ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Egzamin konkursowy przeprowadzają komisje egzaminacyjne raz w roku, w terminie wyznaczonym przez Ministra Sprawiedliwości równocześnie we wszystkich izbach komorniczych.”;
- 7) w art. 29h ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Pozytywny wynik z egzaminu konkursowego otrzymuje kandydat, który uzyskał co najmniej 100 punktów.”;
- 8) w art. 29i w ust. 2 uchyla się zdanie drugie;
- 9) w art. 29j w ust. 3 uchyla się pkt 2;
- 10) w art. 30 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Aplikacja komornicza trwa rok i 6 miesięcy i ma na celu zapoznanie aplikanta komorniczego z całokształtem pracy komornika.”;
- 11) w art. 31 ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

---

¹⁶⁾ Zmiany tekstu ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 64, poz. 565 i Nr 132, poz. 1110, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 204, poz. 1195.

„4. W trakcie egzaminu komorniczego zdający opracowuje dwa zadania pisemne, dotyczące czynności wchodzących w zakres ustawowych zadań komorników.

5. Egzamin komorniczy jest przeprowadzany raz w roku w terminie wyznaczonym przez Ministra Sprawiedliwości. Art. 29c ust. 3 stosuje się odpowiednio.”;

12) w art. 31a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Nie później niż 90 dni przed terminem egzaminu Minister Sprawiedliwości zamieszcza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim oraz w Biuletynie Informacji Publicznej ogłoszenie o egzaminie komorniczym, w którym wskazuje:

- 1) termin przeprowadzenia egzaminu komorniczego;
- 2) termin, do którego należy złożyć wniosek o dopuszczenie do egzaminu komorniczego, zwany dalej „wnioskiem”, przypadający nie później niż na 50 dzień przed dniem rozpoczęcia egzaminu komorniczego;
- 3) siedziby i adresy komisji egzaminacyjnych, do których należy składać wnioski;
- 4) wysokość opłaty egzaminacyjnej oraz numer rachunku bankowego Ministerstwa Sprawiedliwości, na który należy dokonać wpłaty.”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Rada izby komorniczej przekazuje każdego roku właściwej terytorialnie komisji egzaminacyjnej, w terminie 7 dni od ukończenia aplikacji, listę osób, które ukończyły aplikację komorniczą.”;

13) w art. 31c:

a) uchyla się ust. 1,

b) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Podczas egzaminu komorniczego zdający może korzystać z tekstów aktów prawnych i komentarzy oraz z orzecznictwa. W czasie egzaminu zdający nie może posiadać przy sobie urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji.

3. Egzamin komorniczy odbywa się w obecności co najmniej trzech członków komisji egzaminacyjnej.”;

14) art. 31d otrzymuje brzmienie:

„Art. 31d 1. Oceny każdego z zadań z egzaminu komorniczego dokonuje się przy zastosowaniu następującej skali ocen:

- 1) oceny pozytywne:
    - a) celująca (6),
    - b) bardzo dobra (5),
    - c) dobra (4),
    - d) dostateczna (3);
  - 2) ocena negatywna – niedostateczna (2).
2. Pozytywny wynik egzaminu komorniczego otrzymuje zdający, który z każdego z zadań z egzaminu komorniczego uzyskał ocenę pozytywną.”;
- 15) uchyla się art. 31e i art. 31f;
- 16) w art. 31h w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
 „Niezwłocznie po przeprowadzeniu egzaminu komorniczego komisja egzaminacyjna, w drodze uchwały, ustala wyniki uzyskane przez zdających, wskazując uzyskaną ocenę za całość egzaminu.”;
- 17) w art. 31i:
- a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:
 „3) tryb i sposób działania zespołu egzaminacyjnego, zgłaszania propozycji zadań przez Krajową Radę Komorniczą i rady izb komorniczych oraz przygotowywania zadań na egzaminy konkursowy i komorniczy, mając na względzie potrzebę obiektywnego sprawdzenia poziomu wiedzy osób egzaminowanych oraz konieczność zabezpieczenia zadań przed nieuprawnionym wglądem;”,
  - b) pkt 5 otrzymuje brzmienie:
 „5) wysokość wynagrodzenia przewodniczącego i członków komisji egzaminacyjnej oraz przewodniczącego i członków zespołu egzaminacyjnego, uwzględniając zakres i nakład ich pracy oraz tryb jego wypłacania.”.

Art. 12. W ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury (Dz. U. z 2011 r. Nr 109, poz. 639, Nr 113, poz. 659 i Nr 203, poz. 1192) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 uchyla się pkt 5;
- 2) w art. 3 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
 „2. Staż urzędniczy trwa 6 miesięcy i kończy się egzaminem.”.

Art. 13. W ustawie z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2004 r. Nr 52, poz. 525, z późn. zm.¹⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 15 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do pracowników podmiotów wskazanych w art. 29 ust. 1 pkt 1 i 2, którzy przedstawiają orzeczenia lekarskie wydane w trybie ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2005 r. Nr 145, poz. 1221, z późn. zm.¹⁸⁾).”;

2) w art. 30:

a) uchyla się ust. 3,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Legalność posiadania broni przez osoby, o których mowa w ust. 1, potwierdza się w legitymacji osoby dopuszczonej do posiadania broni.”.

Art. 14. W ustawie z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 857, z późn. zm.¹⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 36 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) odbyła odpowiednią praktykę pływania na statkach żeglugi śródlądowej w charakterze członka załogi;”;

2) w art. 37 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) czas praktyki pływania na statkach żeglugi śródlądowej,”.

Art. 15. W ustawie z dnia 6 lipca 2001 r. o usługach detektywistycznych (Dz. U. z 2002 r. Nr 12, poz. 110, z późn. zm.²⁰⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 11 dodaje się art. 11a w brzmieniu:

¹⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, z 2007 r. Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 195, poz. 1199, z 2009 r. Nr 168, poz. 1323, z 2010 r. Nr 127, poz. 857 i Nr 164, poz. 1108 oraz z 2011 r. Nr 38, poz. 195, Nr 51, poz. 263 i Nr 217, poz. 1280.

¹⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708, z 2008 r. Nr 171, poz. 1055 i Nr 180, poz. 1112, z 2009 r. Nr 98, poz. 817, z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 182, poz. 1228 i Nr 229, poz. 1496 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 170, poz. 1015 i Nr 171, poz. 1016.

¹⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 123, poz. 846 i Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 171, poz. 1057, z 2009 r. Nr 98, poz. 818, z 2010 r. Nr 127, poz. 857 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 168, poz. 1003, Nr 171, poz. 1016, Nr 222, poz. 1326 i Nr 227, poz. 1367.

²⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 238, poz. 2021, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152, z 2004 r. Nr 121, poz. 1265 i Nr 173, poz. 1808, z 2008 r. Nr 180, poz. 1112, z 2010 r. Nr 47, poz. 278 oraz z 2011 r. Nr 6, poz. 17 i Nr 171, poz. 1016.

„Art. 11a. Detektyw jest obowiązany zawiadomić organ prowadzący rejestr detektywów, o którym mowa w art. 40 ust. 1, o zmianie miejsca zamieszkania w terminie 7 dni.”;

2) dotychczasową treść art. 28 oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. W sprawach kontroli działalności gospodarczej w zakresie usług detektywistycznych nie stosuje się przepisów art. 79, art. 82 oraz art. 84c ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.”;

3) w art. 29:

a) w ust. 1 pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) legitymuje się dokumentem potwierdzającym odbycie szkolenia w zakresie zagadnień Konstytucji RP, przepisów ustrojowych, organizacji funkcjonowania organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, ochrony danych osobowych, ochrony informacji niejawnych, a także z zakresu prawa cywilnego i karnego (materialnego i procesowego), przepisów regulujących zasady wykonywania działalności gospodarczej w zakresie usług detektywistycznych, bądź uzyskała w trybie przepisów ustawy o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej pozytywną decyzję w sprawie uznania kwalifikacji w zawodzie detektywa.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 4-6 i 10, potwierdzają odpowiednio: pisemne oświadczenie osoby ubiegającej się o wydanie licencji oraz zaświadczenie o niekaralności, zaświadczenie o odbyciu szkolenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 10, albo decyzja o uznaniu kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej w sprawie uznania kwalifikacji w zawodzie detektywa. Dokumenty te osoba ubiegająca się o wydanie licencji jest obowiązana złożyć wraz z wnioskiem o jej wydanie.”,

c) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wymagania w zakresie szkolenia, w tym szczegółową tematykę i formę prowadzenia szkoleń, jednostki właściwe do ich prowadzenia i wzór zaświadczenia o ukończeniu szkolenia, mając na względzie zapewnienie właściwego szkolenia detektywa, prowadzenia usług detektywistycznych, prawidłowego wykonywania obowiązków

wynikających z niniejszej ustawy oraz bezpieczeństwo przetwarzanych danych osobowych.”;

4) uchyla się art. 30-34;

5) po art. 39 dodaje się art. 39a w brzmieniu:

„Art. 39a. 1. Komendant wojewódzki Policji właściwy ze względu na miejsce zamieszkania detektywa jest obowiązany zawiadomić niezwłocznie organ prowadzący rejestr detektywów, o którym mowa w art. 40 ust. 1, o wydaniu licencji detektywa.

2. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, obejmuje swoim zakresem dane określone w art. 40 ust. 2 pkt 1-3.

3. Komendant wojewódzki Policji w przypadku podjęcia decyzji, o których mowa w art. 37 ust. 2 albo art. 38 ust. 1 i 2, jest obowiązany zawiadomić o tym organ prowadzący rejestr detektywów, w terminie 7 dni od daty uprawomocnienia się decyzji.”.

Art. 16. W ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 125, poz. 874, z późn. zm.²¹⁾) w art. 6 wprowadza się następujące zmiany:

1) w ust. 1 w pkt 2 uchyla się lit. c;

2) uchyla się ust. 2-3.

Art. 17. W ustawie z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 126, poz. 1069 z późn. zm.²²⁾) w art. 7 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do postępowania i uchwał podejmowanych przez okręgową radę adwokacką w przedmiocie wpisu na listę lub skreślenia z niej stosuje się odpowiednio art. 12, 46, 68, 69 i 69a oraz przepisy działu VI ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2009 r. Nr 146, poz. 1188, z późn. zm.). Do postępowań i uchwał podejmowanych przez radę okręgową izby radców prawnych w przedmiocie wpisu na listę lub skreślenia z niej stosuje się odpowiednio

²¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 176, poz. 1238 i Nr 192, poz. 1381, z 2008 r. Nr 218, poz. 1391, Nr 227, poz. 1505 i Nr 234, poz. 1574, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 31, poz. 206, Nr 86, poz. 720 i Nr 98, poz. 817, z 2010 r. Nr 43, poz. 246, Nr 164, poz. 1107, Nr 225, poz. 1466, Nr 247, poz. 1652 i Nr 249, poz. 1656 oraz z 2011 r. Nr 5, poz. 13, Nr 30, poz. 151, Nr 48, poz. 247, Nr 92, poz. 530, Nr 106, poz. 622, Nr 134, poz. 780, Nr 159, poz. 945, Nr 168, poz. 1005, Nr 227, poz. 1367 i Nr 244, poz. 1454.

²²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 150, poz. 1240 i Nr 163, poz. 1361, z 2007 r. Nr 147, poz. 1028 i Nr 121, poz. 831, z 2008 r. Nr 180, poz. 1112, z 2010 r. Nr 47, poz. 278 oraz z 2011 r. Nr 178, poz. 1058.

przepisy art. 29, 29¹, 31, 31¹, 31² ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 10, poz. 65, z późn. zm.).”.

Art. 18. W ustawie z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 593, z późn. zm.²³⁾) w art. 50a ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Zorganizowane zajęcia w zakresie wychowania fizycznego może prowadzić osoba posiadająca kwalifikacje zawodowe nauczyciela wychowania fizycznego lub osoba będąca trenerem lub instruktorem sportu.”.

Art. 19. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.²⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10:

a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) spełniania wymogów kwalifikacyjnych dla dyrektorów i pracowników urzędów pracy określonych w ustawie i przepisach odrębnych;”,

b) w ust. 2 uchyla się pkt 2;

2) w art. 19a uchyla się pkt 3;

3) art. 92 otrzymuje brzmienie:

„Art. 92. Zadania w zakresie pośrednictwa pracy realizują pośrednicy pracy.”;

4) uchyla się art. 93;

5) art. 94 otrzymuje brzmienie:

„Art. 94. Zadania w zakresie poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej realizują doradcy zawodowi.”;

6) uchyla się art. 95;

7) art. 96-98 otrzymują brzmienie:

---

²³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 107, poz. 679, Nr 113, poz. 745, Nr 127, poz. 857, Nr 182, poz. 1228 i Nr 238, poz. 1578 oraz z 2011 r. Nr 22, poz. 114, Nr 112, poz. 654, Nr 122, poz. 696, Nr 171, poz. 1016 i Nr 236, poz. 1396.

²⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 134, poz. 850, Nr 171, poz. 1056, Nr 216, poz. 1367 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 69, poz. 595, Nr 91, poz. 742, Nr 97, poz. 800, Nr 115, poz. 964, Nr 125, poz. 1035, Nr 127, poz. 1052, Nr 161, poz. 1278 i Nr 219, poz. 1706, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 81, poz. 531, Nr 238, poz. 1578, Nr 239, poz. 1593, Nr 254, poz. 1700 i Nr 257, poz. 1725 i 1726 oraz z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 106, poz. 622, Nr 171, poz. 1016 i Nr 205, poz. 1206 i 1211 oraz Nr 291, poz. 1707.

„Art. 96. Zadania w zakresie planowania rozwoju zasobów ludzkich oraz organizacji szkoleń i przygotowania zawodowego dorosłych realizują specjaliści do spraw rozwoju zawodowego.

Art. 97. Zadania w zakresie przygotowywania, realizacji i oceniania efektów programów i projektów z zakresu promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej realizują specjaliści do spraw programów.

Art. 98. 1. Zadania w zakresie pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy realizują liderzy klubów pracy.

2. Zadania w zakresie prowadzenia zajęć aktywizacyjnych w centrach informacji i planowania kariery zawodowej mogą realizować doradcy zawodowi.”;

8) art. 99a otrzymuje brzmienie:

„Art. 99a. Zadania przewidziane dla sieci EURES w wojewódzkich urzędach pracy wykonują doradcy EURES i asystenci EURES, a w powiatowych urzędach pracy wykonują pośrednicy pracy.”;

9) dotychczasową treść art. 99b oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2 Minister właściwy do spraw pracy może określić, w drodze rozporządzenia, stanowiska dla pracowników, o których mowa w art. 91 pkt 1-6, oraz wymagania konieczne do zmiany stanowiska w ramach urzędu pracy, biorąc pod uwagę konieczność rozwoju i doskonalenie zawodowe pracowników publicznych służb zatrudnienia.”;

10) art. 100 otrzymuje brzmienie:

„Art. 100. 1. Pracownikom wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy, o których mowa w art. 91 pkt 1-6, może być przyznany dodatek do wynagrodzenia finansowany ze środków Funduszu Pracy, uzależniony od doskonalenia kwalifikacji zawodowych, jakości wykonywanej pracy oraz zajmowanego stanowiska.

2. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, wysokość, tryb oraz warunki przyznawania i wypłacania dodatku do wynagrodzenia pracownikom, o których mowa w art. 91 pkt 1-6, mając na uwadze osiągnięcie zwiększonej efektywności oraz rozwoju zawodowego pracowników publicznych służb zatrudnienia.”.

Art. 20. W ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.²⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 114 dodaje się ust. 9 w brzmieniu:

„9. Na stanowiskach, o których mowa w art. 113, mogą być zatrudnione osoby, które uzyskały dyplom ukończenia studiów wyższych drugiego stopnia lub jednolitych.”;

2) art. 116 otrzymuje brzmienie:

„Art. 116. Statut uczelni może określać dodatkowe wymagania i kwalifikacje zawodowe osób zatrudnionych na stanowiskach, o których mowa w art. 110 i art. 113.”;

3) uchyla się art. 117.

Art. 21. W ustawie z dnia 9 maja 2007 r. o zmianie ustawy o pracownikach sądów i prokuratury (Dz. U. Nr 102, poz. 690 oraz z 2009 r. Nr 26, poz. 157) w art. 2 uchyla się ust. 1-3 i 5.

Art. 22. W ustawie z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji syndyka (Dz. U. Nr 123, poz. 850, z późn. zm.²⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3:

a) w ust. 1:

- w pkt 10 średnik zastępuje się kropką,

- uchyla się pkt 11,

b) uchyla się ust. 2;

2) w art. 10 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do wniosku należy dołączyć dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów, określonych w art. 3 ust. 1 pkt 1, 4 i 6, oświadczenia wnioskodawcy, że ma on pełną zdolność do czynności prawnych oraz że nie jest prowadzone przeciwko niemu postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe, a także oryginał zaświadczenia potwierdzającego złożenie egzaminu z wynikiem pozytywnym.”;

²⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 46, poz. 328, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 144, poz. 1043 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 80, poz. 542, Nr 120, poz. 818, Nr 176, poz. 1238 i 1240 i Nr 180, poz. 1280, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, z 2009 r. Nr 68, poz. 584, Nr 157, poz. 1241, Nr 161, poz. 1278 i Nr 202, poz. 1553, z 2010 r. Nr 57, poz. 359, Nr 75, poz. 471, Nr 96, poz. 620 i Nr 127, poz. 857 oraz z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 84, poz. 455, Nr 112, poz. 654, Nr 174, poz. 1039 i Nr 185, poz. 1092.

²⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 223, poz. 1777, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 i Nr 239, poz. 1590 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622.

3) po art. 11 dodaje się art. 11a w brzmieniu:

„Art. 11a. Minister Sprawiedliwości zasięga z Krajowego Rejestru Sądowego informacji, czy osoba ubiegająca się o licencję syndyka jest wpisana do rejestru dłużników niewypłacalnych.”.

Art. 23. W ustawie z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. Nr 127, poz. 857, z późn. zm.²⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 41 otrzymuje brzmienie:

„Art. 41. 1. Zorganizowane zajęcia w zakresie sportu w związku sportowym oraz w klubie sportowym uczestniczącym we współzawodnictwie organizowanym przez polski związek sportowy może prowadzić wyłącznie trener lub instruktor sportu w rozumieniu ustawy.

2. Do zadań trenera lub instruktora sportu należy poza prowadzeniem zajęć, o których mowa w ust. 1, przekazywanie aktualnej wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu treningu sportowego i współzawodnictwa sportowego w danym sporcie.

3. Trenerem lub instruktorem sportu w sportach, w których działają polskie związki sportowe, może być osoba, która:

1) ukończyła 18 lat;

2) posiada co najmniej wykształcenie średnie;

3) posiada wiedzę, doświadczenie i umiejętności do wykonywania zadań trenera lub instruktora sportu;

4) nie była karana za przestępstwa umyślne popełnione w związku ze współzawodnictwem organizowanym przez polski związek sportowy.”;

2) uchyla się art. 42.

Art. 24. W ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. Nr 30, poz. 151, z późn. zm.²⁸⁾):

1) w art. 33 w ust. 1:

a) uchyla się pkt 1,

²⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 151, poz. 1014 oraz z 2011 r. Nr 171, poz. 1016, Nr 185, poz. 1092 i Nr 208, poz. 1240 i 1241.

²⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 92, poz. 530, Nr 106, poz. 622, Nr 205, poz. 1210, Nr 227, poz. 1367 i Nr 244, poz. 1454 oraz z 2012 r. pozycja 113.

b) w pkt 2 lit a i b otrzymują brzmienie:

„a) kategorii A co najmniej przez okres 2 lat – dotyczy instruktorów osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami, którzy uzyskują uprawnienia instruktora wyłącznie w zakresie prawa jazdy kategorii A,

b) kategorii B co najmniej przez okres 2 lat – dotyczy instruktorów osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami ubiegających się o uprawnienia do prowadzenia szkolenia w zakresie prawa jazdy kategorii B,”

c) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) posiada prawo jazdy kategorii B co najmniej przez okres 2 lat oraz pozwolenie na kierowanie tramwajem - dotyczy instruktorów osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem;”;

2) w art. 58 w ust. 1:

a) pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) posiada wykształcenie średnie;

2) posiada przez okres co najmniej 3 lat prawo jazdy kategorii B oraz przez okres co najmniej roku, odpowiednio do zakresu przeprowadzanego egzaminu:

a) prawo jazdy właściwej kategorii lub

b) pozwolenie na kierowanie tramwajem;”

b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) ukończyła 23 lata;”.

Art. 25. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 53 w ust. 6:

a) w pkt 2 uchyla się lit. c,

b) w pkt 3 uchyla się lit. c i f;

2) w art. 56 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) odbycia kursu specjalistycznego określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 69 ust. 1 pkt 2 lub – w przypadku czynności wymienionych w art. 53 ust. 6 pkt 1 lit. a-c i j-m, pkt 2 lit. a i b oraz pkt 3 lit. a, b, d i e – odbywania tego kursu z częstotliwością określoną w tych przepisach;”.

Art. 26. 1. Dotychczasowe akty wykonawcze wydane na podstawie upoważnień zawartych w art. 34 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 10 i art. 100 ust. 5 ustawy wymienionej w art. 19, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych odpowiednio na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 10 i art. 100 ust. 2 ustawy wymienionej w art. 19, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Dotychczasowe akty wykonawcze wydane na podstawie upoważnień zawartych w art. 191 ust. 8, art. 196 ust. 3 oraz art. 197 ustawy wymienionej w art. 8, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 191 ust. 8, art. 196 ust. 3 oraz art. 197 ustawy wymienionej w art. 8, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż do dnia 1 lipca 2014 r.

Art. 27. Osoby, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy:

1) uzyskały uprawnienia zawodowe w dziedzinie geodezji i kartografii na podstawie ustawy wymienionej w art. 4 w brzmieniu dotychczasowym zachowują prawo do wykonywania samodzielnych funkcji w tym zakresie;

2) uzyskały uprawnienia przewodnika turystycznego i pilota wycieczek na podstawie ustawy wymienionej w art. 10 w brzmieniu dotychczasowym zachowują swoje uprawnienia;

3) nabyły kwalifikacje dyplomowanego bibliotekarza oraz dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej na podstawie przepisów ustawy wymienionej w art. 20 w brzmieniu dotychczasowym zachowują swoje uprawnienia.

Art. 28. 1. Egzaminady adwokacki, radcowski i notarialny w 2012 r. zostaną przeprowadzone na podstawie ustaw wymienionych odpowiednio w art. 2, art. 3 oraz art. 5 w brzmieniu dotychczasowym.

2. Aplikacja adwokacka rozpoczęta na podstawie przepisów ustawy wymienionej w art. 2 w brzmieniu dotychczasowym trwa trzy lata.

3. Aplikacja radcowska rozpoczęta na podstawie przepisów ustawy wymienionej w art. 3 w brzmieniu dotychczasowym trwa trzy lata.

4. Aplikacja notarialna rozpoczęta na podstawie przepisów ustawy wymienionej w art. 5 w brzmieniu dotychczasowym trwa dwa lata i sześć miesięcy.

5. Aplikacja komornicza rozpoczęta na podstawie przepisów ustawy wymienionej w art. 11 w brzmieniu dotychczasowym trwa dwa lata.

Art. 29. 1. Postępowania z tytułu odpowiedzialności zawodowej pośredników w obrocie nieruchomościami oraz zarządców nieruchomości wszczęte i niezakończone do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy umarza się.

2. W przypadku orzeczenia kary upomnienia lub nagany wobec pośrednika w obrocie nieruchomościami lub zarządcy nieruchomości zatarcie kary dyscyplinarnej następuje z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Osoby, wobec których orzeczono prawomocne kary dyscyplinarne, o których mowa w art. 183 ust. 2 pkt 3 oraz w art. 188 ust. 2 pkt 3 ustawy wymienionej w art. 8 w brzmieniu dotychczasowym, wpisuje się do rejestrów, o których mowa w art. 30, po upływie okresu na jaki została zawieszona licencja zawodowa.

4. Osoby, wobec których orzeczono prawomocne kary dyscyplinarne, o których mowa w art. 183 ust. 2 pkt 3, 4a i 5 oraz w art. 188 ust. 2 pkt 3, 4a i 5 ustawy wymienionej w art. 8 w brzmieniu dotychczasowym, mogą zostać wpisane do rejestrów, o których mowa w art. 30, na swój wniosek, po upływie 36 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu.

Art. 30. 1. Do centralnych rejestrów: pośredników w obrocie nieruchomości oraz zarządców nieruchomości, o których mowa w art. 193 ustawy wymienionej w art. 8 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, wpisuje się z urzędu osoby, które uzyskały licencje zawodowe w zakresie pośrednictwa w obrocie nieruchomościami oraz w zakresie zarządzania nieruchomościami w trybie dotychczasowych przepisów ustawy wymienionej w art. 8, przy zachowaniu istniejącej numeracji wpisów. Odpowiedniemu przeniesieniu podlegają wpisy dotyczące tych osób, wykazane w centralnych rejestrach założonych i prowadzonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Prowadzone na podstawie przepisów dotychczasowych centralne rejestry: pośredników w obrocie nieruchomościami oraz zarządców nieruchomości tracą moc prawną i podlegają

zamknięciu z mocy prawa z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Zamknięte rejestry zachowują znaczenie dokumentów.

3. Do osób, które do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie zakończyły wynikiem pozytywnym postępowania kwalifikacyjnego o nadanie licencji zawodowej w zakresie pośrednictwa w obrocie nieruchomościami lub w zakresie zarządzania nieruchomościami, stosuje się przepisy o wpisie do odpowiednich centralnych rejestrów.

Art. 31. 1. Dane osób, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy posiadały licencje pracownika ochrony fizycznej lub zabezpieczenia technicznego, z urzędu wpisuje się na listy, o których w art. 28 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 9 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, wydając w tym przedmiocie zaświadczenie, za wyjątkiem osób, którym zawieszono prawa wynikające z licencji.

2. Osoby, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy posiadają ważne licencje, o których mowa w ust. 1, zachowują prawo do wykonywania czynności, o których mowa w 36 ust 1 pkt. 4 i 5 ustawy wymienionej w art. 9 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, o ile spełniają warunki do wpisu na listy kwalifikowanych pracowników ochrony lub pracowników zabezpieczenia technicznego.

3. Osoba, która w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy nie spełnia warunku określonego w art. 26 ust. 3 pkt 11 ustawy wymienionej w art. 9 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą zachowuje prawo do ubiegania się o wpis na listę kwalifikowanych pracowników ochrony przez okres 12 miesięcy. W tym przypadku warunek, o którym mowa w art. 26 ust. 3 pkt 8 ustawy wymienionej w art. 9 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą uważa się za spełniony.

Art. 32. Do postępowań w sprawach:

- 1) nadania uprawnień przewodnika turystycznego i pilota wycieczek wszczętych na podstawie ustawy wymienionej w art. 10 i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe;
- 2) powołania na stanowiska komornika sądowego wszczętych na podstawie ustawy wymienionej w art. 11 i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 33. Staż urzędniczy, o którym mowa w ustawie wymienionej w art. 12, rozpoczęty przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy odbywa się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Art. 34. Wpisy do rejestrów organizatorów szkoleń dla przewodników turystycznych i pilotów wycieczek, o których mowa w art. 24 ustawy wymienionej w art. 10 w brzmieniu dotychczasowym, tracą moc z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, z wyjątkiem wpisów dotyczących organizatorów szkoleń dla przewodników turystycznych górskich, o których mowa w art. 24 ustawy wymienionej w art. 10 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 35. 1. Ewidencję uprawnień przewodników turystycznych i pilotów wycieczek nadanych na podstawie ustawy wymienionej w art. 10 przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy prowadzą marszałkowie województw, o których mowa w art. 28 ust. 1-3 ustawy wymienionej w art. 10 w brzmieniu dotychczasowym.

2. Na podstawie informacji o nadanych uprawnieniach przewodnika turystycznego terenowego i miejskiego oraz pilota wycieczek nabytych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i przekazanych w formie elektronicznej przez marszałków województw na stronie internetowej ministra właściwego do spraw turystyki są udostępniane dane liczbowe dotyczące nadanych przez poszczególnych marszałków województw uprawnień. Dane te są jawne.

Art. 36. Osoby zatrudnione w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy na stanowiskach, o których mowa w art. 92 ust. 1 pkt 2-4, art. 94 ust. 1 pkt 2-4, art. 96 ust. 1 pkt 2-4, art. 97 ust. 1 pkt 2-3, art. 98 ust. 1 pkt 2-3 i art. 99a ust. 1 ustawy wymienionej w art. 19, zachowują prawo do dodatku, o którym mowa w art. 100 ust. 1 i 2 ustawy wymienionej w art. 19 w brzmieniu dotychczasowym, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 37. Postępowania w sprawie nadania licencji zawodowych pośrednika pracy lub doradcy zawodowego wszczęte i niezakończone do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy umarza się.

Art. 38. Ustawa wchodzi w życie w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 8, art. 9, art. 15, art. 29, art. 30 i art. 31, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2014 r.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy stanowi realizację zapowiedzi zmian legislacyjnych wskazanych w exposé Premiera Donalda Tuska w dniu 18 listopada 2011 r., w którym znalazło się zobowiązanie do podjęcia działań rządowych w celu zmniejszenia liczby zawodów regulowanych w Polsce. Polska pod względem liczby tego rodzaju zawodów jest rekordzistą w Europie, ograniczając dostęp do 380 z nich.^a Pojęcie „zawodu regulowanego” definiowane jest w prawie unijnym jako działalność zawodowa lub zespół takich działalności, których podjęcie, wykonywanie lub jeden ze sposobów wykonywania wymaga bezpośrednio lub pośrednio posiadania specjalnych kwalifikacji zawodowych ujętych w przepisach prawa.^b W dostępie do zawodów regulowanych przed kandydatami do pracy stawiane są najróżniejsze bariery. Wśród nich przykładowo można wymienić wymóg odpowiedniego wykształcenia, obowiązek zdania egzaminu państwowego czy też wykazania się doświadczeniem zawodowym.

Proces polegający na ograniczaniu dostępu do wybranych zawodów nie jest jednak zjawiskiem nowym. Wśród przyczyn takiego stanu rzeczy wymienia się m.in. ograniczanie konkurencji przez grupy zawodowe w ramach limitowania liczby osób wykonujących dany zawód w celu uzyskania renty ekonomicznej, aktywizm ustawodawczy, rozszerzanie kompetencji przez administrację poprzez tworzenie nowych obowiązków i procedur, a także presja społeczna zmierzająca do przeniesienia ryzyka związanego z decyzją o korzystaniu z czyichś usług z konsumenta na podmiot decydujący o dopuszczeniu do wykonywania danych usług, np. samorząd zawodowy.

Ograniczenia w dostępie do wykonywania określonych zawodów niosą za sobą wiele negatywnych skutków gospodarczo-społecznych. Wśród najważniejszych wymienia się niższy

---

^a W podstawowym dokumencie rządowym z tego zakresu wymieniona została liczba 334 zawodów, co wiąże się z odmienną niż unijna klasyfikacją specjalności lekarskiej i stanowisk w ramach zawodu lekarza. Zob. *Regulowane zawody i działalności w Rzeczypospolitej Polskiej. Opis wymagań kwalifikacyjnych*, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Warszawa 2008, s. 14-15.

^b Art. 3 ust. 1 Dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Europejskiej z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych. Wedle nomenklatury unijnej zawody regulowane dzielą się na zawody systemu ogólnego i zawody sektorowe. Te pierwsze to zawody, które mogą być reglamentowane przez procedurę wstępnego sprawdzania kwalifikacji przez państwo przyjmujące w procesie uznawania takich kwalifikacji w przeciwieństwie do tych drugich uznawanych automatycznie na podstawie spełnionych minimów określonych w prawie unijnym. Do zawodów sektorowych należą: adwokat, radca prawny, lekarz weterynarii, lekarz, lekarz dentyista, farmaceuta, pielęgniarka, położna, architekt.

poziom zatrudnienia w sektorach objętych regulacją.^c Szkodliwym ze społecznego punktu widzenia następstwem ograniczania dostępu do określonych zawodów jest potwierdzony empirycznie wyższy poziom bezrobocia w grupach szczególnie na nie narażonych.^d W przypadku Polski dotyczy to w szczególności osób młodych wchodzących na rynek pracy oraz kobiet zamierzających na niego powrócić po okresie macierzyńskim lub wychowawczym. Szereg barier jakie stawiane są przed tymi osobami w zakresie spełnienia wymogów do wykonywania zawodu regulowanego zniechęca je do podejmowania wysiłku w zdobyciu odpowiednich uprawnień. Przyczynia się to do zmniejszenia elastyczności rynku pracy, powodując m.in. niedopasowanie alokacji siły roboczej. Negatywne konsekwencje regulacji dostępu do określonych zawodów nie ograniczają się jednak jedynie do jej potencjalnych przedstawicieli. Niekorzystne zjawiska na rynku pracy (bezrobocie, niższe wynagrodzenia) dotyczą także przedstawicieli zawodów powiązanych z zawodami regulowanymi, a nawet przedstawicieli zawodów nieregulowanych.^e W pierwszym przypadku ograniczenie liczby osób wykonujących zawód regulowany prowadzi do spadku popytu na świadczone im usługi. Ponadto badania empiryczne wskazują, że „odstrasające” działanie regulacji prowadzi do nieefektywnego wzrostu zainteresowania zawodami nieregulowanymi, powodując spadek wynagrodzeń przedstawicieli zawodów nieregulowanych.^f

Zjawisko to prowadzi także do innego, trudniej dostrzegalnego, ale nie mniej szkodliwego następstwa, jakim jest spadek innowacyjności w obrębie regulowanej profesji. Na skutek zjawiska selekcji negatywnej najaktywniejsze jednostki (potencjalni innowatorzy) zostają zniechęcone do wyboru zawodu regulowanego. Podstawowe bodźce wywołujące ten efekt to odczucie braku perspektyw wykonywania danego zawodu regulowanego i/lub wysoka wartość kosztu zdobycia określonych uprawnień (np. koszt alternatywny czasu studiów i obowiązkowej praktyki/aplikacji)^g. W konsekwencji objęcie gospodarki zbyt szeroką regulacją może stać się

---

^c F. Adams, J.D. Jackson, R.B. Ekelund, *Occupational Licensing in a "Competitive" Labor Market: The Case of Cosmetology*, Journal of Labor Research 2002, nr 2, s. 261-278; J. Jacob, D. Murray, *Supply-side effects of the 150-hour educational requirement to CPA licensure*, Journal of Regulatory Economics 2006, nr 2, s. 159-178; R. Jackson, *Post-Graduate Educational Requirements and Entry into the CPA Profession*, Journal of Labor Research 2006, nr 1, s. 101-114.

^d S. Dorsey, *Occupational Licensing and Minorities*, Law and Human Behavior 1983, nr 2-3, s. 171-181.

^e M. Kleiner, R. Kudrle, *Does Regulation Improve outputs and increase prices? The case of dentistry*, NBER Working Papers 5869, 1997.

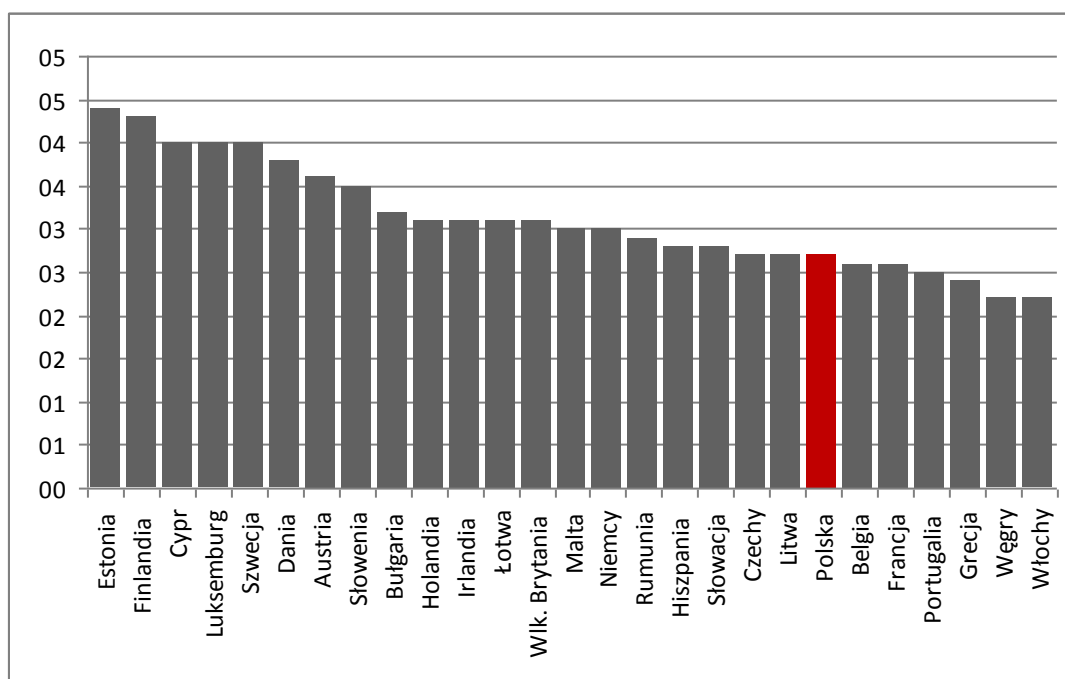
^f M. Kleiner, M. Morris, A. Krueger, *The Prevalence and Effects of Occupational Licensing.*, NBER Working Paper 14308, 2008.

^g Kleiner, Morris M., and Alan B. Krueger, 2008. *"The Prevalence and Effects of Occupational Licensing."*, NBER Working Paper 14308

przyczyną spadku zależnego od innowacyjności TFP (total factor productivity - całkowity wskaźnik produktywności), uznanego przez teorię wzrostu za jedyne niewyczerpalne źródło wzrostu gospodarczego^h. Ograniczanie dostępu do wykonywania określonych zawodów rodzi również problem wycisku, co zostało zauważone przez Parlament Europejski, w jego rezolucji z dnia 6 lipca 2010 r. wspierającej m.in. dostęp młodzieży do rynku pracy.ⁱ

Nadmierne regulowanie zawodów niekorzystnie wpływa także na rozwój gospodarczy państwa powodując obniżenie jego konkurencyjności. W ostatnich latach można zaobserwować tendencję do pogarszania się pozycji Polski w rankingach międzynarodowych badających konkurencyjność poszczególnych gospodarek. Przykładem takiego rankingu może być raport pt. *Global Competitiveness* przygotowywany przez Światowe Forum Ekonomiczne w Davos. W ramach tego raportu znajduje się subindeks pn. „obciążenia regulacjami rządowymi”, który poniżej przedstawiono z wartościami obliczonymi dla krajów Unii Europejskiej.

Wykres 1 – obciążenia regulacjami rządowymi w krajach UE

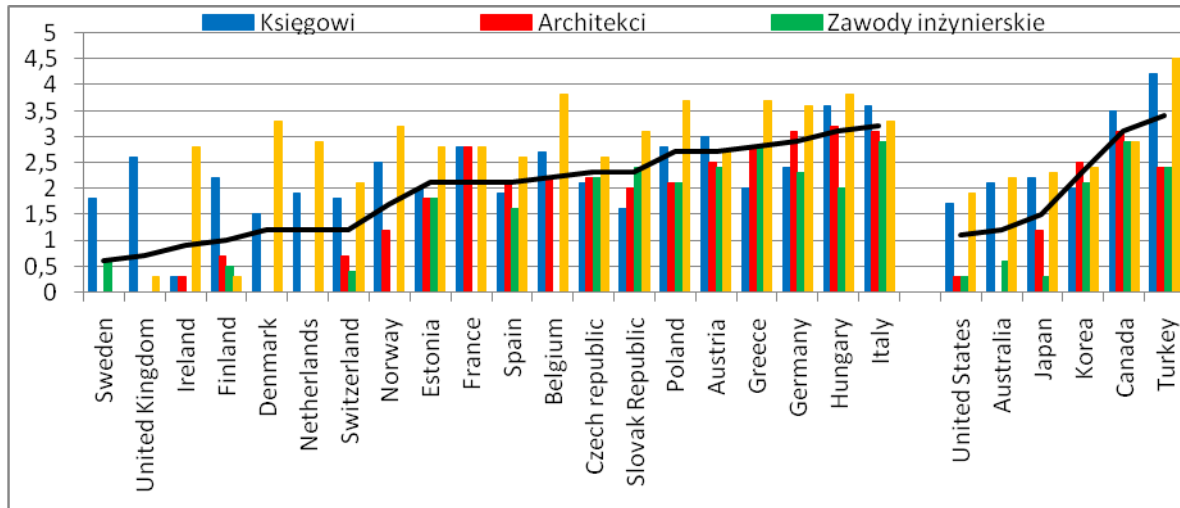

Źródło: na podstawie wskaźników GC 2010-2011.

^h R.Barro, X. Sala-i-Martin, 2004, *Economic Growth*. MIT Press, 2004.

ⁱ Dz.Urz. UE z dnia 2 grudnia 2011 r. C 351 E/29.

Wartym przytoczenia są także wyniki prowadzonego przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) badania stopnia regulacji dostępu do wybranych grup zawodów.

Źródło: P. Conway, G. Nicoletti, Product market regulation in non-manufacturing sectors: measurement and highlights, OECD Economics Department Working Paper No. 530, Paryż 2006.

Na podstawie podanych powyżej danych należy zauważyć, że stopień regulacji i restrycji w dostępie do określonych zawodów jest w Polsce znacznie wyższy niż w innych krajach. O wpływie tego stanu rzeczy na konkurencyjność gospodarek może świadczyć przebieg globalnego kryzysu w różnych grupach krajów. W przypadku gospodarek cechujących się niskim stopniem regulacji (Litwa, Łotwa Estonia) mieliśmy do czynienia z głębokim załamaniem spowodowanym szokiem zewnętrznym, a następnie szybką poprawą sytuacji gospodarczej. Zupełnie odmiennie na kryzys zareagowały przeregulowane gospodarki takich krajów jak Grecja, Włochy i Hiszpania. Jedną z przyczyn takiej sytuacji makroekonomicznej był systematyczny spadek konkurencyjności gospodarek tych krajów w ostatnich latach. W tym samym czasie nastąpiła również ekspansja regulacyjna działalności państwa, w tym ograniczenia wykonywania określonych zawodów.

Szeroki zakres regulacji dostępu do określonych zawodów jest przyczyną również osłabienia konkurencji w regulowanych branżach, prowadząc do wzrostu cen i spadku dostępności usług dla najuboższych członków społeczeństwa. Wzrost cen usług, a co za tym idzie wzrost wynagrodzeń przedstawicieli zawodów regulowanych (o tzw. rentę ekonomiczną), wykazano w badaniach empirycznych w tak różnorodnych profesjach jak np. technicy radiologii, farmaceuci czy

księgowi.^j Na podstawie badań amerykańskich szacuje się, że wysokość renty ekonomicznej waha się w przedziale 7 – 15 proc. w zależności od specyfiki danego zawodu jak i też zastosowanej metody obliczeniowej.^k Nie ulega zatem wątpliwości, że opisywane efekty mogą mieć różne konsekwencje dla konkurencyjności gospodarki narodowej w zależności od struktury zawodów objętych regulacją. W przypadku usług świadczonych pomiędzy przedsiębiorcami a konsumentami beneficjentami deregulacji staną się bezpośredni ci ostatni, ale ułatwienie dostępu do profesji świadczących usługi pomiędzy przedsiębiorcami przyczyni się do zmniejszenia ciężarów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Ciężary te stanowią najczęściej część kosztów stałych, np. usługi prawne lub księgowe, ochrona obiektów, pośrednictwo pracy, a ich relatywne znaczenie spada wraz ze wzrostem wielkości przedsiębiorstwa. Deregulacja dostępu do tych zawodów stanowi więc element poprawy sytuacji małych i średnich przedsiębiorstw będących jednym z filarów polskiej gospodarki.

Innym efektem wysokiego poziomu regulacji zawodów jest zwiększanie kosztów funkcjonowania państwa. Wiąże się to z koniecznością ponoszenia wydatków na utrzymanie systemu, np. kosztów funkcjonowania rejestrów czy też wynagrodzeń dla członków komisji egzaminacyjnych. Poza samym bieżącym utrzymaniem systemu nie wolno również zapominać o kosztach przygotowania okresowych nowelizacji ustaw i rozporządzeń regulujących dany zawód. Ponieważ żaden akt prawny nie może trwale uregulować rynek, konieczna okazuje się jego permanentna zmiana.

Utrzymywanie kosztownych dla gospodarki przepisów mogłaby uzasadniać jedynie adekwatna poprawa sytuacji konsumentów. Zwolennicy regulacji zawodów uważają bowiem, że spadek podaży i wzrost cen usług są konsekwencją selekcji najlepszych usługodawców. Jednak praktyki stosowane przez różne grupy wykonujące zawody regulowane takie jak narzucanie cen, ograniczenie możliwości reklamy, tworzenie barier wejścia do danego zawodu, narzucanie sposobu produkcji szkodzą przede wszystkim konsumentom. Różne ograniczenia zmniejszają bowiem skłonność do wydajnej pracy, obniżania kosztów, w tym także cen, zwiększania jakości

---

^j Przykładowo E. Timmons, R. Thornton, *The Effects of Licensing on the Wages of Radiologic Technologists*, *Journal of Labor Research* 2008, nr 4, s. 336-346; J. Pfeffer, *Some Evidence on Occupational Licensing and Occupational Incomes*, *Social Forces* 1974, nr 1, s. 102-111.

^k M. Kleiner, A. Krueger, *Analyzing the extent and influence of occupational licensing on the labor market*, NBER Working Papers 14979, 2009.

oraz oferowania nowych produktów i usług. Istnieje bogata literatura empiryczna weryfikująca twierdzenia zwolenników szerokiej regulacji zawodów, co do wzrostu jakości świadczonych usług. Większość powoływanych badań co prawda powstało w Stanach Zjednoczonych, należy jednak podkreślić, że u podstaw opisywanych efektów leżą uniwersalne zachowania, a uzyskane wyniki mogą z powodzeniem znaleźć odniesienie do Polski. Przykładowo wykazano, że nawet w przypadku profesji, w których możemy mówić o silnej asymetrii informacji (konsument nie jest w stanie właściwie ocenić jakości oferowanego mu produktu bądź usługi) takich jak budownictwo, nie stwierdza się istotnych różnic w jakości usług świadczonych przez podmioty objęte bądź nie regulacją.¹ Warte zauważania są także bodźce wywierane przez regulację zawodów i ich skutki na konsumentów – spadek dostępności i wzrost cen usług. Najistotniejszym z nich będzie zachęta do samodzielnego wykonywania usług zastrzeżonych dla certyfikowanych specjalistów.^m

Ograniczanie dostępu do zawodów wiąże się również z kwestią ograniczania wolności i praw konstytucyjnych, w tym prawa do wyboru zawodu i swobody podejmowania pracy. Zgodnie z art. 65 ust. 1 Konstytucji RP każdemu zapewnia się wolność wyboru i wykonywania zawodu oraz wyboru miejsca pracy. Ograniczeniem tej wolności może być jedynie ochrona wartości wyższych takich jak zdrowie publiczne czy bezpieczeństwo publiczne. Wątpliwym jest więc czy utrzymywanie rozbudowanego systemu zawodów regulowanych w Polsce uzasadnione jest przez te wymienione powyżej wartości. Ponadto nie można również zapominać, że nadmierne ograniczanie dostępu do wykonywania zawodów jest sprzeczne z unijną zasadą swobody przepływu pracowników. Brak realizacji tej zasady utrudnia rozwój jednolitego rynku wspólnotowego, a co za tym idzie zwiększania konkurencyjności Unii Europejskiej poprzez mobilność zawodową jej obywateli.

***

Przedmiotowy projekt ustawy stanowi pierwszy etap otwierania dostępu do zawodów regulowanych. Lista powstała w toku uzgodnień międzyresortowych - poszczególne ministerstwa zgłosiły swoje stanowisko w zakresie konieczności, bądź braku konieczności regulacji zawodów

---

¹ D. Skarbek, *Occupational Licensing and Asymmetric Information: Post-Hurricane Evidence from Florida*, Cato Journal 2008, nr 1, s. 73-82.

^m Tezę tą potwierdzają przykładowo badania empiryczne stwierdzające wyższą liczbę śmiertelnych porażek prądem w stanach o bardziej restrykcyjnej regulacji dostępu do zawodu elektryka. Zob. S. Carrol, R. Gaston, *Occupational Restrictions and the Quality of - Service Received: Some Evidence*, Southern Economic Journal 1981, nr 4, s. 959 i n.

sobie podległych i ewentualnego jej stopnia. W ramach dalszych uzgodnień międzyresortowych wytypowana została lista zawodów, które zostaną poddane deregulacji w pierwszej kolejności. Kryteria tego wyboru były wieloaspektowe i składały się z takich elementów jak: złożoność regulacji, oczekiwania społeczne, stopień zaawansowania analiz nad daną profesją w poszczególnych ministerstwach, łatwość uzyskania wpływu na rynek pracy. Szczegółowe rozwiązania przedmiotowego projektu ustawy powstawały w ścisłej współpracy z właściwymi ministerstwami. W wyniku tego współdziałania Ministerstwo Sprawiedliwości przygotowało projekt obejmujący swoim zakresem następujące zawody:

- 1) adwokata;
- 2) radcy prawnego;
- 3) notariusza;
- 4) komornika;
- 5) syndyka;
- 6) urzędnika sądowego (prokuratury);
- 7) detektywa;
- 8) pracownika ochrony fizycznej I stopnia;
- 9) pracownika ochrony fizycznej II stopnia;
- 10) pracownika zabezpieczenia technicznego I stopnia;
- 11) pracownika zabezpieczenia technicznego II stopnia;
- 12) pośrednika w obrocie nieruchomościami;
- 13) zarządcy nieruchomości;
- 14) trenera klasy drugiej;
- 15) trenera klasy pierwszej;
- 16) trenera klasy mistrzowskiej;
- 17) instruktora sportu;
- 18) przewodnika turystycznego miejskiego;
- 19) przewodnika turystycznego terenowego;
- 20) przewodnika turystycznego górskiego;
- 21) międzynarodowego przewodnika wysokogórskiego;
- 22) pilota wycieczek;
- 23) doradcy zawodowego;
- 24) pośrednika pracy;

- 25) specjalistę do spraw rozwoju zawodowego;
- 26) specjalistę do spraw programów;
- 27) lidera klubu pracy;
- 28) doradcę EURES;
- 29) asystenta EURES;
- 30) bibliotekarza;
- 31) pracownika dokumentacji i informacji naukowej;
- 32) instruktora nauki jazdy;
- 33) egzaminatora osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdem i osób poddawanych kontrolnemu sprawdzaniu kwalifikacji;
- 34) taksówkarza;
- 35) geodety w zakresach geodezyjnych pomiarów podstawowych;
- 36) geodety w zakresie redakcji map;
- 37) geodety w zakresach fotogrametrii i teledetekcji;
- 38) mechanika wiertni;
- 39) spawacza w odkrywkowych zakładach górniczych;
- 40) spawacza w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi;

a pośrednio także zawody:

- 41) marynarza żeglugi śródlądowej;
- 42) marynarza motorzystę żeglugi śródlądowej;
- 43) mechanika statkowego żeglugi śródlądowej;
- 44) obserwatora radarowy żeglugi śródlądowej;
- 45) przewoźnika żeglugi śródlądowej;
- 46) sternik motorzystę żeglugi śródlądowej;
- 47) szypra żeglugi śródlądowej;
- 48) starszego marynarza żeglugi śródlądowej;
- 49) bosmana żeglugi śródlądowej;
- 50) sternika żeglugi śródlądowej;

Tym samym w projekcie ustawy dokonuje się zmian w następujących ustawach:

- 1) z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
- 2) z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze;
- 3) z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych;
- 4) z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne;
- 5) z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie;
- 6) z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali;
- 7) z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym;
- 8) z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami;
- 9) z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia;
- 10) z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych;
- 11) z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji;
- 12) z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury;
- 13) z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji;
- 14) z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej;
- 15) z dnia 6 lipca 2001 r. o usługach detektywistycznych;
- 16) z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym;
- 17) z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych;
- 18) z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- 19) z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym;
- 20) z dnia 9 maja 2007 r. o zmianie ustawy o pracownikach sądów i prokuratury;
- 21) z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji syndyka;
- 22) z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie;
- 23) z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami;
- 24) z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze.

Zmiany w ustawach wymienionych w pkt 1, 6, 7, 13, 17 i 20 mają charakter zmian dostosowawczych i są wynikiem otwierania zawodów w pozostałych ustawach. Zakres tych zmian zostanie omówiony wraz z dereglementowanym zawodem, którego dotyczą.

Ustawa z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze

Zawód: **adwokat (aplikant adwokacki).**

Poszerza się katalog osób uprawnionych do wpisu na listę adwokatów bez konieczności odbycia aplikacji adwokackiej i złożenia egzaminu adwokackiego o osoby pracujące przy tworzeniu aktów prawnych. Proponuje się skrócenie o dwa lata (z pięciu do trzech lat) wymaganego okresu stażu na określonych stanowiskach (m.in. referendarza sądowego, asystenta sędziego, asystenta prokuratora, czy też bezpośrednio związanych ze świadczeniem pomocy prawnej na rzecz urzędów organów władzy publicznej, w których byli zatrudnieni) jaki umożliwi przystąpienie do egzaminu adwokackiego bez wymogu odbycia aplikacji. Ponadto proponuje się skrócenie o cztery lata okresu, w którym można nabyć uprawnienie do przystąpienia do egzaminu adwokackiego w przypadku osób, które ukończyły studia wyższe prawnicze i wykonywały wymagające wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej w kancelariach adwokackich lub radcy prawnego lub na rzecz urzędów organów władzy publicznej. Dodatkowo poszerza się katalog osób uprawnionych do przystąpienia do egzaminu adwokackiego bez wymogu odbycia aplikacji o osoby pracujące przy tworzeniu aktów prawnych (legislatorzy). Zmiana ta jest spowodowana ujednoczeniem zasad dostępu do zawodów zaufania publicznego: adwokata, radcy prawnego, notariusza czy komornika. Skróceniu ulega również czas trwania aplikacji adwokackiej, proponuje się aby okres aplikacji wynosił dwa lata. Ponadto wprowadza się zmiany, które mają na celu likwidację części testowej egzaminu adwokackiego, dlatego też modyfikacji uległy wszystkie przepisy dotyczące przygotowania egzaminu i jego oceny. W nowym kształcie egzamin adwokacki będzie składał się z pięciu części (pięciu zadań z zakresu prawa karnego, cywilnego, gospodarczego i administracyjnego oraz z zakresu zasad wykonywania zawodu). Znosi się również obowiązek powołania zastępców członków komisji egzaminacyjnej.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom samorządu zawodowego adwokatów w projekcie ustawy zaproponowano rozwiązania mające na celu wyznaczenie ram czasowych dla pozostawiania osoby, która odbyła aplikację adwokacką, aplikantem adwokackim. Zaproponowane zmiany jednoznacznie wskazują, do którego momentu aplikant może zastępować przed sądem swojego patrona, jak również w jakim przypadku rada może skreślić aplikanta z listy. Zmiany te zniosą również barierę dla aplikantów w zakresie świadczenia pomocy prawnej, ponieważ brak jasnych przepisów w zakresie statusu aplikanta po zdany

egzaminie zawodowym, powodował, że sądy niejednokrotnie nie dopuszczały możliwości zastępowania patrona przez aplikanta po odbyciu aplikacji.

Niezależnie od powyższych zmian, związanych bezpośrednio z ułatwieniem dostępu do zawodu adwokata, proponuje się także zmianę mającą na celu rozwiązanie kwestii związanych z prowadzeniem działalności pro bono przez adwokatów.

Ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych.

Zawód: **radca prawny aplikant radcowski**).

Zaproponowane zmiany w ustawie o radcach prawnych są analogiczne do zmian dotyczących zawodu adwokata, tj. poszerzenie katalogu osób uprawnionych do wpisu na listę radców prawnych bez konieczności odbycia aplikacji radcowskiej i złożenia egzaminu radcowskiego oraz katalogu osób uprawnionych do przystąpienia do egzaminu adwokackiego bez wymogu odbycia aplikacji radcowskiej, skrócenie o dwa lata wymaganego okresu stażu na określonych stanowiskach, jaki umożliwia przystąpienie do egzaminu radcowskiego bez wymogu odbycia aplikacji, skrócenie o cztery lata okresu, w którym można nabyć uprawnienie do przystąpienia do egzaminu radcowskiego w przypadku osób, które ukończyły studia wyższe prawnicze i wykonywały wymagające wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej w kancelariach adwokackich lub radcy prawnego lub na rzecz urzędów organów władzy publicznej, skrócenie czasu trwania aplikacji radcowskiej do dwóch lat, likwidacja części testowej egzaminu radcowskiego, wprowadzenie zadania z zakresu zasad wykonywania zawodu, zniesienie obowiązku powoływania zastępców członków komisji egzaminacyjnych, doprecyzowanie przepisów dotyczących aplikanta radcowskiego oraz kwestii z nieodpłatnym świadczeniem pomocy prawnej.

Ze zmianami w ustawie o adwokaturze i ustawie o radcach prawnych związana jest nowelizacja **ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej**, w której zostały dookreślone zasady postępowania w przedmiocie wpisu i skreślenia z listy prawników zagranicznych.

Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Zawód: geodeta w zakresach: geodezyjnych pomiarów podstawowych, redakcji map oraz fotogrametrii i teledetekcji

Projekt zmian zakłada, iż w odniesieniu do uprawnień zawodowych w następujących zakresach: geodezyjne pomiary podstawowe, redakcja map, fotogrametria i teledetekcja, zostaje zniesiony wymóg praktyki zawodowej.

Wymagane będzie natomiast posiadanie uprawnień zawodowych, które będą mogły otrzymać osoby posiadające tytuł zawodowy w zakresie odpowiednich uprawnień, pełną zdolność do czynności prawnych oraz nie karane za przestępstwa przeciwko mieniu, dokumentom, za przestępstwa gospodarcze, za fałszowanie pieniędzy, papierów wartościowych, znaków urzędowych, za składanie fałszywych zeznań oraz za przestępstwa skarbowe.

W projekcie przewiduje się, że prawo samodzielnego wykonywania zawodu w zakresach objętych deregulacją nabywa się z dniem wpisu podmiotu przez Głównego Geodetę Kraju do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia zawodowe.

Ustawa z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie.

Zawód: notariusz (aplikant notarialny).

Poszerzeniu ulega katalog osób uprawionych do powołania na notariusza o osoby, które zdały egzamin sędziowski lub prokuratorski lub posiadają stopień naukowy doktora nauk prawnych i odpowiednią praktykę zawodową.

Uelastycznione zostaną warunki powołania na notariusza dla osób wykonujących inne zawody prawnicze. Z wymogów odbycia aplikacji notarialnej, złożenia egzaminu notarialnego i minimalnego okresu 2 lat pracy w charakterze asesora notarialnego zwolnione zostaną osoby wykonujące zawód komornika przez okres 3 lat o ile posiadają wyższe wykształcenie prawnicze, a dla osób które wykonywały zawód adwokata, radcy prawnego, lub zajmowały stanowisko radcy lub starszego radcy Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa zniesiony zostaje wymóg minimalnej 3 letniej praktyki.

Analogicznie do wprowadzanych regulacji dla adwokatów i radców prawnych, do 3 lat skrócone zostają okresy stosowania prawa uprawniające do przystąpienia do egzaminu

notarialnego dla osób zatrudnionych na stanowiskach referendarza sądowego, starszego referendarza sądowego, asystenta sędziego lub asystenta prokuratora, osób które wykonywały wymagające wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej przez adwokata lub radcę prawnego na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej oraz osób które były zatrudnione w urzędach organów władzy publicznej i wykonywały wymagające wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej na rzecz tych urzędów. Dodatkowo poszerza się katalog osób uprawnionych do przystąpienia do egzaminu notarialnego bez wymogu odbycia aplikacji o osoby pracujące przy tworzeniu aktów prawnych (legislatorzy).

Ponadto proponuje się skrócenie aplikacji notarialnej o 6 miesięcy, tj. do 2 lat, a likwidacji ulega część testowa egzaminu notarialnego. W świetle nowych regulacji egzamin notarialny będzie składał się z 3 części pisemnych. Pierwsza i druga część egzaminu notarialnego będą polegały na opracowaniu projektów aktów notarialnych na podstawie opisanych przypadków, natomiast trzecia na opracowaniu opinii prawnej na podstawie przedstawionego problemu prawnego. Wobec zniesienia części testowej egzaminu, konieczna stała się także rezygnacja z tzw. egzaminu notarialnego uzupełniającego dla osób, które zdały egzamin sędziowski, adwokacki, radcowski czy prokuratorski.

Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

Zawód: pośrednik w obrocie nieruchomościami, zarządca nieruchomości.

Wprowadzane zmiany mają na celu ułatwienie dostępu do zawodu pośrednika i zarządcy nieruchomości i zwiększenie ilości osób wykonujących te zawody. Należy zauważyć, że regulacje dostępu do wymienionych zawodów chronią dobro ekonomiczne, które może być zabezpieczone przez prawo cywilne i ubezpieczenia, a zatem obecny poziom wymogów, z punktu widzenia założeń z jakich wychodzą twórcy projektu jest nadmierny. Regulacja odnosi się też częściowo do zawodu rzeczoznawcy majątkowego.

1) Pośrednik nieruchomości

Projekt zmian w tym zakresie przewiduje likwidację licencji pośrednika nieruchomości oraz zniesienie wymogów wykształcenia, studiów podyplomowych i praktyki zawodowej w zakresie

pośrednictwa nieruchomości. Jedynymi wymogami wpisu do rejestru pozostanie pełna zdolność do czynności prawnych i niekaralność za ściśle określony katalog przestępstw, tj. za przestępstwo przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego, za przestępstwo przeciwko wymiarowi sprawiedliwości, za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, za przestępstwo przeciwko mieniu, za przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu, za przestępstwo przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi lub za przestępstwo skarbowe. Wymóg niekaralności jest konieczny dla utrzymania podstawy odmowy wpisu dla osób ukaranych. Likwidowana jest odpowiedzialność zawodowa pośredników, inna niż sądowa. W projekcie wprowadza się obowiązek zamieszczenia przez pośrednika w umowie pośrednictwa oświadczenia o posiadaniu aktualnego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z wykonywaniem czynności pośrednictwa w obrocie nieruchomościami.

2) Zarządca nieruchomości

Analogicznie zmiany jak w przypadku pośrednika nieruchomości zostały zaproponowane w odniesieniu do zarządcy nieruchomości.

Z powyższymi zmianami związana jest proponowana **nowelizacja ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali**. Zaproponowane zmiany eliminują wątpliwości w zakresie powiązania zarządu i zarządcy z odpowiednimi przepisami ustawy o gospodarce nieruchomościami dotyczącymi zarządzania nieruchomościami. W związku z tym, że w ustawie o własności lokali w kilkunastu miejscach użyte zostało budzące wątpliwości sformułowanie: „zarząd lub zarządca, któremu zarząd nieruchomością wspólną powierzono w sposób określony w art. 18 ust. 1”, ww. sformułowanie zastąpione zostanie wyrażeniem: „zarząd lub zarządca nieruchomości”. Tym samym w przypadku, gdy wspólnota nie sprawuje zarządu samodzielnie i postanawia o skorzystaniu z usług zewnętrznych, odpowiednie zastosowanie znajdują przepisy ustawy o gospodarce nieruchomościami dotyczące wykonywania działalności zawodowej w zakresie zarządzania nieruchomościami. Wówczas stroną stosunku zobowiązaniowego jest zarządca nieruchomości, o którym mowa w art. 184 i następnych ustawy o gospodarce nieruchomościami. Przedmiotowa nowelizacja powinna zatem zakończyć trwającą polemikę dotyczącą powiązania zarządu i zarządcy, o których mowa w ustawie o własności lokali, z odpowiednimi regulacjami ustawy o gospodarce nieruchomościami dotyczącymi wykonywania

działalności zawodowej w zakresie zarządzania nieruchomościami. Proponowane zmiany w ustawie o własności lokali są ważne z punktu widzenia uczestników rynku nieruchomości.

Ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia.

Zawody: pracownik ochrony fizycznej I stopnia; pracownik ochrony fizycznej II stopnia; pracownik zabezpieczenia technicznego I stopnia; pracownik zabezpieczenia technicznego II stopnia.

Zaproponowane w ustawie zmiany polegają przede wszystkim na rezygnacji z licencji i zastąpieniu jej wpisem na odpowiednią listę oraz z podziału tych pracowników na stopnie, od których uzależnione były dotychczas specjalistyczne uprawnienia. Ze zniesieniem licencji jest ściśle związana rezygnacja z egzaminu. Egzamin zostaje zastąpiony szkoleniem. Wprowadzenie proponowanych zmian w znacznym stopniu ułatwi kandydatom dostęp do pracy w charakterze pracownika ochrony oraz zdobycia kwalifikacji niezbędnych do wykonywania czynności w zakresie stosowania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej. Wprowadzenie zmian w powyższym zakresie będzie niosło za sobą konieczność wzmożenia kontroli państwa nad przedsiębiorcami wykonującymi działalność gospodarczą w zakresie usług ochrony osób i mienia. Wprowadzone zostają zatem nowe zasady kontroli działalności gospodarczej wykonywanej przez przedsiębiorców w zakresie ochrony osób i mienia. Zwolnienie Państwa z obowiązku weryfikacji osób dopuszczonych do wykonywania zadań ochrony z wykorzystaniem środków przymusu bezpośredniego i broni palnej i przekazanie tego uprawnienia koncesjonowanym przedsiębiorcom musi iść w parze ze zwiększeniem kontroli (i nadzoru) Państwa dotyczącej wykonywania działalności gospodarczej w zakresie usług ochrony osób i mienia. Ponadto wprowadzenie przepisu zatrudniania w charakterze pracowników ochrony osób nie karanych za popełnienie przestępstw umyślnych oraz obowiązek zawierania przez przedsiębiorców umów OC z jednej strony spowoduje wzrost bezpieczeństwa chronionego mienia, z drugiej zaś zapewni poszkodowanemu obywatelowi rekompensatę za nieuprawnione działania pracownika ochrony. Ponadto przepisy szczególne nakładają na przedsiębiorców wykonujących usługi ochrony osób i mienia obowiązki takie jak: prowadzenie określonej przepisami prawa dokumentacji (w tym dotyczącej zastosowania wobec obywatela środków przymusu bezpośredniego i broni palnej), zawierania umów w formie

pisemnej. Szybka i sprawna kontrola, która będzie możliwa bez uprzedniego zawiadomienia przedsiębiorcy o fakcie zamiaru jej podjęcia pozwoli w sposób rzetelny ustalić stan faktyczny dotyczący działalności przedsiębiorcy i zastosować wobec przedsiębiorców naruszających swoją działalnością bezpieczeństwo obywateli i chronionego przez nich mienia przewidzianych prawem sankcji administracyjnych.

Ze zmianami w ustawie o ochronie osób i mienia związana jest nowelizacja **ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji**. Jest to zmiana dostosowawcza wynikająca z jednej strony z likwidacji licencji pracowników ochrony, a drugiej strony z przyjęcia założenia, że pracownicy ochrony będą ubiegać się o pozwolenie na broń na zasadach ogólnych, określonych w tej ustawie, z wyjątkiem przepisów odnoszących się do orzeczeń o stanie zdrowia osoby ubiegającej się o pozwolenie. W tym przypadku pracownik ochrony będzie musiał uzyskać takie orzeczenie wydane w trybie ustawy o ochronie osób i mienia.

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych.

Zawody (uprawnienia): **przewodnik turystyczny miejski; przewodnik turystyczny terenowy; przewodnik turystyczny górski; międzynarodowy przewodnik wysokogórski; pilot wycieczek.**

W aktualnie obowiązującym stanie prawnym wynikającym z rozdziału IV ustawy zawody zarówno pilota wycieczek jak i przewodnika turystycznego są zawodami regulowanymi. Ustawa określa rodzaje uprawnień przewodnika turystycznego, zadania pilota wycieczek i przewodnika turystycznego oraz wymagania, które musi spełnić kandydat ubiegający się o nadanie tych uprawnień. Zgodnie z ustawą do zadań przewodnika turystycznego należy oprowadzanie turystów lub odwiedzających, udzielanie fachowej i aktualnej informacji o kraju, odwiedzanych miejscowościach, obszarach i obiektach,

sprawowanie opieki nad turystami lub odwiedzającymi w zakresie wynikającym z umowy, a podczas prowadzenia turystów w górach troska o ich bezpieczeństwo w szczególności podczas wyjść wymagających odpowiednich technik i specjalistycznego sprzętu, a do zadań pilota wycieczek należy czuwanie, w imieniu organizatora turystyki, nad sposobem świadczenia usług na rzecz klientów, przyjmowanie od nich zgłoszeń dotyczących związanych z tym uchybień, sprawowanie nad klientami opieki w zakresie wynikającym z umowy, wskazywanie lokalnych atrakcji oraz przekazywanie podstawowych informacji dotyczących odwiedzanego kraju i miejsca.

Zgodnie z dotychczas obowiązującą ustawą uprawnienia przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek otrzymuje osoba, która: ukończyła 18 lat, ukończyła szkołę średnią, posiada stan zdrowia umożliwiający wykonywanie zadań przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek, nie była karana za przestępstwa umyślne lub inne popełnione w związku z wykonywaniem zadań przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek i odbyła szkolenie teoretyczne i praktyczne oraz zdała egzamin na przewodnika turystycznego lub na pilota wycieczek.

Ustawa szczegółowo określa zasady nadawania uprawnień przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek oraz uzyskiwania wpisów do rejestrów organizatorów szkoleń dla kandydatów na pilotów wycieczek i przewodników turystycznych oraz zasady przeprowadzania kontroli osób posiadających ww. uprawnienia oraz zasady przeprowadzania kontroli podmiotów szkolących kandydatów na pilotów wycieczek i przewodników turystycznych a także przesłanki cofania lub zawieszania tych uprawnień. Ustawa precyzuje zakresy uprawnień pilota wycieczek i poszczególnych rodzajów uprawnień przewodników turystycznych. W aktualnie obowiązującym stanie prawnym są określone także procedury dotyczące przeprowadzania egzaminów dla kandydatów na przewodników turystycznych i pilotów wycieczek jak również procedury dotyczące przeprowadzania przez komisje powołane przez marszałków województw egzaminów z języków obcych potwierdzających ich znajomość u przewodników turystycznych i pilotów wycieczek. Ustawa określa także inne formy potwierdzania znajomości języków u przewodników turystycznych i pilotów wycieczek.

Podstawowe różnice między dotychczasowym a proponowanym stanem prawnym w zakresie regulacji to:

- 1) zniesienie, w stosunku do osób wykonujących zadania przewodników turystycznych terenowych i miejskich i oraz pilotów wycieczek, obowiązku uzyskania odpowiednich uprawnień;
- 2) zniesienie, w stosunku do osób wykonujących zadania przewodników turystycznych terenowych i miejskich i oraz pilotów wycieczek, obowiązku odbycia szkolenia teoretycznego i praktycznego;
- 3) ograniczenie wymogów kwalifikacyjnych w stosunku do przewodników turystycznych terenowych i miejskich oraz pilotów wycieczek do obowiązku pełnoletniości oraz niekarania za przestępstwa popełnione w związku z wykonywaniem zadań przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek;
- 4) zniesienie obowiązku wpisu do rejestrów organizatorów szkoleń prowadzonych przez marszałków województw podmiotów szkolących osoby, które chcą wykonywać zadania przewodnika turystycznego miejskiego i terenowego i pilota wycieczek, przy pozostawieniu tego obowiązku w stosunku do podmiotów szkolących osoby, które zamierzają uzyskać uprawnienia przewodnika górskiego;
- 5) zniesienie kontroli osób wykonujących zadania przewodnika turystycznego miejskiego i terenowego oraz zniesienie kontroli podmiotów szkolących osoby, które chcą wykonywać zadania przewodnika turystycznego miejskiego i terenowego;
- 6) likwidacja obligatoryjnych minimalnych programów szkoleń dla podmiotów szkolących osoby, które chcą wykonywać zadania przewodnika turystycznego miejskiego i terenowego;
- 7) zniesienie wymogu legitymowania się wykształceniem średnim dla przewodników turystycznych górskich;
- 8) w sposób zupełny doreguluje się określone dotychczas w ustawie przepisy odnoszące się do międzynarodowych przewodników wysokogórskich; w projekcie wskazuje się jedynie, że „zadania polegające na prowadzeniu i szkoleniu turystów podczas wyjść wspinaczkowych i alpinistycznych oraz zjazdów narciarskich i snowboardowych w szczególności poza zorganizowanymi terenami turystycznymi i narciarskimi, a także podczas pokonywania stromych koryt rwących potoków górskich i wodospadów przy użyciu technik alpinistycznych bez sprzętu pływającego (canyoning) mogą wykonywać przewodnicy górscy, którzy przeszli uzupełniające szkolenie do prowadzenia wycieczek w warunkach wysokogórskich oraz osoby legitymujące się certyfikatem UIAGM.”. Tym samym kontrola takich osób, przez uprawnione w ustawie organy,

będzie się ograniczała do sprawdzenia dokumentu potwierdzającego ukończenie uzupełniającego szkolenia do prowadzenia wycieczek w warunkach wysokogórskich lub certyfikatu UIAGM.

Dereglamentacja uprawnień przewodników turystycznych oraz pilotów wycieczek wymusza zmiany w **ustawie z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń**. Sankcje kodeksu odnoszące się obecnie do wykonywania zadań przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek bez stosownych uprawnień ograniczone zostają do zadań przewodnika turystycznego górskiego oraz do prowadzenia szkoleń dla kandydatów na tego przewodnika bez wymaganego rejestru szkoleń. Podobne ograniczenie będzie dotyczyło wprowadzenia konsumenta w błąd co do posiadania powyższych uprawnień.

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji.

Zawód: **komornik (aplikant komorniczy)**.

Zaproponowane w ustawie zmiany mają na celu zwiększenie dostępu do zawodu komornika i wiążą się z koniecznością dostosowania zasad zdawania egzaminu konkursowego na aplikację komorniczą do innych egzaminów wstępnych na aplikację przez dostosowanie liczby punktów warunkujących pozytywną ocenę z egzaminu (podniesienie pułapu punktowego z 90 do 100). W celu ujednoczenia zasad zdawania tego egzaminu i innych egzaminów na aplikację (adwokacką, radcowską i notarialną) wprowadzono ogłaszanie przygotowanego przez zespół i zatwierdzonego przez Ministra Sprawiedliwości wykazu tytułów aktów prawnych, z których wybrane stanowiąc będą podstawę opracowania pytań testowych na egzamin konkursowy na aplikację komorniczą. Ponadto skróceniu do półtora roku uległa aplikacja komornicza, co umożliwi szybszy dopływ kadr do zawodu komornika. Skrócono także z pięciu do trzech lat wymóg dotyczący „stosowania prawa”, w odniesieniu do osób uprawnionych do zdawania egzaminu komorniczego bez aplikacji komorniczej, analogicznie zresztą jak w ustawie – Prawo o notariacie. Poszerzono katalog stanowisk, dzięki którym można nabyć uprawnienie do powołania na komornika sądowego. W projektowanych rozwiązaniach zrezygnowano także z obowiązkowych badań psychologicznych dla kandydatów na komorników.

Ponadto w wyniku likwidacji części ustnej egzaminu komorniczego, zmieniony został jego kształt oraz system oceniania. Zamiast przyznawania punktów za poszczególne zadania, egzaminatorzy będą wystawiać oceny. Natomiast, aby otrzymać wynik pozytywny z egzaminu komorniczego, konieczne będzie otrzymanie ocen pozytywnych z obu zadań pisemnych. Taka skala ocen jest czytelniejsza zarówno dla egzaminatorów, jak i dla zdających, a poza tym ujednotacza sposób zdawania egzaminu komorniczego i system jego oceny z innymi egzaminami zawodowymi (adwokackim, radcowskim i notarialnym). W związku ze skróceniem aplikacji komorniczej i tym samym zmianie terminu jej zakończenia, konieczna była zmiana terminów dotyczących przekazywania listy aplikantów, którzy ukończyli aplikację komorniczą oraz zamieszczania ogłoszenia o egzaminie komorniczym. Natomiast w związku z likwidacją części ustnej egzaminu komorniczego, konieczne były zmiany przepisów mówiących o przygotowaniu i przeprowadzeniu tego egzaminu.

Ustawa z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury.

Zawód: urzędnik sądowy i prokuratury.

Szczególne role i zadania, wyznaczone w demokratycznym społeczeństwie organom sprawującym wymiar sprawiedliwości, nakazują takie ukształtowanie ich struktur oraz zasad funkcjonowania, aby powierzone prawem zadania realizowały sprawnie i obiektywnie, a przy tym w pełni profesjonalnie. Ważnym elementem wpływającym na realizację założonego w takim kształcie modelu sądownictwa jest obsada personelu administracyjnego sądów (pracownicy sądów). Wychodząc naprzeciw potrzebom praktyki i postulatом zgłaszanym zarówno przez przedstawicieli związków zawodowych, samych pracowników, jak i prawników-praktyków (sędziów, w tym prezesów sądów), zakłada się rezygnację z ustawowego wymogu, by wszyscy urzędnicy sądowi posiadali wykształcenie wyższe pierwszego stopnia. Tym samym dopuszcza się możliwość zatrudniania w sądach na stanowiskach wspomagających pracę pionu orzeczniczego osób z wykształceniem średnim (wraz ze zdaniem egzaminem dojrzałości). Pozwoli to, zwłaszcza w większych ośrodkach miejskich, zachować swobodę doboru personelu bez zakłócania bieżącego toku pracy instytucji (wymóg posiadania wyższego wykształcenia na najniższych stanowiskach, szczególnie w pionie orzeczniczym, spowodował perturbacje w naborze pracowników – brak było pożądanej liczby chętnych z wymaganym wykształceniem wyższym). Należy zaznaczyć, że właściwe

przygotowanie do wykonywania obowiązków oraz weryfikację przydatności do pracy na stanowiskach wspomagających w sądach pracę pionu orzeczniczego zapewnia odbycie stażu urzędniczego. Niemniej jednak dotychczasowe doświadczenia i formułowane na ich podstawie postulaty prezesów sądów wskazują, że obecne rozwiązanie, zakładające staż urzędniczy trwający aż 12 miesięcy, także wymaga zmiany. W ocenie prezesów sądów 6-miesięczny okres stażu urzędniczego (zakończony egzaminem), w trakcie którego pracownik wykonuje powierzone obowiązki pod opieką doświadczonego pracownika sądu oraz odbywa zajęcia teoretyczne, byłby wystarczający. Odpowiadając zatem i na te postulaty przewidziano stosowne skrócenie przewidzianego w ustawie o pracownikach sądów i prokuratury stażu urzędniczego.

Zaproponowane wyżej zmiany w ustawie o pracownikach sądów i prokuratur powodują konieczność dokonania zmian w **art. 2 ustawy z dnia 9 maja 2007 r. o zmianie ustawy o pracownikach sądów i prokuratury**. Uchylony zostaje obowiązek nałożony na urzędników sądów i prokuratur dotyczący ukończenia studiów pierwszego stopnia i uzyskania tytułu zawodowego w okresie 10 lat od dnia wejścia w życie wyżej powołanej ustawy, a przypadku urzędników, którzy ukończyli 40 rok życia i posiadają 15-letni staż pracy w sądzie lub prokuraturze obowiązek ukończenia studium zawodowego w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury. Uchylenie powyższych obowiązków powoduje bezprzedmiotowość przepisu dotyczącego rozwiązania stosunku pracy z urzędnikiem, który się z nich nie wywiązał, stąd też konieczność uchylecia ust. 3. Ponadto uchyla się upoważnienie do wydania aktu wykonawczego, dotyczącego organizacji i programu studium zawodowego dla urzędników.

Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej

Zawód: marynarz żeglugi śródlądowej, mechanik statkowy żeglugi śródlądowej, przewoźnik żeglugi śródlądowej, sternotorzysta żeglugi śródlądowej, szyper żeglugi śródlądowej, obserwator radarowy żeglugi śródlądowej, marynarz motorzysta żeglugi śródlądowej

Deregulacja zawodów w żegludze śródlądowej wiąże się z koniecznością dokonania zmian w ustawie z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej.

Przepis art. 36 wymienionej ustawy określa minimalny okres praktyki pływania na statkach żeglugi śródlądowej w charakterze członka załogi niezbędny do uzyskania patentów oraz

świadectw w żegludze śródlądowej, który to czas zostaje skrócony – przyjmując założony system deregulacji.

Efekty deregulacji zawodów w żegludze śródlądowej wystąpią po zmianie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 stycznia 2003 r. w sprawie kwalifikacji zawodowych i składu załóg statków żeglugi śródlądowej (Dz. U. Nr 50, poz. 427, z późn. zm.), które w szczególności sposób określa wymagania niezbędne do uzyskania odpowiednich patentów i świadectw w żegludze śródlądowej”.

Należy także wskazać, że deregulacja zawodu marynarza żeglugi śródlądowej wpłynie pośrednio na deregulację pozostałych zawodów w żegludze śródlądowej tj.:

- 1) starszego marynarza żeglugi śródlądowej;
- 2) bosmana żeglugi śródlądowej;
- 3) sternika żeglugi śródlądowej

przez skrócenie całkowitej długości praktyki pływania.

Ustawa z dnia 6 lipca 2001 r. o usługach detektywistycznych.

Zawód: **detektyw.**

Proponuje się, by dla uzyskania licencji detektywa, nie istniał obowiązek zdawania państwowego egzaminu. W to miejsce wprowadza się wymóg odbycia obowiązkowego szkolenia dla wykonujących zawód. Utrzymuje się zarazem wymóg niekaralności, zdolności psychicznej, wywiadu policyjnego oraz wpis do rejestru detektywów. Wprowadzenie proponowanych zmian w znacznym stopniu ułatwi kandydatom dostęp do pracy w charakterze detektywa oraz zdobycia kwalifikacji niezbędnych do wykonywania czynności związanych usługami detektywistycznymi.

Wprowadzenie zmian w powyższym zakresie będzie niosło za sobą konieczność wzmocnienia kontroli państwa nad przedsiębiorcami wykonującymi działalność gospodarczą w zakresie usług detektywistycznych. Wprowadza się zatem możliwość kontrolowania przedsiębiorców działających na podstawie prowadzonego przez rejestr działalności regulowanej bez obowiązku zawiadamiania wcześniej o fakcie podjęcia kontroli, z uwagi na szczególnie charakter usług jakimi są usługi detektywistyczne. Detektyw w czasie wykonywania zawodu bardzo często ma dostęp do danych osobowych dotyczących obywateli RP, czy też np.

osób poszukiwanych, a zatem w przypadku braku sprawnego nadzoru nad przedsiębiorcami wykonującymi działalność w zakresie usług detektywistycznych może spowodować sytuację, w której powyższe dane mogą zostać wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem. Ponadto przepisy szczególne nakładają na przedsiębiorców wykonujących usługi detektywistyczne takie obowiązki jak prowadzenie określonej przepisami prawa dokumentacji, zawierania umów w formie pisemnej, czy zawarcia obowiązkowej polisy ubezpieczeniowej w związku z wykonywanym szczególnego rodzaju działalnością jakimi są usługi detektywistyczne. Sprawna kontrola, która będzie możliwa bez uprzedniego zawiadomienia przedsiębiorcy o fakcie podjęcia kontroli przez organ prowadzący rejestr pozwoli wyeliminować z rynku podmioty, które nie wykonują powyższych obowiązków, a tym samym rażąco naruszają przepisy dotyczące wykonywania usług detektywistycznych. Nałożenie obowiązków informacyjnych na detektywa i Komendy Wojewódzkie Policji ma na celu zapewnienie kompletności i aktualności danych objętych rejestrem detektywów prowadzonym przez Ministra właściwego do spraw wewnętrznych, które są niezbędne w przypadku prowadzonych ewentualnie postępowań administracyjnych.

Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym.

Zawód: taksówkarz

Projektowana zmiana znosi wymóg ukończeniu szkolenia w zakresie transportu drogowego taksówką oraz zdania stosownego egzaminu. Zgodnie z obecnie obowiązującym rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 7 lutego 2002 r. w sprawie programu szkolenia, wzoru zaświadczenia oraz wysokości opłat za szkolenie i egzaminowanie w zakresie transportu drogowego taksówką (Dz. U. Nr 12, poz. 118) opłata za uczestnictwo w szkoleniu może wynosić nawet 800 zł, natomiast opłata za egzamin to kolejny wydatek 200 zł od osoby. Projektowane zmiany w ustawie tym samym ułatwią dostęp do zawodu przez zniesienie barier o charakterze ekonomicznym, a ponadto zwalniają starostę (zadania zlecone administracji samorządowej) z obowiązku powoływania komisji egzaminacyjnej.

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Zawód: doradca zawodowy, pośrednik pracy, specjalista do spraw rozwoju zawodowego, specjalista do spraw programów, lider klubu pracy, doradca EURES, asystent EURES.

Proponowane zmiany wynikają z konieczności usunięcia ograniczeń w dostępie do stanowisk, na których realizowane są zadania z zakresu promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej w urzędach pracy i w jednostkach Ochotniczych Hufców Pracy oraz ujednoczenia i uproszczenia zapisów w stosunku grup pracowników tych instytucji wskazanych w art. 91 pkt 1-6 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

1) Doradca zawodowy

W tym przypadku zostaną zniesione licencje i wymogi m.in. wykształcenia wyższego, ukończenia studiów których program studiów obejmował przygotowanie w zakresie doradztwa personalnego lub poradnictwa zawodowego albo wykształcenia wyższego i posiadania co najmniej rocznego doświadczenie zawodowe w pracy na stanowisku doradcy personalnego lub zawodowego w publicznych służbach zatrudnienia lub agencjach zatrudnienia. Zniesione zostają również stopnie zawodowe (doradca zawodowy - stażysta; doradca zawodowy; doradca zawodowy I stopnia; doradca zawodowy II stopnia).

2) Pośrednik pracy

W odniesieniu do zawodu pośrednika pracy zniesione zostaną licencje, wymogi i stopnie zawodowe (pośrednik pracy - stażysta; pośrednik pracy; pośrednik pracy I stopnia; pośrednik pracy II stopnia).

3) Specjalista ds. rozwoju zawodowego

W tym zakresie projekt przewiduje zniesienie wymogów i stopni zawodowych. Obecnie osoba taka musi posiadać pełną zdolność do czynności prawnych; nie być skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe; posiadać wykształcenie wyższe oraz wykonywać zadania przez okres co najmniej 12 miesięcy w publicznych służbach zatrudnienia.

4) Specjalista ds. programów

Zniesione zostają wymogi i stopnie zawodowe. Obecnie osoba taka musi posiadać pełną zdolność do czynności prawnych; nie być skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe; posiadać wykształcenie wyższe oraz wykonywać zadania przez okres co najmniej 12 miesięcy w publicznych służbach zatrudnienia.

5) Lider klubów pracy

Zniesione zostaną wymogi i stopnie zawodowe. Obecnie osoba taka musi posiadać pełną zdolność do czynności prawnych; nie być skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe; posiadać co najmniej średnie wykształcenie; wykonywać zadania na stanowisku lidera klubu pracy - stażysty przez okres co najmniej 12 miesięcy w publicznych służbach zatrudnienia lub w Ochotniczych Hufcach Pracy; posiadać obywatelstwo polskie lub wykazać się znajomością języka polskiego wystarczającą do wykonywania zadań.

6) Doradca EURES

Zniesione zostaną wymogi i stopnie zawodowe. Obecnie osoba taka musi spełniać wymagania zawarte w odrębnych procedurach, określonych przez Komisję Europejską, obowiązujących państwa członkowskie Unii Europejskiej; posiadać pełną zdolność do czynności prawnych; nie być skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe; posiadać znajomość języka angielskiego, francuskiego lub niemieckiego wystarczającą do wykonywania zadań; być zatrudniona przez okres co najmniej 12 miesięcy na stanowisku asystenta EURES w publicznych służbach zatrudnienia lub posiadać licencję zawodową pośrednika pracy lub doradcy zawodowego; posiadać obywatelstwo polskie lub wykaże się znajomością języka polskiego wystarczającą do wykonywania zadań.

7) Asystent EURES

Zniesione zostaną wymogi i stopnie zawodowe. Obecnie zawód ten wykonywać może osoba która pełną zdolność do czynności prawnych, nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe; posiada co najmniej średnie wykształcenie; posiada licencję zawodową pośrednika pracy lub była zatrudniona przez okres co najmniej 12 miesięcy na stanowisku pośrednika pracy - stażysty w publicznych służbach zatrudnienia; posiada obywatelstwo polskie lub wykaże się znajomością języka polskiego wystarczającą do wykonywania zadań.

Wprowadzane zmiany skutkują koniecznością wydania przepisów szczegółowych dotyczących rozwoju zawodowego pracowników i możliwości ich awansu zawodowego.

Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym.**Zawody: bibliotekarz; pracownik dokumentacji i informacji naukowej.**

Projektowana zmiana przenosi na pracodawców kompetencje dotyczące określania warunków, jakie powinien spełniać kandydat do pracy, formy i trybu postępowania kwalifikacyjnego, czy warunków awansowania. Likwidacja wymagań odnośnie stażu, skróci okres między ukończeniem studiów a możliwością podjęcia pracy w bibliotece akademickiej na stanowiskach objętych obecnie regulacjami ministra ds. szkolnictwa wyższego. Proponowane rozwiązanie powinno być zachętą dla wydziałów uczelni prowadzących studia z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, a także innych kierunków związanych z historią i archiwistyką, które ściśle współpracują z bibliotekami uczelnianymi, by w procesie dostosowywania programów studiów do wymogów związanych z wdrożeniem Krajowych Ram Kwalifikacji w większym stopniu uwzględniły praktykę związaną z pracą biblioteczną lub informacją naukową, archiwalną lub muzealną. W trosce o zachowanie akademickiego prestiżu dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej, nowelizacja ustawy umożliwia określenie w statutach uczelni dodatkowych kwalifikacji oczekiwanych od kandydatów do zawodu.

Ustawa z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji syndyka.**Zawód: syndyk.**

Projektowane w ustawie zmiany polegają na rezygnacji z wymogu uzyskania zaświadczenia z Rejestru Dłużników Niewypłacalnych przez kandydatów na syndyków oraz odstąpieniu od obowiązku przedstawiania przez nich zaświadczeń: lekarskiego i psychologicznego. Projektowane rozwiązania umożliwiają jednak Ministrowi Sprawiedliwości zasięganie z Krajowego Rejestru Sądowego informacji, czy osoba ubiegająca się o licencję syndyka jest wpisana do rejestru dłużników niewypłacalnych. Ponadto projektowane są zmiany

(na poziomie aktu wykonawczego) dotyczące obniżenia opłaty za egzamin państwowy na licencję syndyka.

Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie.

Zawody: trener klasy drugiej, trener klasy pierwszej, trener klasy mistrzowskiej, instruktor sportu.

Projektowana regulacja uchyla wymogi kwalifikacyjne dotyczące zawodów trenera i instruktora sportu. Zgodnie z ustawą o sporcie trenerem lub instruktorem sportu mogła zostać osoba, która ukończyła specjalistyczny kurs w danym sporcie i zdała egzamin końcowy lub ukończyła studia wyższe w obszarze kształcenia umożliwiającym uzyskanie specjalistycznej wiedzy i umiejętności trenerskich lub instruktorskich, posiadała wykształcenie na poziomie co najmniej średnim (instruktor sportu) lub co najmniej świadectwo dojrzałości (trener). Ustanowienie barier wykonywania zawodu trenera oraz instruktora sportu na podstawie obowiązujących obecnie przepisów ustawy o sporcie nie spełnia kryterium ochrony interesu publicznego. Jest natomiast ograniczeniem konkurencji i zbędnym utrudnieniem dla kandydatów do tych zawodów.

Projektowana ustawa określa, iż trenerem lub instruktorem sportu w sportach, w których działają polskie związki sportowe, może być osoba, która ukończyła 18 lat, posiada co najmniej wykształcenie średnie, wykonuje zadania trenera lub instruktora sportu, określone w dalszych postanowieniach ustawy, posiada wiedzę, doświadczenie i umiejętności do wykonywania zadań trenera lub instruktora sportu oraz nie była karana za przestępstwa umyślne lub inne popełnione w związku ze współzawodnictwem organizowanym przez polski związek sportowy. Do zadań trenera lub instruktora sportu należy zaś prowadzenie zorganizowanych zajęć w zakresie sportu w związku sportowym oraz w klubie sportowym uczestniczącym we współzawodnictwie organizowanym przez polski związek sportowy oraz przekazywanie aktualnej wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu treningu sportowego i współzawodnictwa sportowego w danym sporcie.

Projektowane rozwiązania spowodują, że dostęp do zawodów trenera oraz instruktora sportu będzie łatwiejszy. Zredukują również obciążenia administracyjne przez likwidację procedury ubiegania się o uzyskanie zgody ministra właściwego do spraw kultury fizycznej na prowadzenie specjalistycznych kursów trenerów i instruktorów sportu. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, uchylonymi projektowaną regulacją, prowadzenie tych kursów wymagało uzyskania zgody ministra właściwego do spraw kultury fizycznej.

Ze zmianami w ustawie o sporcie związana jest zmiana w **ustawie z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych**. Ma ona charakter dostosowawczy wynikający z rezygnacji z wymogów posiadania określonych, ustawowych kwalifikacji zawodowych trenera oraz instruktora sportu.

Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami.

Zawody: instruktor nauki jazdy, egzaminator osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdem i osób poddawanych kontrolnemu sprawdzaniu kwalifikacji.

Przedmiotowa zmiana ma na celu zniesienie wymogu wykształcenia (dotychczas obowiązywał wymóg, co najmniej średniego wykształcenia) w odniesieniu do instruktorów nauki jazdy oraz skrócenie z 3 lat do 2 okresu posiadania prawa jazdy wymaganego od instruktora uprawnionego do ubiegania się o uzyskanie uprawnienia do kierowania określoną kategorią pojazdów. Przedmiotowa zmiana wynika, z faktu, iż dyrektywa 2006/126/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie praw jazdy nie określa wymogów dotyczących instruktora nauki jazdy, pozostawiając tym samym możliwość swobodnego decydowania o kryteriach dopuszczenia do wykonywania zawodu przez ustawodawcę krajowego.

Analogiczne zmiany dotyczą także zawodu egzaminatora. Załącznik nr IV do dyrektywy 2006/126/WE określający minimalne standardy obowiązujące osoby przeprowadzające praktyczne egzaminy z kierowania pojazdem, w pkt 2 reguluje ogólne warunki stawiane egzaminatorom. Istnieje w nim rozróżnienie na osoby przeprowadzające egzamin na prawo jazdy

kategorii B oraz osoby przeprowadzające egzamin na prawo jazdy innych kategorii. Natomiast nie ma analogicznego rozróżnienia na gruncie obowiązującego obecnie polskiego prawa, co skutkuje m. in. tym, że egzaminator musi legitymować się co najmniej 6 letnim okresem posiadania prawa jazdy kategorii B, podczas gdy w załączniku nr IV w pkt 2.1 lit. a wskazano jedynie okres 3 lat. Ponadto w załączniku nr IV w pkt 2.1 lit. d oraz w pkt 2.2 lit. d przez odesłanie do decyzji Rady 85/368/EWG z dnia 16 lipca 1985 r. w sprawie porównywania kwalifikacji wynikających z kształcenia zawodowego między Państwami Członkowskimi Wspólnoty Europejskiej, określono wykształcenie zawodowe egzaminatorów na poziomie 3. Załącznik do ww. decyzji stanowi, że na poziomie 3 nie jest wymagane nawet wykształcenie średnie a wykształcenie wyższe to poziom 5. Dlatego też, w celu zlikwidowania nadregulacji, ustawa przewiduje wprowadzenie zamiast wykształcenia wyższego jedynie wykształcenie średnie oraz skraca z 6 do 3 lat wymóg posiadania prawa jazdy kategorii B.

Ze zmianami w ustawie o kierujących pojazdami związana jest nowelizacja **ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym**. Przedmiotowa ustawa obecnie reguluje status instruktora nauki jazdy i egzaminatora, jednakże z dniem 19 stycznia 2013 r. przestanie obowiązywać. Ustawodawca dąży jednak do wprowadzenia jak najszybszych zmian o charakterze derugulacyjnym w obowiązujących prawie, co czyni zasadnym podjęcie stosownych zmian legislacyjnych.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze.

Zawód: **mechanik wiertni w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi, spawacz w odkrywkowych zakładach górniczych, spawacz w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi.**

Przedmiotowa ustawa dokonuje zmian w ustawie – Prawo geologiczne i górnicze, które mają na celu wyłączenie z grupy tzw. „górniczych zawodów regulowanych” następujących zawodów:

- 1) spawacza w odkrywkowych zakładach górniczych;
- 2) spawacza w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi;

- 3) mechanika wiertni w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi.

W obecnym stanie prawnym, art. 53 ust. 1 pkt 10 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze, stanowi, że osoby wykonujące czynności specjalistyczne w ruchu zakładu górniczego są obowiązane posiadać kwalifikacje określone ustawą. W art. 53 ust. 6 ustawodawca określił katalog zamknięty osób wykonujących czynności specjalistyczne w ruchu zakładu górniczego w poszczególnych rodzajach zakładów górniczych, przy czym wymienił ww. zawody, natomiast art. 56 ust. 6 określa wymagania konieczne do wykonywania czynności, o których mowa w art. 53 ust. 6 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze. Niniejsza ustawa odnośnie wymienionych zawodów znosi szczegółowe wymagania (dotyczące minimalnego wykształcenia i specjalistycznych kursów) jakich wymaga obecne prawo.

***

Wprowadzane przedmiotowym projektem ustawy zmiany w omówionych wyżej poszczególnych ustawach wymuszają wprowadzenie szeregu **przepisów przejściowych**, które odnoszą się do:

- 1) zachowania w mocy, przez określony czas, dotychczasowych przepisów wykonawczych wydanych do ustaw zmienianych niniejszą ustawą (art. 25);
- 2) zachowania w mocy uprawnień i kwalifikacji uprawniających do wykonywania określonych funkcji i zawodów, zdobytych na podstawie dotychczasowych przepisów (art. 26);
- 3) przeprowadzenia egzaminów adwokackiego, radcowskiego i notarialnego w 2012 r. na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 27 ust. 1);
- 4) czasu trwania rozpoczętych przed dniem w życie niniejszej ustawy aplikacji notarialnej i komorniczej według przepisów dotychczasowych (art. 27 ust. 2 i 3);
- 5) wszczętych i niezakończonych postępowań z tytułu odpowiedzialności zawodowej zarządców nieruchomości oraz pośredników w obrocie nieruchomościami oraz zasad dokonywania wpisów do odpowiednich rejestrów osób, które na podstawie dotychczasowych przepisów zostały ukarane odpowiednimi karami dyscyplinarnymi (art. 28);
- 6) dokonywania wpisów do centralnych rejestrów pośredników w obrocie nieruchomościami oraz zarządców nieruchomości, osób które do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy uzyskały licencje zawodowe w obu powyższych zakresach (art. 29 ust. 1);

- 7) zamknięcia prowadzonych dotychczas rejestrów pośredników w obrocie nieruchomościami oraz zarządców nieruchomości (art. 29 ust. 2);
- 8) do dokonywania wpisów na listy kwalifikowanych pracowników ochrony lub zabezpieczenia technicznego osób, które posiadają w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy stosowne licencje zawodowe (art. 30);
- 9) postępowań w sprawach nadania uprawnień przewodnika turystycznego, pilota wycieczek oraz powołania na stanowisko komornika wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy (art. 31);
- 10) czasu trwania stażu urzędniczego rozpoczętego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy (art. 32);
- 11) utraty mocy wpisów do rejestrów organizatorów szkoleń dla przewodników turystycznych i pilotów wycieczek (z wyjątkiem wpisów organizatorów szkoleń dla przewodników turystycznych górskich) (art. 33);
- 12) ewidencji uprawnień przewodników turystycznych i pilotów wycieczek nadanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy (art. 34);
- 13) zachowania przez okres 6 miesięcy prawa do dodatku do wynagrodzenia otrzymywanego przez doradcę zawodowego, pośrednika pracy, specjalistę do spraw rozwoju zawodowego, specjalistę do spraw programów, lidera klubu pracy, doradcę EURES, asystenta EURES (art. 35);
- 14) sposobu zakończenia postępowań w sprawie nadania licencji zawodowych pośrednika pracy lub doradcy zawodowego wszytych i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy (art. 36).

Przewiduje się, że ustawa **wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia**, z wyjątkiem zmian odnoszących się do ustawy o gospodarce nieruchomościami, ustawy o ochronie osób I mienia oraz ustawy o usługach detektywistycznych wraz z odpowiednimi przepisami przejściowymi, które **wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2014 r.**

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 596).

Zgodnie z wymogiem art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt ustawy zostanie zamieszczony na stronie podmiotowej BIP Rządowego Centrum Legislacji, a dodatkowo na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Cel wprowadzenia nowelizacji

Celem projektu ustawy jest zmiana ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów w Polsce polegająca na częściowej lub całkowitej deregulacji niektórych zawodów w zakresie ułatwienia w ich wykonywaniu.

2. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje ustawa

Osoby wykonujące obecnie i planujące rozpoczęcie wykonywania zawodu, organizacje zrzeszające posiadających dane kwalifikacje, przedsiębiorcy i organy zatrudniający osoby wykonujące dany zawód, organizacje konsumentów, organy i instytucje organizujące szkolenia zawodowe, przyznające i uznające uprawnienia w zakresie zawodów: spawacz w odkrywkowych zakładach górniczych; spawacz w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi; mechanik wiertni w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi; notariusz (dodatkowo osoby uzyskujące uprawnienia do nabycia uprawnień na podstawie stażu wykonywania innej działalności); komornik (dodatkowo osoby uzyskujące uprawnienia do nabycia uprawnień na podstawie stażu wykonywania innej działalności); syndyk (dodatkowo osoby uzyskujące uprawnienia do nabycia uprawnień na podstawie stażu wykonywania innej działalności); adwokat (dodatkowo osoby uzyskujące uprawnienia do nabycia uprawnień na podstawie stażu wykonywania innej działalności); radca prawny (dodatkowo osoby uzyskujące uprawnienia do nabycia uprawnień na podstawie stażu wykonywania innej działalności); urzędnik sądowy i prokuratury; pośrednik w obrocie nieruchomościami (dodatkowo osoby wykonujące czynności licencjonowanych agentów);

zarządca nieruchomości (dodatkowo osoby wykonujące czynności licencjonowanych agentów); pośrednik pracy; doradca zawodowy; specjalista ds. rozwoju zawodowego; specjalista ds. programów; lider klubów pracy; doradca EURES; asystent EURES; geodeta w zakresie geodezyjnych pomiarów podstawowych; geodeta w zakresie redakcji map; geodeta w zakresie fotogrametrii i teledetekcji; pracownik ochrony fizycznej I stopnia; pracownik ochrony fizycznej II stopnia; pracownik zabezpieczenia technicznego I stopnia; pracownik zabezpieczenia technicznego II stopnia; detektyw, trener I klasy; trener II klasy; trener klasy mistrzowskiej; instruktor sportu; przewodnik turystyczny miejski; przewodnik turystyczny terenowy; przewodnik turystyczny górski; przewodnik turystyczny międzynarodowy; pilot wycieczek; bibliotekarz; egzaminator osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdem; instruktor nauki jazdy.

3. Konsultacje społeczne

Organizacje zgłoszone do konsultacji społecznych: Forum Związków Zawodowych, Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Business Centre Club, Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej, Krajowa Izba Gospodarcza, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan, Komisja Krajowa Wolnego Związku Zawodowego „Sierpień 80”, Zarząd Krajowy Wolnego Związku Zawodowego „Sierpień 80”, Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność 80”, Związek Zawodowy „Kontra”, Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność”, Rada Szkolnictwa Wyższego i Nauki Związku Nauczycielstwa Polskiego, Związek Rzemiosła Polskiego, Parlament Studentów RP, Zrzeszenie Studentów Polskich, Niezależne Zrzeszenie Studentów, Konferencja Episkopatu Polski, Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Urząd Marszałkowski Województwa

Dolnośląskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Sekretariat Górnictwa i Energetyki, Sekcja Krajowa Geologiczno-Wiertnicza, Związek Zawodowy Górników w Polsce, Związek Zawodowy Ratowników Górniczych w Polsce, Związek Zawodowy Pracowników Przemysłu Miedziowego, Związek Zawodowy Pracowników Dołowych, Związek Zawodowy Maszynistów Wyciągowych Kopalń w Polsce, Porozumienie Związków Zawodowych Górnictwa, Związek Zawodowy Pracowników Zakładów Przeróbki Mechanicznej Węgla w Polsce „Przeróbka”, Związek Zawodowy Jedności Górniczej, Związek Zawodowy Pracowników Technicznych i Administracji „Dozór” KGHM Polska Miedź S.A., Federacja Związków Zawodowych Górnictwa Węgla Brunatnego, Ogólnopolski Związek Zawodowy Górnictwa Naftowego i Gazownictwa, Porozumienie Związków Zawodowych „KADRA”, Polskie Towarzystwo Legislacji, Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej, Krajowa Rada Komornicza, Stowarzyszenie Syndyków Polskich, Krajowa Izba Syndyków, Krajowa Rada Notarialna, Krajowa Rada Radców Prawnych, Naczelna Rada Adwokacka, Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”, Stowarzyszenie Sędziów „Themis”, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Asystentów Sędziów, Związek Zawodowy Pracowników Wymiaru Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej, NSZZ Pracowników Wymiaru Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej, Międzyzakładowa Organizacja Związkowa NSZZ „Solidarność” Pracowników Sądownictwa, Związek zawodowy Prokuratorów i Pracowników Prokuratury RP, Stowarzyszenie Prokuratorów „Ad Vocem”, Stowarzyszenie Prokuratorów RP – Biuro Zarządu Głównego, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Zawodowych Mediatorów, Wyższa Szkoła Gospodarowania Nieruchomościami w Warszawie - Wydział Ekonomii, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie - Katedra Inwestycji i Nieruchomości, Uniwersytet Śląski w Katowicach - Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie - Wydział Geodezji i Gospodarki Przestrzennej, Uniwersytet Łódzki - Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Katedra Inwestycji Nieruchomości, Politechnika Warszawska - Wydział Geodezji i Kartografii oraz Wydział Budownictwa, Uniwersytet Gdański - Wydział Zarządzania, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie - Wydział Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych, Polska Izba Rzeczoznawstwa Majątkowego, Ogólnopolska Izba Gospodarki Nieruchomościami, Konfederacja Budownictwa i Nieruchomości, Polska Konfederacja Rynku Nieruchomości, Krajowa Izba Gospodarcza Komitet ds. Nieruchomości, Polska Federacja Stowarzyszeń Rzeczoznawców Majątkowych, Polska Federacja Rynku Nieruchomości, Polska Federacja

Organizacji Zarządców i Administratorów Nieruchomości, Polska Federacja Stowarzyszeń Zawodów Nieruchomościowych, Polska Federacja Zarządców Nieruchomości, Federacja Gospodarki Nieruchomościami, Federacja Porozumienie Polskiego Rynku Nieruchomości, Polskie Towarzystwo Rzecznawców Majątkowych, Stowarzyszenie Ekspertów i Doradców Rynku Nieruchomości 'POLONIA', Polskie Stowarzyszenie Doradców Rynku Nieruchomości, Północno-Wschodnie Stowarzyszenie Rzecznawców Majątkowych, Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych, Związek Rzemiosła Polskiego, Związek Powiatów Polskich, Związek Polskich Armatorów Śródlądowych, Odratrans S.A., Technikum żeglugi śródlądowej w Nakle n/Notecią, Technikum żeglugi śródlądowej w Kędzierzynie – Koźlu, Akademia Morska w Gdyni, Akademia Morska w Szczecinie, Geodezyjna Izba Gospodarcza, Stowarzyszenie Geodetów Polskich, Stowarzyszenie Kartografów Polskich, Krajowy Związek Pracodawców Firm Geodezyjno-Kartograficznych, Polska Izba Ochrony Osób i Mienia, Polski Związek Pracodawców „Ochrona”, Polska Izba Systemów Alarmowych, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Zabezpieczeń Technicznych i Zarządzania Bezpieczeństwem "POLALARM", Ogólnopolski Związek Zawodowy Pracowników Ochrony, Polskie Stowarzyszenie Licencjonowanych Detektywów, Stowarzyszenie Detektywów Polskich, Aeroklub Polski, Polski Związek Akrobatyki Sportowej, Polski Związek Alpinizmu, Polski Związek Badmintona, Polski Związek Baseballu i Softballa, Polski Związek Biathlonu, Polski Związek Bilardowy, Polski Związek Bokserski, Polski Związek Brydża Sportowego, Polski Związek Curlingu, Polski Związek Gimnastyczny, Polski Związek Golfa, Polski Związek Hokeja na Lodzie, Polski Związek Hokeja na Trawie, Polski Związek Jeździecki, Polski Związek Judo, Polski Związek Ju-Jitsu, Polski Związek Kajakowy, Polski Związek Karate, Polski Związek Karate Fudokan, Polski Związek Karate Tradycyjnego, Polski Związek Kendo, Polski Związek Kick-boxingu, Polski Związek Kolarski, Polski Związek Koszykówki, Polski Związek Kręglarski, Polski Związek Kulturystyki, Fitness i Trójboju Siłowego, Polski Związek Lekkiej Atletyki, Polski Związek Łuczniczy, Polski Związek Łyżwiarstwa Figurowego, Polski Związek Łyżwiarstwa Szybkiego, Polski Związek Motorowodny i Narciarstwa Wodnego, Polski Związek Motorowy, Polski Związek Narciarski, Polski Związek Orientacji Sportowej, Polski Związek Pięcioboju Nowoczesnego, Polski Związek Piłki Nożnej, Polski Związek Piłki Siatkowej, Polski Związek Płetwonurkowania, Polski Związek Pływacki, Polski Związek Podnoszenia Ciężarów, Polski Związek Radioorientacji Sportowej, Polski Związek Rugby, Polski Związek Skibobowy, Polski Związek Snookera i Bilarda Angielskiego, Polski Związek Snowboardu, Polski Związek

Sportów Saneczkowych, Polski Związek Sportów Wrotkarskich, Polski Związek Sportu Psich Zaprzęgów, Polski Związek Strzelectwa Sportowego, Polski Związek Sumo, Polski Związek Szachowy, Polski Związek Siermierczy, Polski Związek Taekwon-do, Polski Związek Taekwondo Olimpijskiego, Polski Związek Tańca Sportowego, Polski Związek Tenisa Stołowego, Polski Związek Tenisowy, Polski Związek Towarzystw Wioślarskich, Polski Związek Triathlonu, Polski Związek Unihokeja, Polski Związek Warcabowy, Polski Związek Wędkarski, Polski Związek Wushu, Polski Związek Zapaśniczy, Polski Związek Żeglarski, Związek Piłki Ręcznej w Polsce, Polski Komitet Olimpijski, Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie, Akademia Wychowania Fizycznego w Krakowie, Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu, Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku, Akademia Wychowania Fizycznego w Katowicach, Instytut Sportu, Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej, Związek Miast Polskich, Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, Unia Metropolii Polskich, Unia Miasteczek Polskich, Związek Powiatów Polskich, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Polska Federacja Pilotażu i Przewodnictwa, Centrum Przewodnictwa Tatrzańskiego, Polskie Towarzystwo Tatrzańskie, Organizacja turystyczna „Szlak Jagielloński”, Porozumienie Stowarzyszeń Przewodnickich w Krakowie, Polskie Stowarzyszenie Przewodników Wysokogórskich, Wielkopolskie Stowarzyszenie Przewodników Turystycznych, Dolnośląskie Stowarzyszenie Pilotów Wycieczek Zagranicznych, Stowarzyszenie Pilotów i Przewodników Turystyki Kulturowej, Stowarzyszenie Przewodników Turystycznych w Krakowie, Izba Gospodarcza Hotelarstwa Polskiego, Polska Izba Hotelarstwa, Polska Federacja Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne”, Fundacja „Polish Prestige Hotels”, Stowarzyszenie Zarządców Obiektów Rekreacyjno-Turystycznych SZORT, Małopolska Izba Hotelarska Gremium, Stowarzyszenie „Konferencje i Kongresy w Polsce”, Polska Federacja Campingu i Caravaningu, Polskie Towarzystwo Turystyczno Krajoznawcze, Polskie Towarzystwo Schronisk Młodzieżowych, Polska Izba Turystyki Młodzieżowej, Polska Izba Turystyki, Polskie Stacje Narciarskie i Turystyczne, Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP, Polskie Stowarzyszenie Turystyki, Forum Turystyki Regionów, Forum Regionalnych Organizacji Turystycznych, Izba Turystyki RP, Unia Uzdrowisk Polskich, Warszawska Izba Turystyki, Polski Związek Organizatorów Turystyki, Polskie Stowarzyszenie Pilotów Wycieczek Zagranicznych w Warszawie, Warszawskie Stowarzyszenie Przewodników im. Adama Jarzębskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego - Departament Promocji i

Turystyki, Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego - Departament Infrastruktury Społecznej, Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego - Departament Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego - Departament Turystyki, Sportu i Promocji, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego - Departament Kultury, Promocji i Turystyki, Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego - Departament Kultury, Sportu i Turystyki, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego - Departament Promocji, Turystyki i Sportu, Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego - Departament Edukacji, Sportu i Turystyki, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego - Departament Turystyki, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego - Wydział Turystyki i Sportu, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego - Departament Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki, Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego - Departament Turystyki, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego - Departament Sportu i Turystyki, Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego - Wydział Turystyki, Gospodarki i Promocji, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego - Departament Spraw Społecznych, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego - Departament Rozwoju Przedsiębiorczości, B.P. Guide Service, Warszawski Oddział Przewodników WOP PTTK, Biura Podróży "ORION", B.P. "TRAKT", BP Furnel Travel, Uczelnia Warszawska im. Marii Skłodowskiej-Curie, Oddział Miejski – PTTK Radom, EDUSTAR Centrum Szkoleń i Doradztwa, Wyższa Szkoła Turystyki i Hotelarstwa, PTTK Oddział Gdańsk, PTTK Oddział Gdynia, Pomorskie Centrum Pilotażu i Przewodnictwa, PTTK Oddział Słupsk, Spółdzielnia Pracy OŚWIATA Ośrodek Kształcenia i Turystyki, Dolnośląskie Stowarzyszenie Pilotów Wycieczek Zagranicznych, Poznański Travel Biuro Turystyczne Andrzej Poznański, PTTK Oddział Wrocławski, Porozumienie Oddziałów PTTK Województwa Dolnośląskiego, PTTK Oddział Sudety Zachodnie, Edward Hruszowiec WIELKA UCIECZKA, Bartłomiej Krygicz GEODA, JAGATOUR H. Prus, G.Prus, S.Prus, A. Świetlik-Prus, Oddział Miejski PTTK w Lublinie, Biuro Podróży i Turystyki "Almatur" sp. z o.o., Ośrodek Kształcenia i Doskonalenia Oświatowców Polskich Oddział Terenowy, Wyższa Szkoła Społeczno - Przyrodnicza w Lublinie, Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, Studenckie Koło Przewodników Beskidzkich – Stowarzyszenie w Rzeszowie, Polskie Towarzystwo Turystyczno Krajoznawcze – oddział w Rzeszowie, Biuro Turystyczne Logostour w Rzeszowie, Polskie Towarzystwo Turystyczno Krajoznawcze – oddział w Sanoku, Polskie Towarzystwo Turystyczno Krajoznawcze – oddział w Przemyślu, Uniwersytet Rzeszowski

Wydział Wychowania Fizycznego, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Krośnie, Państwowa Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Techniczna w Jarosławiu, Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska, Instytut Historii w Przemyślu, Oddział Akademicki PTTK przy Akademii Techniczno-Humanistycznej, Śląska Izba Turystyki, Górnośląski Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno- Krajoznawczego, Index - Biuro Podróży Wojciech Więcek, Spółka Komandytowa, MMK Biuro Handlowo – Usługowe, PTTK Oddział Chorzów, PTTK Oddział Międzyuczelniany, Przedsiębiorstwo Wielobranżowe, Biuro Podróży "Poland Travel" Piotr Wiktorko, Wyższa Szkoła Turystyki i Hotelarstwa, Biuro Turystyki ZNP LogosTour Sp. z o. o. Oddział Olsztyński, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Oddział Ziemi Elbląskiej w Elblągu, Centrum Szkolenia Zawodowego UNIWERS, Oddział Warmińsko-Mazurski Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Olsztynie, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Oddział Ziemi Elbląskiej w Elblągu, Towarzystwo Przyjaciół Łodzi, Wyższa Szkoła Studiów Międzynarodowych w Łodzi, Stowarzyszenie Pilotów Wycieczek w Łodzi, Regionalna Agencja Turystyki – Grand Tour, Filia Uniwersytetu Łódzkiego w Tomaszowie Maz. na kierunku Turystyka i Rekreacja, Wyższa Szkoła Turystyki i Hotelarstwa w Łodzi, Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi, Instytut Geografii Miast i Turyzmu Uniwersytetu Łódzkiego, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Łodzi, Agencja Turystyczna „Nowator” s.j. Czesław Mirosław Płoński, Lucja Płońska, PTTK Oddział w Suwałkach, PTTK Regionalny Oddział w Białymstoku, Centrum Edukacji Edusfera.pl Krzysztof Matys, Zachodniopomorska Agencja Rozwoju Turystyki Sp. z o. o., Oddział Regionalny Towarzystwa Wiedzy Powszechnej, Uniwersytet Szczeciński, Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Turystyczna, PTTK Oddział im. Jana Frankowskiego, Przedsiębiorstwo Upowszechniania Postępu Technicznego i Organizacji „ATUT” Sp. z o.o. Biuro Turystyki „ATUT”, Stowarzyszenie Pilotów Wycieczek, Koło Przewodników im. Marcelego Mottego przy Oddziale Poznańskim PTTK, Kultour.pl Organizator Turystyki Kulturowej i Edukacyjnej Armin Mikos, Oddział Zielonogórski PTTK, Oddział PTTK „Powiatu Żarskiego”, Lubuska Szkoła Pedagogiczno – Krajoznawcza, Lubuskie Stowarzyszenie Przewodników Turystycznych „Przewodnik Lubuski”, Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego, Ogólnopolska Sieć Szkół Policealnych AWANGARDA, Ligia Pawelec, PTTK Oddział Świętokrzyski w Kielcach, Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości w Kielcach, Wszechnica Świętokrzyska, Biuro Usług Turystycznych ADALBERT, PTTK Oddział im. A. Patkowskiego w Sandomierzu, Wyższa Szkoła Ekonomii i Prawa w Kielcach, Biuro Turystyczno-Usługowe „Horyzont”, Eliza Silniewicz Oświata Ośrodek

Szkoleniowy Oświata Travel, Instytut Turystyki KrajóW Biblijnych Wyższej Szkoły Teologiczno-Humanistycznej w Podkowie Leśnej Punkt Konsultacyjny w Nysie, Marek Skrzydło Biuro Turystyczno-Marketingowe „Marek”, Opolska Regionalna Organizacja Turystyczna, Agencja Usług Przewodnickich i Turystycznych „RENESANS”, Akademickie Koło Przewodników Tatrzańskich w Krakowie Przy Oddziale Akademickim PTTK, Artur Ragan prowadzący działalność pod nazwą Studenckie Biuro Turystyczne Gaudeamus, Biuro Podróży " Hubertus Tour ", Centrum Szkolenia "Atut", Krakowska Izba Turystyki, Przemysław Borowski prowadzący działalność pod nazwą S.A.S. TRAVEL Przemysław Borowski, PTTK - Oddział Krakowski im. Ks. Karola Wojtyły, Stowarzyszenie Oświatowe „ZAMEK KRÓLEWSKI W KRAKOWIE”, Stowarzyszenie Przewodników Tatrzańskich im. Klemensa Bachledy w Zakopanem, Studenckie Koło Przewodników Górskich przy Oddziale Akademickim PTTK, Dolnośląska Organizacja Turystyczna, Kujawsko-Pomorska Organizacja Turystyczna, Lubelska Regionalna Organizacja Turystyczna, Lubuska Regionalna Organizacja Turystyczna, Małopolska Organizacja Turystyczna, Mazowiecka Regionalna Organizacja Turystyczna, Opolska Regionalna Organizacja Turystyczna, Podkarpacka Regionalna Organizacja Turystyczna, Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna, Pomorska Regionalna Organizacja Turystyczna, Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Łódzkiego, Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego, Śląska Organizacja Turystyczna, Warmińsko-Mazurska Regionalna Organizacja Turystyczna, Wielkopolska Organizacja Turystyczna, Zachodniopomorska Regionalna Organizacja Turystyczna, Babiogórski Park Narodowy, Białowiecki Park Narodowy, Biebrzański Park Narodowy, Bieszczadzki Park Narodowy, Park Narodowy Bory Tucholskie, Drawieński Park Narodowy, Gorczański Park Narodowy, Park Narodowy Gór Stołowych, Kampinoski Park Narodowy, Karkonoski Park Narodowy, Magurski Park Narodowy, Narwiański Park Narodowy, Ojcowski Park Narodowy, Pieniński Park Narodowy, Poleski Park Narodowy, Roztoczański Park Narodowy, Słowiński Park Narodowy, Świętokrzyski Park Narodowy, Tatrzański Park Narodowy, Park Narodowy Ujście Warty, Wielkopolski Park Narodowy, Wigierski Park Narodowy, Woliński Park Narodowy, Federacja Konsumentów, Stowarzyszenie Konsumentów Polskich, Europejskie Centrum Konsumentów, Stowarzyszenie Gmin Górniczych w Polsce, Związek Gmin Zagłębia Miedziowego, Forum Przemysłu Wydobywczego, Porozumienie Pracodawców Przemysłu Wydobywczego (Związku Pracodawców Górnictwa Węgla Kamiennego), Związek Pracodawców Polska Miedź, Polskie Stowarzyszenie Górnictwa Solnego, Związek Pracodawców

Porozumienie Producentów Węgla Brunatnego, Polski Związek Producentów Kruszyw, Stowarzyszenie Kopalń Odkrywkowych, Stowarzyszenie Producentów Cementu, Regionalne Stowarzyszenia Przedsiębiorców Wydobywających Kopaliny Pospolite, Stowarzyszenie Kierowników Ruchu Zakładów Górniczych, Krajowy Związek Pracodawców Branży Geologicznej, Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Technicznych, Konferencja Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych, Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie, Politechnika Śląska, Politechnika Wrocławska, Uniwersytet Śląski — Wydział Nauk o Ziemi, Uczelnia Zawodowa Zagłębia Miedziowego, Główny Instytut Górnictwa, Polska Akademia Nauk — Instytut Geofizyki oraz Instytut Mechaniki Górotworu, Centralny Instytut Ochrony Pracy — Państwowy Instytut Badawczy, Państwowy Instytut Geologiczny — Państwowego Instytutu Badawczego, Instytut Nafty i Gazu, Instytut Techniki Górniczej KOMAG, Instytut Technik Innowacyjnych EMAG, „Poltegor-Instytut” Instytut Górnictwa Odkrywkowego, Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego, Centralna Stacja Ratownictwa Górniczego S.A. w Bytomiu, Jednostka Ratownictwa Górniczo-Hutniczego w Lubinie, Ratownicza Stacja Górnictwa Otworowego w Krakowie, Jednostka Ratownictwa Górniczego sp. z o.o. w Tarnobrzegu, Górnicza Izba Przemysłowo-Handlowa, Zarząd Główny Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa, Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Służby BHP, Polskie Towarzystwo Geologiczne, Naczelna Organizacja Techniczna, Bractwo Gwarków Związku Górnośląskiego, Polska Izba Gospodarcza „Ekorozwój”, Forum Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu, Stowarzyszenie Przemysłu Wapienniczego, Polska Akademia Nauk, Polska Akademia Umiejętności, Komitet Polityki Naukowej, Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Narodowe Centrum Nauki, Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Polska Komisja Akredytacyjna, Rada Główna Instytutów Badawczych, Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich, Konferencja Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych, Rada Młodych Naukowców, Krajowa Reprezentacja Doktorantów, Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów, Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej, Konferencja Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich Przewodniczący Konferencji - Dyrektor Biblioteki Głównej Akademii Górniczo-Hutniczej, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Polska Izba Gospodarcza Ośrodków Szkolenia Kierowców, Ogólnopolska Izba Gospodarcza Ośrodków Szkolenia Kierowców, Krajowe

Stowarzyszenie Dyrektorów Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego, Krajowe Stowarzyszenie Egzaminatorów Kandydatów na Kierowców i Kierowców, Polski Związek Motorowy - Zarząd Główny, Liga Obrony Kraju, Instytut Transportu Samochodowego, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Przewoźników Drogowych, Kierowców Zawodowych i Ośrodków Szkolących Kierowców „Kierowca.pl”, Krajowa Agencja Poszanowania Energii, Stowarzyszenie Szefów Wydziałów Komunikacji, Polska Federacja Stowarzyszeń Szkół Kierowców, Niezależny Związek Zawodowy Kierowców, N.S.Z.Z. Kierowców i pracowników zaplecza technicznego motoryzacji, Ogólnopolski Związek Zawodowy Pracowników Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego, Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Poland, AEGEE Europejskie Forum Studentów Warszawa, AIESEC Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości SGGW w Warszawie, Fundacja Studenckie Forum Business Centre Club (Biuro Zarządu), Akademickie Stowarzyszenie Katolickie "Soli Deo", IAAS Polska – SGGW Warszawa, Stowarzyszenie IAESTE Polska, Związek Młodzieży Wiejskiej „WICP”, Academika Fundacja Studentów i Absolwentów AGH w Krakowie, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości "Innowatik" Krakowskiej Szkoły Wyższej w Krakowie, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy SGH, Stowarzyszenie Inicjatywa Młodych, BEST (Board of European Students of Technology), Akcja Społeczna Wolne Przewodnictwo

4. Skutki społeczno - gospodarcze oraz finansowe ustawy

4.1. Wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanej regulacji może spowodować pomniejszenie wpływów z tytułu różnych opłat pobieranych w procesie dopuszczania do wykonywania zawodu, co może być jednak zrekompensowane niższymi kosztami działalności administracyjnej instytucji publicznych dotychczas odpowiedzialnych za różne aspekty związane z wykonywaniem zawodów regulowanych.

4.2. Wpływ na rynek pracy

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego z grudnia 2011 r. stopa rejestrowanego bezrobocia wyniosła 12 proc. Najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby młode, w tym 21 proc. ogółu zarejestrowanych było w wieku do 24 lat, a kolejne 29,4 proc. miało od 25 do 34 lat. Według danych Eurostatu ogłoszonych w styczniu 2012 r. stopa bezrobocia młodych poniżej 25 roku życia wynosiła w Polsce aż 27,7 proc.ⁿ

Wpływ opiniowanych zmian na rynek pracy może przebiegać dwutorowo. Po pierwsze deregulacja dostępu do określonych zawodów doprowadzi do rozszerzenia możliwości zawodowych obywateli i prawdopodobnego spadku bezrobocia. Drugim, choć słabszym kanałem oddziaływania opiniowanych zmian na rynek pracy będzie prawdopodobne usprawnienie działań aktywnej polityki rynku pracy związane z otwarciem dostępu do zawodów doradcy zawodowego oraz specjalisty ds. rozwoju zawodowego. Przewidywany w związku z deregulacją wzrost podaży usług pośrednictwa pracy może zaowocować wyższą elastycznością rynku pracy (także w obszarach tradycyjnie słabiej rozwiniętych gospodarczo).

Ze względu na komplikację opisywanych zależności, unitarną strukturę państwa (uniemożliwiającą konstrukcję panelu badawczego w obrębie kraju) oraz zróżnicowanie instytucjonalne rynków pracy w obrębie UE (uniemożliwiające wykorzystanie w tym celu międzynarodowych badań porównawczych), nie jest możliwa wiarygodna ilościowa ocena wpływu wskazanych kanałów (oraz całego projektu) na rynek pracy.

4.3. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

W ramach wniosków płynących z bogatej literatury empirycznej poświęconej skutkom ograniczania dostępu do określonych zawodów można stwierdzić, że wejście w życie opiniowanego projektu wpłynie na gospodarkę poprzez:

- spadek cen usług świadczonych przez przedstawicieli zawodów objętych deregulacją
- wzrost dostępności usług pomiędzy przedsiębiorcami i konsumentami, którego beneficjentami staną się finalni konsumenci,
- spadek cen i wzrost dostępności usług pomiędzy przedsiębiorcami wpłynie korzystnie na spadek kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, w tym na sytuację producentów dóbr/usług finalnych, dystrybutorów i konsumentów.

ⁿ Dane EUROSTAT dostępne w otwartej bazie pod następującym adresem internetowym: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że koszty usług świadczonych przez przedstawicieli deregulowanych zawodów stanowią koszty stałe działalności przedsiębiorstw, a więc ich redukcja będzie relatywnie bardziej istotna dla małych i średnich przedsiębiorstw.

Wiarygodna ilościowa ocena wpływu opiniowanego projektu na poziom cen usług oraz dynamikę produktu krajowego brutto jest utrudniona, z uwagi na złożoność badanych procesów gospodarczych oraz unitarną strukturę państwa (niemożliwość konstrukcji panelu badawczego w obrębie kraju). Wykorzystanie międzynarodowych badań porównawczych wiązałoby się z kolei z poważnymi trudnościami metodologicznymi, wynikającymi z braku spójnej miary poziomu regulacji pomiędzy krajami oraz zróżnicowania struktury gospodarek w różnych krajach.

4.4. Wpływ na sytuację i rozwój regionalny

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

5. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej, a wymogi wpływające z niego w zakresie minimalnych standardów wymaganych do wykonywania zawodu zostają utrzymane.